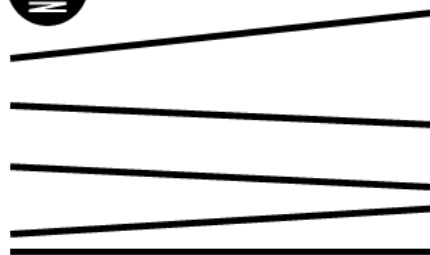

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Rahbek, Knud Lyhne.; [Knud Lyne Rahbek].

Prosaiske Forsøg

Vol. 3

København, 1785-1806

8 bd.

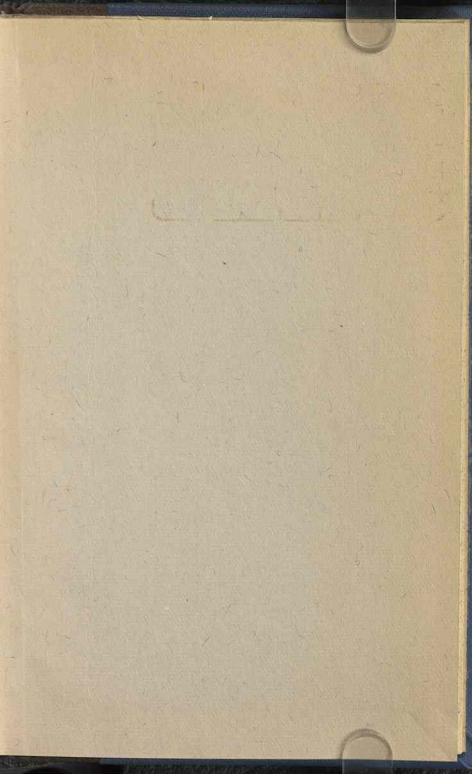
DK

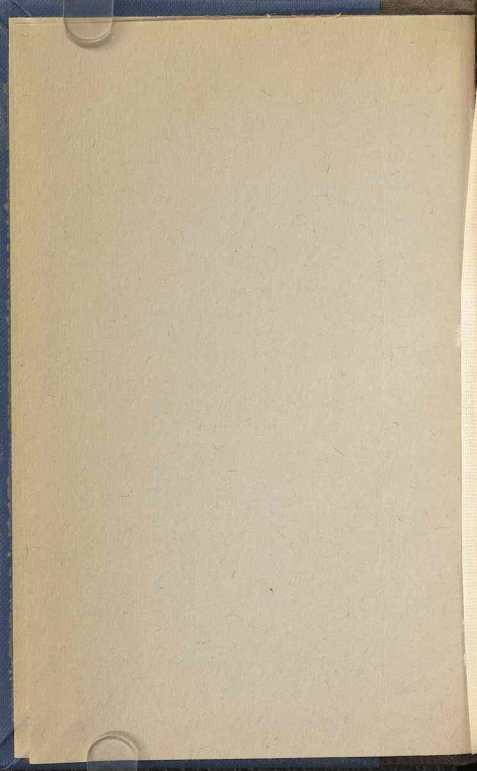
Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

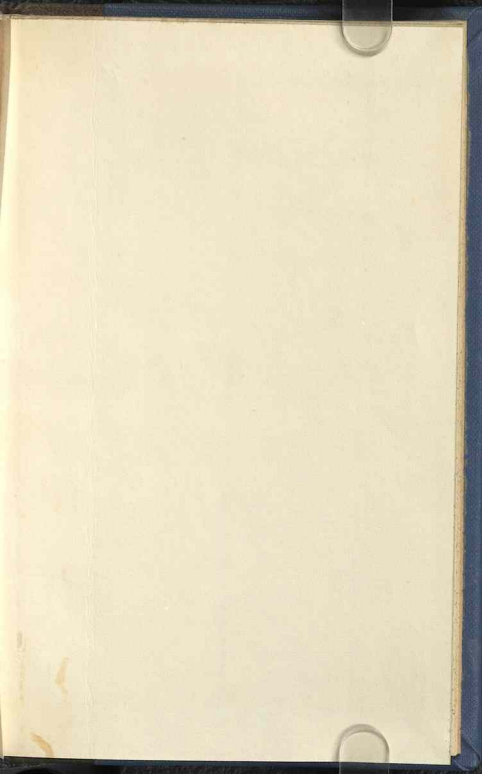
UK

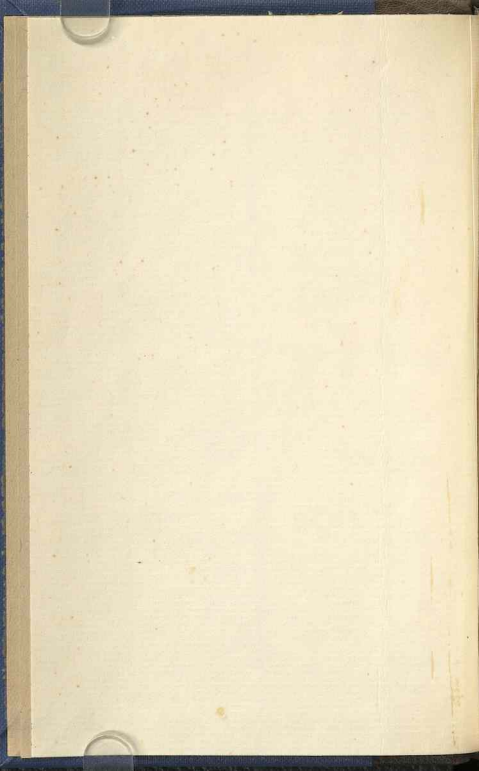
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Hammer

J. C. P.

Schuyler

Prosaiske Forsøg.

Tredie Samling.

6291

Kjøbenhavn, 1793.

Forlagt af Johan Frederik Schultz,
Hof- og Universitetsbogtrykker.

Philippe de la Roche

Philippe de la Roche

Philippe de la Roche

Philippe de la Roche

Philippe de la Roche

Mine ældste

og

kiæreste fraværende Venner

L o r e n z W i w e t

Doctor Medicinæ og Physikus i Holland,

og

hans Hustru

Sophie Birgitte Wiwet

tilegner.

Ihr, meiner Wahlfahrt erste Wonne,
Ihr Edlen, die mein Arm umschloß,
Als noch auf uns die Morgensonne
Ihr Aubelebend Feuer goß,
Vergebens grüßet euch mein Seege,
Vergebens waltt euch meine Brust,
Streckt sich zur süßgewohnten Lust
Mein Arm dem eurigen entgegen;
Ihr seid dahin; auf fernem Wege
Mus ich, ein Spiel des Schicksals, gehen.
O! werd' ich in den dunkeln Gränden,
Durch die sich meine Schritte winden,
Nicht einen von euch wiedersehn!

Printed and Published by

18

George F. Johnson, Printer

2014 B 3 1 to 1

Printed and Published by

George F. Johnson

George F. Johnson, Printer

Printed and Published by

George F. Johnson, Printer

Printed and Published by

George F. Johnson, Printer

Printed and Published by

George F. Johnson, Printer

Printed and Published by

George F. Johnson, Printer

Printed and Published by

George F. Johnson, Printer

Printed and Published by

George F. Johnson, Printer

Printed and Published by

George F. Johnson, Printer

B o m h u s e t .

En Fortælling.

Ficta voluptatis causa sint proxima veris.

HORAT.

B o m b u s e t .

En Fortælling.

Ce, qvi redouble l'etonnement, c'est, qve dans le temps, dont il s'agit, il ne disparut dans l'Europe aucun homme considerable.

Voltaire Siecle de Louis XIV.

Det var en deilig Høstdags Morgen; den unge Melnek, som paa denne Dag skulde forlade Universitetet, hvor han havde nydt saa mange Glæder, og fundet saa mange og varme Venner, vaagnede efter en kort og uroelig Slum, der idelig var bleven afbrudt af Drømme, hvori Gaarsaftenens Afskedsfange svævede ham for Øre, hvori hvert Haandtryk, hvert Favntag, hvert Blik, hvor han havde læst sine troefaste Staldbrødres Smerte ved hans nær forestaaende Savn, forestilte sig for ham igien. Disse havde endnu ikke taget den endelige Afsked; efter gammel Sædvane kunde saa elsket

en Medbroder ikke reise bort uden Ledfagning; men Melnek, saa rørt han end var ved denne Prøve paa deres Hengivenhed, besluttede at undgaae disse mange Farvel, lod sin Hest sadle, skrev en Sæddel til Følgeskabets Formand, takkede dem samtlig, men bad dem undskylde, at han maatte frabede sig det, og reed bort, ikke til Residentsen, hvor han ellers skulde taget hen; men til sin Gaard, der eiede en Gaard nogle Meile derfra. Tung-
sindig forlod han ***, som, saa lidet behageligt dets Ophold end er i sig selv, og saa ubehageligt det i Begyndelsen havde været ham, dog ved Venskab var blevet ham kjær; med Taare saae han tilbage dertil, i det han var paa Toppen af den Høi, hvor han sidste Gang kunde se det; de glade Dage, de mange elskede Venner svævede livagtige for ham; han gav sin Hest af Sporerne, ligesom han kunde undflye alle disse Billeder, ved at komme fra Høien; men dette Forsøg paa, at undflye dem, gav dem i Begyndelsen endnu meere Livagtighed. Han operlod sig da til dem, og nu, da han ikke meere vilde forjage dem med Magt, veeg de, som altid sker, af sig selv lidt efter lidt, og gave Plads for Udsigter over Fremtiden, Forestillinger om det, der

ventede ham paa den ny Bane, han nu skulde betræde, om hans Faders Glæde ved at see ham uventet igien, om de Veie, han vilde bryde sig til at virke, og gavne. Saaledes hensvunde adskillige Timer; imidlertid blev Dagen alt meere summer, Luften alt meere uklar og tung, og endelig reiste sig et Tordenvær, der naaede vor Reisende just, som han var kommen et godt Stykke ind paa den store og øde Lyngheede. Her reed han en Tid lang uden at kunde finde Lye eller Skjul; endelig blev han langt borte et Bomhuus vaer, gandske giennemblødt kom han dertil; en ærverdigg gammel Mand aabnede Bommen for ham; "Gode Gamle! sagde Melnek, vil han ikke laane mig Huus, til Veiret gaaer over?"

"Meget gierne! svarede denne.

"Men min stakkels Hest?"

"Ja! Stald har jeg ikke; men jeg skal dog nok bringe den i Torre."

Melnek takkede, sprang af, og gik ind i Stuen, hvor han til sin store Forundring fandt Brindleys Horats liggende paa Bordet, og den skønne Ode: Bøde skal du for Fædres forbrydelser! opslaaet.

"Har han Børn?" spurgde Melnek, da den Gamle, der havde trukket Hesten i Lye, kom igien ind i Stuen.

"Nei!"

"Hvo læser da i den Horats?"

"De skal vel have deres Badsæk! De er jo gandske vaad!" sagde den Gamle, tog i det samme Horatsen af Bordet, kastede den op paa en Hylde over Dørren, og lavede sig til at gaae ud efter Badsækken.

Melnek sølte af denne Udfærd, at han ikke maatte spørge meere, takkede altsaa for den Gamles Tilbud, og denne gif. Paa Hyliden over Dørren laae endnu et Par Bøger af samme Format som Horatsen; Melnek havde ubeskrivelig Lyst til at eftersee, hvilke det var; men saa megen Erbsdighed havde den Gamles ærværdige og høitidelige Udseende og Udfærd indstødt ham, at han ikke dristede sig til at møtte denne Nysgiærrighed. Siden har han erfaret, at det var Tacitus og Lucan.

Den Gamle kom nu med Badsækken, og Melnek klædte sig om. Under Omklædningen kom de lidt efter lidt i Samtale. Melnek var bleven ubeskrivelig begjærlig efter at erfare, hvo denne
synder:

synderlige Mand kunde være, som han fandt saaledes begravet i denne Udgave; og den Gamle lod til at have fattet Godhed for Melnek. Hændelsen kom denne til at sige, at han nu tog hjem til sin Fader, og derved til Residensen for at gøre sin Lykke.

"Lykke!" gientog den Gamle med et ubeskriveligt Smil: "hvad kalder De Lykke?"

"At garne sine Medmennesker, belønnes, elskes, og agtes af dem!"

"Kan man det?" spurgde hiin videre.

"Hvorfor ikke? naar man redelig tragter derefter!"

"Troer saa eens Medmennesker det?"

"Naar man ikke giver dem Anledning til at troe andet."

"Sage de da heller ingen?"

"Undertiden; men tilsidst vinder dog Sandhed."

"Som da Athenienserne rakte Socrates Giftbæggeret!"

"Den Gang vandt den i det mindste lidt tilde?"

"Eller da Aristides blev jaget i Landsflygtighed!"

"Men dog igien kaldt tilbage."

"Eller da Phocion ikke eengang maatte finde et Gravsted i sit uskionsomme Fædreland?"

"Men De tage ogsaa alle Deres Exempler fra ældre Tider."

"Skulde da de nyere være bedre?"

"Det synes mig."

"Regne De Hendrik den fjerdes Dage til de nyere Tider?"

"Det var en Oprørs og Fanatismes Epoke."

"Kaldt Gustav Adolph for Fiendehaand?"

"Det er en Lod, som hviler over de høiere Stænder, at de ikke kunne gavne det heele, uden at fornærme eller i det mindste forstørne enkelte."

"Hørte da den ædle Rousseau ogsaa til disse Stænder, siden man ikke eengang vilde unde ham et Fængsel til Fristed?"

"Jeg veed ikke, om De kender de to Linier af et meget skönt Digt til hans Minde:

Les mortels, qu'il vouloit forcer a se connoitre,
S'etoient trop avilis pour non pas l'en punir.

Alle Sandheder ere ikke behagelige at høre; og de, han forkyndte, vare især saare ubehagelige for dem, der havde Magten i Hænde."

"Og nu vor Læssing! hvem fornærmede han ved hans utrættede og redelige Grandstuen efter Sandhed?"

"Men vilde De dog ikke heller være Læssing end Gøtze?"

"Hvo vil ikke heller være Lammet end Ulven, men hvo vil dog gierne synderlides?"

"De troer meget lidt paa Menneſkegodhed."

"Menneſket er godt; men Menneſkene er onde. Det er næsten den eeneste Sentents, jeg har beholdt igien af min Rousseau, og Gud veed, hvor sand den er, især naar man bedømmer Menneſkene efter deres Handlinger, og ikke efter de Hensigter, de have, eller troe at have derved."

"Men skal man da leve ukiendt, unyttig i Verden?"

"Kiære unge Mand! gaae i Rette med Dem selv! De sætter unyttig først; men skulde ikke ukiendt, være det, der laae Dem meest paa Hierte?"

"Nu! og om saa var!"

"Melneſ! det, De frygter for, det, De anseer for Ulykke, er den eeneste, den misundsværdigste Lykke paa Jorden; at leve ukiendt, er at

leve umiskjændt! og at miskiændes, troe mig, det er den tungeste af alle de Forkandelser, der af Pandoras Æske gik sig ud over Jorden. Og troe ikke, troe for alting ikke, at de, som leve ukjendte, leve derfor unyttige! som oftest ere disse, der virke i Stilhed, i det Smaa, og med Læmpe, de egenlige og sande Gavnere. De fleeste glimrende Revolutionister og Reformatorer arbejde i Almindelighed for sig selv, for sin egen Ære og Fordeel, i det de indbilde deres Medmennesker, eller Medborgere, at de arbejde for disse; hvilket de endelig og undertiden indbilde sig selv."

"Men alle Sygdomme ere ikke tiente med læmpelige Midler; disse ere som oftest Palliativer; og stundom behøves der Radicalcurer."

"Som i Almindelighed kun læge een Sygdom ved at forvandle den til en anden og ulægeligere; Radicalcurer udkræve desuden fra Patientens Side en Tiltroe og Hørighed, som man ikke maae gjøre sig Regning paa, naar det er et heelt Folk, eller en Classe af Mennesker, man tager i Cuur. Selv de faa, vi nævnede før, som med virkelig redelige Hensigter, og med saa usædvanlige Evner vovede sig til dette Kæmpeforetagende,

hvor

hvor lidet udrettebde de? de opofrede sig selv til li-
den Binding for den gode Sag. Melnef! det er
første Gang, jeg seer Dem, i Dag! men troe en
gammel Mand, der kanskæe kiænder meere til
Verden, end De venter. De skal nu til at gaae
ind i den; De har Hoved og Kundskaber; De har
Iver og Varme for det Gode; saa kort vor Sam-
tale har været, har jeg hørt meere end eet Træk,
hvoraf jeg har seet, hvad for Ideer, De gaacer
svanger med; hvordan De vil erklære Despotie,
og Misbrug, og Fordomme aabenbar Krig; hvor-
dan De har besluttet at blive Helt eller Martyr
for Sandhed og Ret; men tænk paa mig! gaae
sagte, og gaae sikkert! troe mig, De gavner da
meere og varigere. Har De Deres egen Lykke
fæstet, følger De min Advarsel."

"Men anseer De da ikke det for Lykke, at
man kan være sig selv bevidst, at man med Iver
har søgt at fremme sine Medmennekers Vel! reg-
ner De ikke paa denne Dydens egen uadskillelige
Løn."

"Hos de fleste Reformatorer og Omstøbere
vilde denne Selvbevidsthed vel være Selvbedrag."

"Som den største Deel af den menneskelige Lyksalighed."

Derfor varer ogsaa største Deelen af den menneskelige Lyksalighed saa ubeskrivelig kort, og efterlader sig saa bittere Efterveer, naar Selvbesdraget ophører. Men jeg vil endog sætte, hvad jeg virkelig troer om Dem, at denne Selvbevidsthed vilde være grundet; troer De, den derfor blev varig? Naar De nu ofte, idelig, stedse saae Deres uskyldigste, Deres roesværdigste Handlinger og Hensigter miskiændte, misdømte, mislønnede! Det er saa, denne Miskiændelse vilde i Begyndelsen give Deres Selvfølelse Styrke! men det blev Kortvivelsens Krampestyrke, den vilde afløses ved Afmagt; da synker De igien, som De reiste Dem; De faaer Dieblkke, hvori De seer Dem selv og Deres Handlinger i det Huulspeil, Miskiændelsen rækker; og hvordan staaer det da med Dydens egen uadskillelige Løn. Vist nok vil ogsaa denne Parorysmus igien gaae over; De vil atter føle, at De seer Uret! men troer De, at man kan føle det idelig, levende, og længe, uden at fristes til Had, og Hævngiærrighed, og Hovmod! Deres Miskiændere vil saalænge paalyve Dem disse Laster,

til

til De endelig smittes deraf! og hvordan gaaer det saa med Selvbevidstheden? Evig at lade sig mis-
kiænde, og dog evig at blive den samme, var kun
en Socrates givet, og han var ikke bleven saa
navnkundig for dette Forhold, hvis det havde væ-
ret saa let at gjøre ham efter."

Under denne Samtale, som varede temme-
lig længe, var Bæret opklaret; saa gierne Melnek,
end havde talt længere med den Gamle, følte
han dog, at han skyldte sin Hest, at ride et Sted
hen, hvor den kunde blive forserget, og han maatte
altsaa til at tage Afsked. Efter nogle Forlegen-
heds Udflugter sagde han omsider: "Jeg føler nok,
at jeg ikke tør byde Dem Penge; men er der in-
gen Ting, jeg kunde gjøre Dem en Fornøielse
med....

"Jeg trænger til intet, sagde den Gamle: jeg
har her i min lange Eensomhed vant mig til at for-
sage alle de Ønsker, det ikke staaer til mig selv,
at opfylde. Den eeneste Fornøielse, De kunde
gjøre mig, var, om De ved Leilighed vilde see til
mig igjen."

"Maae jeg det?" spurgde Melnek glad.

"De

"De skal have Tak, om De vil, sagde den Gamle; det er forunderligt, jeg har nu i 18 Aar levet her, uden enten at have, eller behøve nogen Slags Omgang; og nu, da De rider bort, er det for mig, som jeg blev første Gang eene."

Men hvoraf kom ogsaa denne besynderlige Godhed, som den Gamle saa strax fattede for dette unge Menneske? var Melnek kanskee

Jeg seer, kiære Læser! hvor Deres Indbildningskraft vil hen; dersom jeg skrev en Roman, vilde der nu intet være mig lettere, end at gjøre Dem vits, at Melnek var en uægte Søn af en stor Herre, at hans Faders Læstind havde kostet hans Moder Livet; at Faderen havde erfaret hendes Død, at Ruelse og Nag havde pidstet ham om, som Drests Furier, at han omsider i dette Bommhus havde fundet et Fristed, og at de forsonede Guder ved denne Hændelse havde ført hans Søn igien i hans Arme; jeg kunde da her tillige tage Anledning til at tale meget om Naturens og Blodets lønlige Stemme; men jeg vil reent ud erklære, at Naturen og Blodet herved har ikke det mindste at gjøre, at Carl Heinrich Melnek, efter alt, hvad jeg om ham har fundet erfare, var Herresmanden

manden Georg Melnefs rette ægte og eeneste Søn, undfangen og fød paa en Tiid, da bemeldte Bømand i det mindste var gode hundrede Mile derfra, og at Bømanden ikke er ham i mindste Maade paarørende eller vedkommende. Derimod skulde vi ikke have noget imod, hvis en Materialist paatager sig at forklare den gamles større Alenighed af den physiske Virkning, den ved Tordenvæiret ledte Luft havde paa hans Nervesystem; eller hvis en Lavaterianer (om denne Sect endnu ikke ganske skulde være uddød iblandt os) stræber at udlede det af et Slags physiognomisk Sympathie. Med eet Ord, det skal være enhver tilladt at udlede det, hvoraf han vil; naar han kun ikke vil æske, at Forfatteren skal angive Grunden dertil.

Men hvo var denne Gamle?

Det er just det, kære Læser! jeg længes efter, at komme til at fortælle dig, men først. . .

Men først, Hr. Forfatter, skulde vel de Grundsætninger, denne Gamle fremsatte være saa aldeles rigtige?

Dette Spørgsmaal maae man forlade mig, jeg ikke troer mig forpligtet til at besvare; det er nok, naar vi af det følgende see, at disse Grundsætninger

sætninger virkelig vare den Gamles, og hvordan han vel var kommen til dem! jeg fortæller dem kun, og forsvarer, og giendriver dem ikke; men jo længere her, siger Ordsproget, jo seener der! man tillade mig altsaa, at jeg fortsætter min Fortælling.

Det var ingen sædvanlig og tom Compliment af Melnek, at han saa glad havde modtaget den Gamles Anmodning, om at besøge ham tiere. Da Bomhuset ikke laae uden et Par Milo fra den gamle Melneks Gaard, reed han flittig hen til det, og jo næiere han lærte at kiende Oldingen, jo meere sandt han ham som en Mand af de meest udbredte Kundskaber, den fineste Kiendskab til Verden og Mennesker, i høieste Grad fortroelig med Europas politiske Tilstand, som den for omtrent tyve Aar siden havde været, og desmere uvidende om alt, hvad der siden havde tildraget sig. Hver Dag blev det Melnek meer og meer ubegribeligt, hvo denne forunderlige Mand kunde være; hver Dag blev han meere begierlig efter at erfare det, og hver Dag fik han mindre og mindre Mod til at fritte derom. Imidlertid havde den Gamle efterhaanden, som han blev meere kiendt med

Mel-

Melnek, af ham ladet sig laane de Bøger, som i fordums Dage havde været hans Yndlingslæsning, og som han i sin Eensomhed stundum havde ønsket at læse engang endnu. Deriblandt var Rousseaus Heloise, og hans Emil. En Dag bragde Melnek ham de sidste Deele af denne; medens nu Melnek efter Sædvane reed sin Hest til nærmeste Landsby for ikke at være nød til, som første Gang, at bryde op, før han vilde, havde den Gamle bladet i disse to Deele, og funden der Fragmenter, Emil og Sophie, eller de eensomme. Da dette var ham aldeles nyt, og Titelen loffede ham, gav han sig strax til, at læse paa det; men da han her traf paa det saa skrækkelige og sande Skilderie af Emils Smerte ved Sophies Utroeskab, gik det ham, som Plutarch fortæller, det gik Porcia ved at see Ufsbildningen af Hektors og Andromaches Ufskeed. De ilde tillægte Saar brød op; han gienkiendte her sine fordums Lidelser, og følte dem derved paa ny. Hans Tilstand var skrækkelig. Unge Menneske! hvad er det, De har bragt mig? raabte han Melnek fortvivlet imøde, da han saae denne komme langt borte. En Smerte, som denne, kiendes ingen Læse, ingen

ingen Lægedom, uden at udgyde sig i en venstabelig Varm; han betroede da Melnek sine Ulykker med den Forpligtelse, ikke at aabenbare dem for nogen, saalænge han levede; hans Død har nu løst hans Ben frie fra sit Løfte; men inden vi begynde paa denne Fortælling, maae vi forud erindre, at der findes adskilligt deri, som Melnek først ved seener og længere Omgang erfarede; thi i hiin smertefulde Time gleeed den Gamle over alt det øvrige, for at dvæle ved sine Ulykker og sine Lidelser. Derimod ønskede Forfatteren, at kunde foredrage disse med den Kraft, hvormed Melnek, som den Gamles Ord og Tone uophørlig svævede for Sielen, vidste at fremstille dem. Enkelte Steder, hvor han fremsørte den Gamle selv talende, troer jeg endnu at kunde erindre mig, og hvis de ikke tabe alt for meget ved at gientages, blive de sikkerlig de meest energiske i det heele.

Denne ædle Olding var fød i en af Tydsklands sydlige Provindser, hans Familienavn fortaug naturligviis Melnek, men at han hverken var af fattig eller ringe Byrd viser det følgende nok som. Hans Moder døde i Barselseng med ham,

og hans Fader fulgde to Aar efter hende i Graven; herved tilfaldt det hans Farbroder, at drage Omsorg for hans Opdragelse. Dette var en Mand af fortreffelig Character, og stædne Kundskaber; men der i sin Ungdom ved en Leilighed havde troet sig forbigaaet af Regieringen, i Misfornøielse herover forladt Tjenesten, og siden opholdt sig paa en liden Gaard, hvor han levede af sine Midler. Maaskee havde ogsaa ulykkelig Kiærlighed bidraget noget til at indskyde ham denne Beslutning, i det mindste troede hans Brodersøn, at have adskillige Grunde til at formode det. En Tiid lang levede han der i philosophisk Tilfredshed for Videnskaberne og sine Venner; men da disse sidste Tiid efter anden adspredtes, forandrede, ældedes, bortdøde, begyndte hans Orkesløshed at blive ham til Byrde; I denne Epoke var det, at hans Brodersøns Opdragelse faldt i hans Hænder. Jo meere han bebreidede sig selv, at han ikke var sit Fædreland til nogen Nytte, jo meere alvorlig maatte det blive hans Forsæt, at affone sin Brøde ved at danne det en nyttig og værdig Borger i Aftolphy. Da han selv besad alle de nødvendige Kundskaber til at danne denne, holdt han det for

uforsvarligt at give ham i Leiesvendes Hænder; han tog Drengen til sig, og blev hans Lærer, hans Veileder, og hans Ven. Historie, Mathematik, og de levende Sprog havde især været hans Yndlings Videnskaber, og til dem anførte han sin Fostersøn; dog dannede han ikke saaledes hans Hoved, at han forsømte hans Hjerte; tvertimod ansaae han de Underviisninger, han kunde meddeele sin Alstolph i Samtale og Omgang, for de allervæsentligste og vigtigste; fremfor alting søgte han at indskyde denne et næsten romersk Borger-sind; og da han forudsaae, at den betydelige Formue, Alstolph havde arvet, meget let engang i Tid kunde friste ham til at blive uvirksom, for at være uafhængig, søgte han stedse at indskærpe ham, at denne Formue langt fra at frietage ham for Statens Tjeneste, meget heller gjorde ham det til Pligt at opoffre sig dertil, da den satte ham i Stand til, at efterkomme sine Pligter med en Frimodighed, som man ikke altid kunde vente, ja maaskee ikke engang altid æfte af den, der satte sit og Sines Belskær i Bove derved. I øvrigt vidste han saaledes at afverle snart med Samtaler, snart med Læsning, snart med Tegning, snart med

med ridderlige Øvelser (thi ogsaa heri besad han megen Færdighed) at Astolph var stedse beskæftiget, og dog aldrig feed af at have noget at bestille. Det eeneste, denne retskafne Mand ikke lærte sin Brodersøn, var, at kiende Mennesker, som de findes i Verden; thi selv kiendte han dem egentlig kun, som de findes i Bøger, og hans ædle Hierte havde ingen Mistanke om alle de Fordomme og Uselheder, der fornødre andres; han opdrog sin Brodersøn, som om han skulde sat i et romersk Senat, og hans Bestemmelse var at leve ved et tydsk Hof. Ikke rigtigere var hans Begreb om det andet Røn; uden Tvivl dømte han dem alle efter hende, han i sin Ungdom havde elsket, og hende havde han da naturligtviis seet med Kierligheds Øine. Imidlertid naaede Astolph under denne Anviisning sit nittende Aar, og nu vilde han draget med til Residentsen, for selv at veilede denne ved hans Indgang i Verden; men en hidsig Sygdom, som grasserede i Eggen, bortrev pludselig denne værdige Mand. Jeg græd, da han døde, sagde hiin ærværdige Olding, da han kom til dette Sted i sin Fortælling; og unægtelig var hans Død for mig et uopretteligt Tab;

men han kunde dog ikke have afvendt mine Ulykker, og altsaa Gud være lovet, han ikke blev Vidne til dem."

Alstolph tog nu til Residentsen, blev forestillet, og i Betragtning af sin Formue, og sin Familie udnævnt til Kammerjunker. Han, der af sin Farbroder havde lært at holde Duelighed for det eeneste Middel, til at forfremmes i Statens Tjeneste, ansaae naturligviis den Klasse, hvori han var hensat, som en Planteskole for tilkommende Embedsmænd og Statsstyrere, og nærmede sig med Ærbødighed sine ældre Colleger, som Mennesker, han troede langt over sig i Kundskab og Duelighed. Men hvor studsede han, da han mærkede, at det eeneste, de lagde Bind paa, var, at klænde Dagens forargelige Historie, og alle dens Anekdoter, samt at være vel underrettede om de nyeste Moder; at de ansaae alle andre Kundskaber for at være langt under deres Stand, og at de i højeste Grad lod haant om ham og hans borgerlige Opdragelse. Da nu Alstolph leedes ved vigtiggiorte Smaating, væmmedes ved Dumheder, og affnyede Udsvævelser, fandt han snart, at hans Jævnlige var intet Selskab for ham; han forsøgte

ta paa, at nærme sig til ældre og vigtigere Mænd; disse toge ogsaa meget artig imod ham, bad ham til Vords og til Val, indlød sig i nogle Minut-
ters Samtale med ham om Været, og det sidste Hofbal, og den Sangerinde, der var ventet fra Italien, og, med eet Ord, omgikkes ham som en anden Kammerjunker; men trak sig usfortøvet tilbage i stiv Superioritet, saa snart han begyndte, at vilde indlade sig med dem om det mindste, der angik Stats- eller Embedssager. Dette fortrød ham; skøndt han siden efter, da han lærte at kende de fleste af dem, fuldkommen indsaae, at der kunde ikke gives nogen mindre interessant Omgang for en nitten Aars Sværmer, end med en gammel Hofkryber, der ved Munkes eller Qvindegunst havde gjort og befæstet sin Lykke; og af saadanne bestod for det mæeste det **nch**ste Ministerium den Tiid.

Da han altsaa intet Sted kunde finde Omgang for sig, maatte han forslaae Tiden med Læsning og Sværmerie, og han var allerede stærk paa Veien at lyde de idelige Reiseopmuntringer, der gjordes ham af dem, der ikke vidste, hvad de skulde foretage med ham hjemme, da

hans Stilling med eet fik en usformodentlig Vending.

Der kom en nye Envoye fra ***sd** til ***nch** og bragte sin Kone med sig. Vor Aftolph — vore Læsere vide, hvorfor vi fremdeeles maate vedblive at kalde ham ved sit Døbenavn, da vi ikke vide Familienavnet — maatte nu, som hans øvrige Ligemand, gjøre Visite der; og gjorde den, som alt, hvad der kun gøres af Etiquette, med temmelig Ulyst. Men man tænke sig hans Forundring, da han ved de første Vedtægts Spørgsmaal til Gesandtinden, hvorledes hun syntes om ***ch**, i Staden for det ubetydelige Svar, han havde ventet sig, hørte hende udlade sig om Byen og dens Kunstværker, om Egnen og dens Naturfænheder, med en Smag og en Fiiinhed, som i Fruentimmermund var noget gandske nyt for ham; da hans Landsmandinder ikke kiendte nogen anden Conversation, end at lade sig sige Fleuretter, og modtage disse efter Omstændighederne med et Smil, eller en Afviisning, som begge krævede fleere; og forresten at bagtale enhver, de misundte, paa et Sprog, som man i ***nch** almindelig antog for at være fransk, men som i Paris

fikker

skæpperlig vilde bleven anseet for et gandske fremmed
 Tungemaal; deres Modersmaal værdigedes de ikke
 at tale, uden til den Vøbel, der hverken fortiente,
 eller forstod fransk Tiltale; og sandt at sige, var
 det tydsk, de talte, ogsaa baade i Stiil og Dialect
 saa pøbelagtigt, at det havde været Skam at byde
 skikkelige Folk. Desmeere henrev det Alstolph, at
 høre Gesantinden, uagtet hun talte fransk med en
 Elegance og en Precision, som om hun havde lært
 det i Racinernes og Chaulieus Selskab, dog at
 foredrage sit Modersmaal, som paa hendes Læber
 fik en Sødhed og en Velklang, der var de **nch
 **ste Damer saa aldeles ubekendt, at de i deres
 Harme sagde, hun talte lutherisk tydsk; og en Fiin-
 hed og en Fynd, som især den Tid var det nord-
 lige Tydsklands Skribentere næsten ene egen, og som
 Alstolph af sin afdøde Onkel havde lært at sætte
 Priis paa hos disse. Hertil kom, at hun, om
 man saa kan sige, havde prydet sig med Blom-
 sterne af alle Kundskaber, og i høieste Grad besad
 den Kunst, uden mindste Skin af Prætension, at
 oplive Conversationen hermed. Lægger man nu
 end ydermeere hertil, at hun den Gang var i sin
 Skønheds fuldeste Flor, og at hun var det første

virkelig elskværdige Fruentimmer, Astolph havde mødt; at hun strax ved første Samtale kiendelig gjorde Forskiel paa ham, og paa hans Jævnlige, og — hvilket ikke var Tilfældet med hans Landsmandsinder — gav ham Fortrinnet for disse; da kan man vel ikke undres over, at Astolph modtog Tilbuddet med Glæde, da man ved Slutningen af hans Visite, der var bleven tre Gange saa lang, som den efter Etiquettens Regler skulde være — bad ham, uden Ceremonie at komme igien, naar og saa ofte han vilde.

Smidlertid var deels denne utvungne Gæstfrihed alt for afvigende fra den stive Tone, der herskede ved det **nd**ske Hof, hvor Forholdet mellem Indbydelse og Visiter paa Lod og Qvintin var bestemt; deels var og Indbydelsen selv ham alt for kjær og interessant til, han saa strax torde uden Omstændighed benytte sig af den. Han besluttede tvertimod at indskrænke sig til de formelige og vedtagne Visiter, og oppebie de sædvanlige ordentlige Indbydelser. Men Gesandtin den havde snart alle disse Betænkeligheder, deels ved den Maade, hvorpaa hun ligesom uden Hensigt lod et Ord falde om, at, naar De i Morgen
eller

eller Overmorgen saae ham igien: deels ved de idelige og forskiellige Anledninger, hun gav ham til at komme; deels ved ligefrem at forudsætte, at han maatte, og skulde være med af alle de Lystpartier, de foretog for at kiende Eggen; saa at Astolph, uden ret selv at vide, hvordan det var gaaet til, snart fandt sig at være en daglig Gæst der i Huset. Da han vidste sit Hierte reent for enhver nederdrægtig Tanke, og den wertherske Slags Kiærlighed den Gang aldeles var ube-kiendt, faldt det Astolph aldrig ind, at Gesandtsinden kunde være farlig for ham; han nød hendes virkelig fortryllende Omgang med den fuldkomneste Tryghed; ja han indbildte sig endog selv, at han kom der vel saa meget for Gesandtsens Skyld, som for hendes. Ogsaa var virkelig Gesandtsens Omgang Astolph meget lærerlig og interessant, da det var en Mand af megen Erfaring, Indsigt, og Menneskekundskab, og der besad en Aabenhed, som Astolph undredes over at finde hos en Mand i Gesandtsens Stilling, da han den Gang endnu ikke havde lært, at den sikkerste Måske at skjule Hemmeligheder under, er at lade, som man aldeles ingen Hemmeligheder har. Men jo længere Astolph kom der i

B 5

Huset,

Huset, jo meere tabte Gesandten's Omgang for ham i Interesse, og jo meere vandt hendes. Da han imidlertid var meget ung, og især meget ung i Verden, og altsaa slet ikke forstod sit eget Hjerter, var maaskee hans Lidenstkaab gaaet over, som en Ungdoms Drøm, uden at efterlade sig Spor, og uden at mærkes af ham selv; dersom andre ikke havde gjort ham opmærksom derpaa.

Astolph's jævnlige, som fra Begyndelsen af havde havt den dybeste Foragt for ham, og ansaae ham for en Orm, der var skabt til at leve i Bogstøv, kunde hverken begribe, eller tilgive det Fortrin, han syntes at have i Gesandten's Huus; og de ***nch***ste Damer, som Gesandtrinden var baade meget for vakker og for vittig, og som havde et usorsonligt Nag til hende, fordi hun ikke vilde lade sig indspærre bag det Bolværk af Stivhed og Etiquette, hvormed de saa sig nødsagede at forskandse deres Reedsomhed og Dumhed, vare saare villige til at foreene deres Vaaben med hiines. Junkerne holdt det vel for en fuldkommen Uumærlighed, at et Bæsen, som Astolph kunde gjøre en Erobring, og afmalede ham derfor, som en sukkende Coridon, der ubønhørt hensmægtede for

en grusom Amaryllis; men for Damerne var det ikke nok, at han elskede hende; hun maatte ogsaa elske ham; og endskiøndt de vare eenige med Cavalererne om, at det var et meget slet Valg, vare de dog saa meget villigere til at antage, og udsprede det; da just det, meente de, beviiste, at Gesandtinden ikke havde nær den Forstand, hun blev raabt ud for.

Det varte ikke længe, inden denne Bagvaskelse kom Astolph for Øre; hans Jævnlighe tillod sig at badinere med hans formeente bonnes fortunes, og Damerne, hver Gang han var saa ulykkelig, at falde i Hænderne paa nogen af dem, entretenerede ham bestandig om Gesandtinden paa en Maade, som de ansaae for meget fin Ironie, men som, man maae have hørt den fornemme Pøbel i sit Medisance Element, for at have Begreb om. Sig bevidst, at de i høieste Grad gjorde hende Uret, vilde han ogsaa gierne indbilde sig selv, at de gjorde ligesaa ved ham. Men jo mere han undersøgte sig, jo mere blev han bestyrket i den Frygt, at det dog vel kunde være, han var forelsket i hende; og jo mere forelsket blev han. Lidenskaber, især Rierlighed, ere ligesom Saar, skal de

de søges, maae man lade dem være i Fred, jo mere man seer til dem, og rører ved dem, jo værre blive de. Uden imidlertid ret at vilde gaae til Bekiendelse for sig selv, at han virkelig elskede hende, fandt han dog, det var hans Skyldighed at giøre Ende paa den Mistanke, der hvilede over dem, og drage sig ud af en Omgang, der var farlig for dem begge. I eet af de Dieblif, da man dristig beslutter Umueligheder, med en lønlig Bevidsthed om, at man næste Dieblif kan kalde sin Beslutning tilbage, og dog i sin Tid bringe sig selv den til Regning, som en forehavt Heltegierning, fattede han det Forsæt, aldrig at see hende mere; men næste Dieblif udfandt han igien, at han, ved saa pludselig at afbryde en Omgang, der hidtil havde været saa nøie, just vilde forsøge det Rygte, det var hans Hensigt at undertrøkke; han indskrænkede sig da til at løse dette Baand lidt efter lidt; og det uimodsigeligste Beviis, at hiin første Beslutning, som han med saa megen Selvfølelse fattede, var aldrig hans Alvor, er dette, at det aldeles ikke faldt ham ind, at han uden mindste Opsigt kunde have sat den i Værk, ved at tiltræde den Reise, han for kort siden havde

havt

havt for. Men den anden Beslutning behagede ham meget mere; her kunde han bestandig offere til sin Kierlighed i det, han lod, som han hysdede sin Pligt. Vel tvang han sig til at see hende stæd- nere; men han og Elskov tabte intet derved; de Timer, da han nødde sig til at savne hende, til- bragde han ved at tænke paa hende, og længe ef- ter hende; og saa skøn, saa indtagende hun virke- lig var, kunde hun dog aldrig være halv saa for- tryllende, som det Billede, Indbildningen i slige Dieblis foreholdt ham; ogsaa blev han herved mere og mere fortroelig med sin Elskov, ved det han, under Paaskud at eftergrandse, og bestride den, kunde sysselsætte sig med den uden Ophør. Maaskee var dette Sværmerie, naar det havde brændt sin Tid, omsider lidt efter lidt gaaet ud af sig selv; maaskee havde med Tiden andre Forestil- linger, andre Gienstande bemestret sig hans Ind- bildningskraft, og draget den fra hende; men nu indtraf en ny Tildragelse, der med eet forandrede Tingenes heele Stilling. Dog da denne er blandt dem, Melnek har overantvordet os med Afsolpys egne Ord, ville vi heller træde til Side, og lade ham tale.

”Jeg

"Jeg havde alt i nogen Tid begyndt at drage mig tilbage fra Gesandrens — fortalte da Astolph — da jeg blev indbudet til en forehavende Lystfart paa *s*r** til et nærliggende Biinbjerg. Da vi stod af Baaden, tog hun min Arm, og under den Forevending, at hun vilde op paa den høieste Spidse, for derfra at overse den heele omliggende Egn, iilde hun med mig bort fra de andre. Da vi vare komne et Stykke fra dem, gik hun nogen Tid taus og ligesom i Forlegenhed. "Dersom jeg vidste, De ikke var vred, havde jeg nok noget at bede Dem om!" begyndte hun omsider med en Slags Forvirring, som naturligviis formeerede min i høieste Grad. "Det lader," blev hun med nogen mere Fatning ved, "som De har i Sinde at drage Dem bort fra vor Omgang, og det, jeg vilde bede Dem om, vilde rigtig nok nøde Dem til, i det mindste i nogle faa Dage at komme der flittig." Melnek! jeg har hørt mange skønne Stemmer i mine Dage; men Mage til hendes melodiske Tale hørte jeg aldrig; og naar hun nu oven i Kibbet, som her, ved Tonen vilde give den indsmiggrende Sødhed; og nu det hulde Blif, hvormed det skønne sorte Die, ligesom for at understøtte Munde-

dens

dens Bøn, sagte mit; og hendes Haand, som under disse sidste Ord noget fastere hvilede sig paa min Arm; om hun saaledes havde bedet mig om, at styrte mig ned af Klippen for hendes Fødder, jeg havde ikke kundet betænke mig eet Dieblif. Lige saalidet kunde jeg give hende Svar paa hendes Begiering; jeg begyndte at stamme noget, som skulde være en Undskyldning, en Forsikkring, en Compliment, jeg veed ikke selv, hvad det var; men hun, uden at oppebie Enden paa det, eller lade, som hun mærkede Forvirringen deri, tog Ordet igien med den blideste Tone: "Det er om saa ligger min Mand's Geburtsdag," sagde hun, "jeg vilde saa gierne gjøre ham en Surprise ved en Daase med mit Portrait i; men hvis jeg enten gaaer til en Maler, eller lader nogen komme til mig, kan han saa let faae Nys om det, og saa er den heele Spøg forbi. Jeg veed, De maler nydelig Mignature; nu kom det da an paa, om De vilde vise mig det Venfæb, at spille en tre fire Timers Tid paa at male et Hverdags Ansigt." De seer selv, at saa levende jeg endog sølte Faren i at opfylde denne Begiering, saa umueligt havde det dog været mig at aflaae den, om den endog ikke var bleven

bleven understøttet af det paatagne halvforlegne Emil, af det nedslagne, men dog opskintende Dir, og af det stærkere Greet om min Arm, som henrev mig saa gandske, at jeg ude af mig selv trykte hendes Haand til mine Læber. "Man skulde snart troe, det var mig, som gjorde Dem en Tjeneste!" sagde hun med en Tone, som bragde mig til mig selv igjen, og som i senere Dage ofte er runden mig i Tanke; og nu begyndte hun med den fuldkomneste Fatning at tale med mig om de omliggende Egne, og drog i det samme sin Haand til sig, som for dermed at pæge paa de Stæder, hun enten vilde gjøre mig opmærksom paa, eller have Underretning om. Men hvis hun med eet havde faaet sin heele Fatning igjen, saasnart jeg havde samtykket hendes Begiering, da gif det lige tvertimod med mig; jeg var i en ubestridelig Tilstand; var paa engang angst og glad over dette Arbeide, jeg her havde paataget mig; bebrejdede mig min Glæde, og paa samme Tid fordømte min Angst. Naar hendes Vnde gjorde mig uroelig, maatte hendes Omhed for hendes Mand berygge mig igjen. Paa den anden Side foruroeligedes jeg ved hendes sidste Anmærkning; jeg troede, jeg havde

havde forraadet mig ved min Glæde; jeg formodede endog af den Hastighed, hvormed hun vendte Taler til andre Venner, at hun angrede sin Begiering, og vist ville være betænkt paa Midler til at gjøre denne Afstale til intet; ja der var endog Dieblikke, hvor jeg ansaae det heele Forslag for en Fælde, der var sat mig, at jeg derved skulde forraade mig selv; og havde hun ikke af sig selv gjort nøiere Afstale om Tiden, da jeg skulde komme, jeg havde vist aldrig vovet at nævne det oftere. At jeg i denne Stemning hverken var det moersomste Selskab eller den bedste ledsager, vil De let selv kunde begribe; jeg var adspredt, gav enten ingen, eller forvirrede Svar, kiendte ikke de Byer, jeg selv eiede, viiste hende een og den samme Kirke fire forskjellige Stæder, gjorde den hellige Antonius til en Maler, og vilde kort sagt bleven latterlig eller modbydelig for enhver anden, end et Fruentimmer, der i denne min Forvirring erkjendte med Velbehag Virkningerne af sine Yndigheder.

Vi kom endelig tilbage til Selskabet, og Julie holdt nu med saa megen Varme og saa megen Bestalenhed en Lovtale over de skønne Egne, og fortryllende Udsigter, at intet Menneske skulde

3die Samling. E kunde

kunde faldet paa, hun havde lysfølsat sig med det allermindste andet paa vor Vandring; og da det ikke var hendes Leilighed, nogen anden skulde mærke, hvor forvirret og uselskabelig jeg var, eller befatte sig med at udgrunde Aarsagen dertil, gav hun sig til at gjøre sig lystig over, at hun havde gaaet mig saa træt; og med saa megen Luune at lade mig høre denne min Træthed, at jeg umulig kunde have havt Hjerte til at modsigge denne Usandhed, om den endog ikke var kommen mig saa ubeskrivelig vel tilpas, som den virkelig kom. Smidlertiid styrkede selv denne hendes Omhu mig i den Mistanke, jeg undervejs havde fattet; og denne forlod mig ikke, førend hun om Aftenen, da vi skulde skilles ad, sneeg sig til at sige mig, at hun ventede mig næste Morgen mellem ti og elleve, og at ledsage dette med et Haandtryk, som, saa flygtigt det var, dog var nok til at betrygge mig for, at hun paa ingen Maade mistænkte en Elskov, som jo i hendes Dine maatte være en Brøde.

Den kom da, den næste Morgen, og dette farlige Arbejde skulde begynde; saa inderlig jeg havde længtes efter denne Time, saalange den endnu var noget borte,

borte, saa saare frygtede jeg den, efterhaanden som jeg saa den at nærme sig; jeg sinkede mig selv under tusende Forevendinger, og blev glad som et Barn, da jeg alt var under hendes Vinduer, og nu med eet mærkede, at jeg maatte hjem igjen efter mine Malersager, som jeg havde ladet ligge paa Bordet, hvor jeg forrige Aften meget omhyggelig havde sanket dem sammen, af Frygt for at spille Tid næste Morgen med at søge dem op. Men ogsaa denne korte Frist løb til Ende; jeg kom, jeg skulde male hende.... O Melnek! saa mange Aare nu henrundne siden hiint Dieblif, og endnu staaer hendes Billede lige levende for mig. Denne hulde Majestæt i hendes heele Afsyn og Væsen, som dæmpedes og forskønnedes ved denne indtagende Bliidhed; de to store sorte tindrende Øine, der snart slog sig beskedne til Jorden, snart søgte Skiul under Dielaagene, som om de undsaa sig ved at skulde betragtes, og males; disse to skønne Buer, der hvælvedes over dem, og derved et lidet tungsindigt Træk, hvor de nærmedes mod hinanden, formildede den Høihed, hendes majestættiske Pande, og hendes romerske Næse ellers vilde udbreedt over hendes Ansigt; disse Kinder, der

vel ikke meere havde den første Ungdoms blomstrende Farve, men der dog forsmaaede Kunstens Hielp, som om de vidste, hvor meget de forskionedes, og oplivedes ved den afverlende, skiondt svagere Rødme, der i interressante Dieblif gav dem saa skionne Skatteringer; Haaret saa gandske i sin egen skionne castaniebrune Farve, hængende saa naturlig, saa frit, som om det blot var af en Hændelse, de to Lokker rullede ned at høre den trinde og sneehviide Hals; denne lette Morgensdragt, hvis heele Coquetterie syntes at bestaae deri, at den ved sin Simpelhed syntes at tilstaae, den prøvede ikke at pryde, hvad den dog ikke kunde forskionne; der var des farligere for Hiertet, jo mindre den forraadde for Diet. Og nu jeg — jeg, som i det mindste fra det Dieblif af, jeg kom til at mistænke min Eidskab, kun havde stiaalet mig til at kaste et Bie paa hende, og der nu torde, kunde, maatte beskue hende, dvæle ved hvert et Træk. Melnek! har De nogen Tid elsket, behøver jeg ikke at sige Dem, jeg, over at see paa hende, havde nær glemt at male; og da jeg nu eet Dieblif vaagnede af min Ruus, forlegen og skamfuld vilde begynde; mit Hierte bankede, min Haand

gittrede, jeg vidste ikke selv, hvad jeg skulde gjøre, hvad jeg skulde tage fat paa, hvad jeg skulde bruge. Jeg begyndte, og lagde an, og forkastede, og begyndte igien, og forkastede atter; og jeg troer sikkerlig, havde der ikke været en vis Tid, til hvilken jeg nødvendig maatte være færdig, dette Portrait var bleven uendeligt, som Penelopes Bæv. Men Dagen nærmede sig, og Arbeide maatte fremmes. Saa seent det imidlertid gik fra Haanden, tabte hun dog ikke Taalmodigheden; tvertimod afbrød hun mig ofte, naar mit Arbeide slet ikke vilde lykkes, og da bortsladdrede vi den øvrige Tid. Nu var Dagen for Døren; jeg tog nu Maleriet hjem med mig under det Paa-skud, jeg kunde gjøre Klæderne hjemme; men i det Sted tog jeg en Copie deraf til mig selv; og da nu omsider Originalen var færdig, kunde jeg ikke overtale mig til at skille mig ved det Stykke, hun havde sat for, men lagde i en Hast den sidste Haand paa Copien, og gav nu denne i Stæden, uagtet det Elfenbeen, de vare malte paa, var af fiendelig forskiellig Størrelse og Form. Julie lagde ikke Mærke til dette Bytte, uagtet Guldsmedden, som skulde sætte Stykket i Daasen, i

min Nærværelse høilig beklagede sig over, at det var ikke det Maal, han først havde faaet; Daas- sen blev imidlertid færdig, Gesandten fik den, overvældede sin Kone med Kiærtegn, og mig med Taksigelser, fordi han skyldte mig saa kjær en Foræring; heele Verden roste Portraitet; men uagtet det maaskee nok var det bedste, jeg nogen Tid havde malt, var der intet, jeg selv havde været mindre fornøiet med.

At imidlertid dette Arbeide var intet mindre end Lægedom for et Hjerte, der vilde forvinde sin Kiærlighed, er meget let at begribe; ogsaa fik mit Sværmerie i mine eensomme Timer ny Næring ved hendes Portrait, som jeg her havde tilvendt mig; desuden havde dette Forehavende giort min Omgang der i Huset endnu mere daglig og fortroelig, end nogensinde før; jeg var i denne Epoke bleven Vidne til saa mange smaa huuslige Scener, var kommen over saa mange Træk af Velbædighed, og Sindsbliidhed, og Deeltagelse, og Mildhed, at jeg sølte, jeg maatte have tilbødet hende, om hun havde været saa grim, som hun var skøn. Da ogsaa paa samme Tid hiin Bagtalesse ophørte, eller sagtnedes, rimeligviis, fordi

den havde været sin Tid, var der ingen Grund mere for mig, at frasiqe mig hendes Omgang, der var bleven mig mere dyrebare og umistelig end nogen Tid; og det saa meget mindre, da mit Selskab just nu lod til at blive mere interessant for hende, og da hun daglig syntes at fatte alt meer og meer Tillid og Fortroelighed til mig. Til- lige foregik der efterhaanden en kiendelig Forandring med hende; den Munterhed, den Sindsbliidhed, der tilforn havde været hende saa egen, og som hun, naar der vare flere tilstæde, endnu bestandig vedligeholdte, gav Rum for en bliid og stille Tungsind, naar vi var eene; ja selv i større Selskaber, midt i det hun glimrede meest ved sit Luune og Vid, overraskede jeg hende ofte, naar hun troede sig eene, i en tungsindig Stemning, som hun heller ikke dulgte for mig, skøndt hun endnu paa stod bestandig, hun vidste ingen Aarsag dertil. I Begyndelsen troede jeg dette, og frygtede for, at hendes Helbred havde lidt nogen Skade; men snart opdagede jeg, at hun havde sikkert en Aarsag, som hun vidste ret godt; men som hun dog fortaug mig; og at hendes Tungsind var af en mørkere og bitterere Natur, end hun lod mig see.

Mere end een gang, naar jeg efter vor nuværende Skik traadde umældet ind, fandt jeg hende med Haand under Kind fordybet i mørke Tanker; stundum sprang hun pludselig op, som om jeg havde overrasket hende, vendte sig fra mig, som for at borttorre en Taare, jeg ikke maatte see, og kom mig nu imøde med et kiendelig paataget Smil. At hun havde nogen lønlig Græmmelse, var tydeligt nok, men hvorover græmmede hun sig? — Havde hun maaskee erfaret den Bagtalelse, min Uforsigtighed havde udsat hende for! denne Forestilling forfulgte mig, og dræbte Ordet paa mine Læber, saa tit jeg vilde spørge om Grunden til hendes Kummer. Men den skulde ikke længe blive mig skjult.

En Dag, som jeg kommer derhen, finder jeg hende siddende i sin Ottomanne gandske hensunken i Kummer; hendes Hoved laae i hendes Haand, og hendes Taare randt strømmeviis ned paa et Bord, hvorpaa hendes Albue hvilte; hun blev siddende ubevægelig, uden at mærke min Nærværelse. Uvis om jeg skulde forstyrre hende, eller liste mig umærket bort, blev jeg staaende at betragte dette mig saa piinlige Syn. Med eet reiste hun

hun sit Hoved, hendes Haand faldt med Styrke ned paa Bordet, de to store sorte Dine hævede sig sørgelig mod Himlen. Nei! sagde hun med en smertelig Stemme: "Nei! for døe tusinde Gange, end see mig saaledes lønnet!"

Dersom de første Ord opflammede min Begierlighed efter at giennemtrænge hendes skjulte Sorg, da gav dette sidste mig Mod, thi jeg saae klarlig, jeg ingen Andeel havde deri. Jeg fløi da mod hende, greb hendes Haand, spurgde hende med Kiærligheds sømmeeste inderligste Deeltagelse om Aarsagen til denne grusomme Smerte. Hun syntes yderlig forbauset over at være saaledes overrasket; det lod, som hun i dette Diebslik ikke var i Stand til at samle eller fatte sig; og i denne Forvirring fandt hun sig nødsaget at aabenbare mig, hvad, efter hendes Anmærkning, et Menneſke, hvis Hierte var mindre reent, og hvis Cæder mindre ubesmittede end mine, maatte for lange siden være bleven vaer, at et Fruentimmer, der under Navn af Selskabsfrøken var hos dem, i Grunden var slet ikke andet, end hendes Wands Frille; at hun bestandig saae sig tilsidefat, og opoffret for denne; og at denne besad Grækhed og

Medrigheb nok til, ved enhver Leilighed at lade hende føle det Fortrin, Gesandten gav denne for sin Kone; at der i denne Morgenstund havde været en Scene, da hun ikke længere kunde taale Frøkenens Uartigheder, og var bleven varm, og denne havde indstødt sig under Gesandstens Vinger, og der fundet et Medhold, som maatte frænke en stakkels elskende Kone paa det smerteligste; at han havde ladet et Par Vink falde om, hun kunde tage hjem til sin Familie, hvis hun ikke fandt sig vel, ved at leve med ham.

Den heele Opdagelse overraskede mig paa den frækkeligste Maade; jeg havde hidtil stedse tænkt mig Julie elsket og lykkelig, med eet saae jeg hende i en utroe uværdig Mands Hænder; hans Lige-gjældighed og Ufsionsomhed syntes mig i dette Dieblik at gjøre min Kierlighed mere lovlig. Hertil kom nu Faren for at skilles fra hende for stedse; mit fulde Hierte var ikke længe Herre over sine Følelser. "O Julie!" brød jeg med Hæstighed ud: "saa skal De heller ikke være lykkelig! han skal ikke kunde føle Deres Værd! og jeg skal føle det saa gandske! kan jeg gjøre noget for at redde eller hævne Dem! siig, tael, troe, jeg lider i dette Dieblik mere end De."

Ved

Ved disse Ord kastede hun sig om min Hals! det var det første Kys, jeg siden min Barndom havde faaet, og af hende, og i saadant et Dieblig! fra det af veed jeg intet mere af mig selv, og jeg fik først min Samling igien ved at see os skyldige i en Forbrydelse, som.... En Time tilforn vilde jeg før have troet det mueligt for mig, at myrde Julie, end vanære hende.

Jeg vaagnede nu af min Ruus, men vaagnede til Rædsel; ikke nok, at jeg havde overtraadt Gæsteretten, misbrugt Venskabs fortroelige Tillid; men jeg havde vanæret, fornedret en Engel; stedse havde Julie staaet for min Siæl, som det reneeste, helligste, uskyldigste Væsen! og hvad var hun nu! og ved hvem? affindig rev jeg mig fra hende; iilte hien; men Synet af de Stæder, hvor jeg saa idelig havde sysselsat mig med Julies Minde, og nu ikke mere torde tænke paa hende, martrede mig ikke mindre, end Synet af Julie selv. Endnu samme Estermiddag kastede jeg mig paa min Hest, og reed ud paa mit Gods, med det Forsæt, aldrig mere at betræde et Sted, hvor saa affyelige Erindringer martrede mig; jeg vidste ikke, at disse skulde forfølge mig allevegne, og
mindst

mindst drømte jeg om, hvorledes jeg omsider skulde befries derved.

Blandt alle de rædsomme Følelser, der kunne martre et Menneſkes Hierte, er der ingen ſaa ſkrækkelig, ſom Had og Foragt for ſig ſelv. Mine Nag, mine Selvbebreidelſer lode mig ikke nogenſteds eller nogen Tid Ro, de røvede mig af Omgang om Dagen; thi enhver, der ſaae paa mig, var mig en rædſom Dommer, hvis Blik jeg ikke kunde udholde; de jog mig op af mit ſvønſe Leie om Natten; og, afnødde endelig Mæthed mine trættede Øine et Blund, ſvævede Julie for mig i den ſamme martrende Forfatning, ſom jeg beſandt mig i ſelv. Jeg ſaae hende troſtesløs, fortviolet, aſindig, at vride ſine Hænder, kalde mit Navn med vilde Skrig, fordre ſin Uſkyldighed, ſin Sindſroe tilbage, og forbande mig. Er Eenſomhed et veldædigt Griſted for den uſkyldig uſykelige, da er derimod iſær ørkesløs Eenſomhed et Helvede for den, der bringer Nag og en ſaaret Samvittighed med ſig derhen."

Saa meget end denne Fortælling nødvendig har maattet tabe, ved at overantvordes paa tredie Haand, vil man dog uden Tvivl deraf kunde ſee, hvor

hvor rædsomt et Indtryk disse Tildragelser i deres
 Myhed have maattet gjøre paa Aftolph, da de ef-
 ter saa mangfoldige Aar endnu saa levende virkede
 paa ham. Endelig vandt hans afdøde Farbroders
 Formaninger ham i Tanke; han sølte, at hans
 Forbrydelse paa ingen Maade kunde frietage ham
 fra, hvad han skyldte sit Fædreland; men da han
 ikke mere kunde tænke paa, at vende tilbage til Res-
 sidentsen, og en af hans Vaarørende just skulde
 gaae som Gesandt til **rl**, besluttede han at
 nytte denne Leilighed, tilbød sig at gaae med som
 Gesandtskabs Cavalier, og forrette Legationssecre-
 tariatet, og blev imodtaget med megen Fornøielse,
 da denne Gesandt just ønskede sig en Secretair,
 der kunde og vilde forrette, hvad han ikke selv var
 i Stand til. Aftolph fik altsaa her en Deel at
 bestille; og da han snart fandt, hvor velgiørende
 Arbeidsomhed var for hans saarede Hjerte, beslut-
 tede han at anvende den Tid, han havde tilovers
 fra Forretninger, paa at dyrke de Kundskaber,
 hvortil han hos sin Farbroder havde lagt Grund;
 og i en By, som man med Grund har kaldt det
 tydske Athen, fandt hans Videlyst stedse tilstræk-
 kelig Næring. Paa denne Maade lykkedes det
 ham

ham vel at nedbygge sine Dag; dog beholdt han stæise Had til sig, og Leede til Livet. Hans Venner, thi hans Forhold og Kundskaber skaffede ham snart Venner, troede, at hans megen Stillesiddende og Studering gjorde ham tungsindig, og søgte derfor at drage ham ud, og adsprede ham; men de bedrog sig; thi aldrig var han i taaleligt Luune, naar han ikke ved en ti til tolv Timers Flid havde saaledes udmattet sin Siel, at den ikke havde Kræfter at ødsle paa de mørke Forestillinger, der vilde oprøre den. Da han i nogle Aar havde været Legationssecretair, forlangte hans Fætter Tilsladelse, at gjøre et Besøg til sine Godser, og efterlod sig Alstolph som Charge' d'Affaires; og dette opfyldte han saa gandske til sit Hof's Fornøielse, at han, da Envoyeen ved sin Hiemkomst søgte at blive frie for at gaae igien til **rl**, paa den forbindtligste Maade blev beordret at blive der, som Envoye.

Ikke nøiet med at legge Vind paa Historie, Mathematik, og Fæinne Kunster, studerte Alstolph ogsaa med yderste Flid saavel den indvortes, som udvortes Statsforfatning, og hertil kunde vel neppe Lykken have anvist ham en ypperligere Skole,

Skole, end den store Konges Regiering, hvortil han her var et Dievidne. Han saae et Folk, som langvarige Krige havde nedtrykt, at reise sig, Financerne ophielpes, Konster og Videnskaber trives, og lærte, hvad Almagt Forsynet har givet den viise og gode Fyrste i Hænde. Da han saaung havde forladt sit Fædreland, hvis Forvaltning Despotiet desuden efter sin sædvanlige Politisk havde indhyllt i den giftigste Taage, kiendte han kun lidet til dets Bestyrelse; imidlertid var dette lidet alt tilstrækkeligt til at vise ham en uendelig Afstand mellem **** s f** og det. Ofte ønskede han sig da i sit Fædreland igien for at kunde angribe og omstyrte de Fordomme og Misbrug, der modsatte sig dets Lyksalighed; han lovede sig at lægge disse saa klarlig for Dagen, at enhver med Glæde skulde gaae ham til Haande i hans Kamp mod disse, uden at tænke paa, hvor mange just af disse Fordomme og Misbrug havde deres Fordeel, og han græmmede sig inderlig over, at han havde gjort sig landflygtig. Men Tiden nærmede sig, da hans Landflygtighed skulde ophøre, og han blive sat i Stand til, at udføre sine sværmeriske Planer. Der opholdt sig paa samme Tid i **rl**

en Gesandt fra det ***nske Hof, en Mand om trent paa Aftolphs Alder, og af den elskværdigste Character; Aftolph havde meget at gjøre med ham, da der just var en vigtig Underhandling i Giarde, hvori begge deres Hoffers Fordeel stemmede paa det næieste overeens; de fattede snart Godhed for hinanden, da de fandt hinanden indbyrdes frie fra den Feil, som ellers mellem Statsmænd er saa almindelig, at vilde bedrage bestandig. Da de omgikkes hinanden med al den Aabenhed og Ærlighed, deres Pligt kunde tillade, tiltog deres indbyrdes Fortroelighed hver Dag, og gik snart over fra de offentlige Anliggender til deres egne. Kun hiin ulykkelige Tildragelse dulgte Aftolph i lang Tid for sin Ven; og hvorledes skulde han betroe nogen det, han saa inderlig ønskede, selv ikke at vide? hvorledes skulde han driste sig til at aabnebære nogen anden en Handling, der gjorde ham afskyelig for sig selv?

En Dag var denne Gesandt hos Aftolph, og de havde aftalt deres Embedsfager med hinanden, da det faldt denne ind, at vilde vise sin Ven et privat Brev, han i Anledning af disse havde faaet fra sit Hof; han gik til sit Bureau for at søge det;

det; men det var hændelsevis gledet bag ud af den Skuffe, hvori det var lagt. Ved at lede om det, kom han til at trække den Skuffe ud, hvori hiint ulyksalige Portrait glemtes, hastig stødte han den ind igien; hans Ven, som af en Hændelse havde faaet Die paa det, og kiendte det, og som nu saae dette hans Udsærd, begyndte at spøge med ham, fordi han blev saa forvirret over, at man saae en smuk Kones Portrait hos ham. Vel havde Tiden stillet Astolphs Saar, saa de ikke blødte mere, men de vare langt fra ikke lægte, og den sagteste Berørelse var nok til at oprive dem paa ny. Med yderste Hæftighed besvoer han sin Ven ikke at røre ved denne Streng, saa kjær som deres Venskab og hans Noelighed var denne; han kaldte sig det ulykkeligste, det affkyeligste af alle Menneſker; han vilde ikke, at hans Ven maatte tale mere om denne Materie, og dog kunde han ikke forlade den selv. Hans Ven søgte at tilfredsstille, at berøeliche ham; men forgæves. "De knuser mig under Deres Agtelse og Venſkab," brød han affindig ud, "og jeg fortienet det ikke; jeg fortienet intet Menneſkes Venſkab! en Engel havde skænket mig sit, og da jeg kunde misbruge det.... O

Greve! der er ingen Ting i Verden, der kan betrygge Dem for, at jeg jo ogsaa i et ligedant Dieblif kunde støde Dolken i Deres Barm. De skal vide, hvor affkyeligt det Menneske er, De har fattet Venfkab for; O, men had mig, foragt mig dog ikke; jeg er saa ulykkelig; ligesaa ulykkelig, som jeg er strafværdig; dog had mig kun! det har jeg fortient; men for alting, ikke een ufordeelagtig Tanke om hende; hendes eneste Brøde var, at hun havde Godhed og Tillid til en uværdig.” Og nu fortalte han sin Ven sin Tildragelse, skildrede ham sin Lidenskab, sin Forbrydelse, sine Nag med de meest brændende Farver; og nu tænke man sig hans Forbauselse, da hans Ven aabenbarede ham, at denne tilbedede, forførte, ulykkelige Julie var den koldeste, rænkefuldeste Coquette, der til Fuldkommenhed vidste at paatage sig Udseendet af alle Tølelser og Dyder, uden at besidde een eeneste; at hun i sine ungste Dage havde havt en Kiærligheds Historie med Arveprindsen af ** ch **, og at man derfor, da denne skulde formæles, ligeledes havde seet at faae hende gift med en, der vilde forlade Hoffet; at hendes Mand ved at tage hende var bleven Gesandt

sandt ved det ***ste Hof, hvor han havde været, førend han kom til **nch**, og hvor Greven, som den Tid var Legationssecretair der, havde lært at kende hende, og havt en Elskovshandel med hende, der var fuldkommen Pendanten til Astolphys, naar man blot undtager, at hun havde havt mindre Ueilighed med at bringe hiin til Maaler, og at han, som ikke besad Astolphys Delicateffe eller Uersfarenhed, havde fortsat Forbindelsen med hende, endog efter at hans Lidenſkab var forbi, og i denne fortroelige Omgang, da han ikke meere saa hende med Kiærligheds Dine, lært at kende hende tilfulde; at det stedse var hendes Politif at vælge, og paa en Maade opdrage sig sin Elſker blandt Sværmere, da baade diffes enthuſiaſtiſke Lidenſkab var mere intereſſant, end Libertinernes lunkne Attachment, og da hun desuden maatte vogte sig for Elſkere, der gjorde Nye af deres bonnes fortunes, ſiden det var hendes Plan, ſaaſnart hendes Prinds kom til Regieringen, at vende tilbage til ham igien, indbilde ham, at hun hidtil havde været et Offer for ſin Troeſkab mod ham, og paa denne Maade bemæſtre ſig ham og Herredømmet. At hendes Mand var ſaa langt

fra, at lægge hende den mindste Hindrig i Veien for hendes Planer, at han tvertimod var hendes fortroelige, og havde fra det Dieblig af, de havde havt Bryllup, vidst at nytte Ministerii Frygt for hans Rones Indflydelse hos Prindsen, til at tilvende sig betydelige Fordeele; og at han endnu truede med at komme hjem, saa ofte han vilde sætte nogen Ting igiennem; at Selskabsfrøkenen rigtig nok var hans Maitresse, men tillige hans Rones fortroeligste Veninde, og at dette Egtepars første Lov var, i enhver Henseende at lade hinanden fuldkommen Frihed.

I Begyndelsen vilde Aftolph intet høre, og intet troe af det, hans Ven sagde ham til hans tilbedede Julies Forkleinelse; men denne havde saa mange siensynlige og umodsigelige Smaating, at give sin Fortælling den fuldkomneste Troeværdighed med; hans Beretning indeholde saa mange smaa Anekdoter, som ligeledes vare indtrufne med Aftolph, men som denne havde fortiet, da han søgte, de satte Julie i et mistænkeligt Lys; Gesandten tilbød sig desuden — hvilket han ogsaa siden opfyldte — at godtgjøre sine Ord med skriftlige Vidnesbyrd; Aftolph havde saa mange Beviis paa hans uplættede

tede Sandbruehed og Redelighed, hans Fortælling oplyste saa mange Ting i Julies Forhold, som hidtil havde været hendes Elsker usforklarlige — Afstolph kunde ikke mere modstaae Venskabs og Sandhedens Sprog; maalløs og ubevægelig blev han siddende at høre paa hans Fortælling, og først, da den var aldeles til Ende, blev han vaer, at han under den, uden selv at vide deraf, havde knust hendes Portrait i tusende Stykker.

Der var nu svunden en Aage fra hans Dø; han var i det mindste ikke mere Forsører. Hans Selvhad, hans rædsomme Nag faldt bort, tilligemed hans Kiærlighed til Julie; hun stod nu for ham i det foragteligste Lys; og det var, som han nu vilde hade hende til Hævn, fordi hun havde forleedt ham til, uskyldig at hade sig selv. Først i senere Dage formildedes denne Bitterhed; han følte, at ogsaa hun fortiente at ynkes, at undskyldes. Virkelig Eidskab lader sig aldrig gandske fordrive; den viger undertiden bort for en Stund; men det er kun for at komme desstærkere igien. Der maatte imidlertid en anden Høielse til at indtage den Plads, Kiærligheden hidtil havde havt i hans Hjerte; thi den, der eengang er vant til at

elske med Lidenſkab, og nu pludſelig ophører, vilde være det uhyſſeligſte Menneſke paa Jorden, der ſom han ſkulde gaae over til fuldkommen Ligegeſſighed. I ſaadant eet Dieblif var det, den ædle omme Racine blev Pietiſt; den der i femten Aar har været elſket af den elſkverdigiſte blandt Skabninger, kan ikke finde Trøſt for hendes Forliis, ſagde han, uden i Skaberens Arme. Aſtolphs Kiærlighed faldt paa hans Fædreland. Hans afdøde Oncles Formaninger levede atter op i hans Siæl, og han blev nu Patriot med al den Ild, al den Enthuſiaſme, hvormed han havde været Elſker. Hiint Studium, ſom hidtil kun havde været en Moerſkab, en Udſpredelſe for ham, blev ham nu dobbelt vigtigt og kiært, da han kunde lægge Vind derpaa med Henſyn til ſit Fædreland; da han kunde ſee den Dag imøde, hvorpaa det vilde høſte Frugten af hans Iliid. Imidlertid blev det hans uryggelige Forſæt aldrig at ſee Julie mere, og ikke at forlade ſin Landſlygtighed, ſaa længe hun var i **nch**. Men et Par Aar derefter døde den gamle Fyrſte i **ch**, og hendes Vrinds kom til Regieringen; og nu hvilte, ſom Aſtolphs Ven havde forudſagt, hun og hendes Egtefælle rigtig

noſ

nok ikke, førend de fik Tilladelse at komme tilbage.
 Saasnart de vare dragne fra **nch**, søgte
 Astolph ligeledes om at blive løst af, og saa gierne
 man end havde ladet ham blive paa en Post,
 som han saa fortreffelig bekladde, kunde man dog
 ikke afflaae ham denne Fordring. Imidlertid var
 man ved hans Hiemkomst saare forlegen med at
 finde ham en passende Plads. Indtil videre hen-
 satte man ham da, som surnumerair i Skatte- og
 Domaine-Departementet, med den Løn, han som
 Envoye havde havt. Saa lidet fordeelagtige
 Astolphs Tanker end havde været om Landets For-
 valtning, studsede han dog ved at see de aabenbare
 Uretfærdigheder, Udsuelser, og Uordener, som her
 uden Skyld gik i Svang. Det heele øvrige Colle-
 gium sad egentlig kun for et Syns Skyld, og ikkun
 Chefen havde en Meening, som de andre af For-
 nødenhed samtykkede; og i alle Ting, som ikke an-
 gik Excellencens egen høie Fordeel — hvor han unæg-
 telig var meget kyndig og virksom — var atter denne
 Meening i en Secretairs Hænder, der ved at
 gaae hans Excellence troelig til Haande i hans
 Nan, havde erhvervet sig den fuldkomneste Stræle-
 frihed for sig og for sine. Overalt var Excellen-

cen en billig Mand, som følte, at Embedsmænd burde leve af Staten, og derfor aldrig havde noget imod, at enhver meelede sin Kage, saa godt, som han kunde. Da han desuden havde den dybeste Erbødighed for Adelsens Rettigheder, og aldrig tillod borgerlige at besuble de Pladser, hvis Indtægter gjorde dem Adelsens Opmærksomhed værdige, troede han sig forpligtet til at see igiennem Fingre med alle de Ulovligheder, slige Adelsmænd, eller paa deres Navn og Ansvar deres borgerlige Fuldmægtige, gjorde sig skyldige i. Astolph vovede forgiæves at opløste sin Stemme mod adskillige Misbrug. Det var den Røst, der raabte i Øret. Forgiæves prøvede han at tale Indsigters og Fortienesters Sag mod høibaaren Dumbhed, eller skændige Forhold, som hine skulde staae tilbage for; man lod ham tale, og gjorde endda, hvad man vilde. Forgiæves nægtede Astolph sin Underkrift til adskillige Forestillinger, der umodsigelig fremmede enkelte Mægtiges og Yndedes Fordeel paa det almindeliges Bekostning. Forestillingen var natursigviis ligesaa gyldig, skøndt hans Navn stod ikke derpaa; altsaa undværede man dette med megen Fornøielse. Endelig kom en Sag, hvis

Vigtig:

Vigtighed afsvang ham endnu eftertryffelligere Af-
 færd. En stor Deel af Landets Afgifter havde
 hidtil været bortforpagtede, og da Forpagterne paa
 godt franskt vidste at deele med vedkommende Mi-
 nistre og Yndlinge, havde de ikke allene Medhold
 mod alle de Klager, der indløb over deres og Be-
 tienternes Vold og Ran; men kunde naturligviis
 gjøre sig Regning paa de allerfordeelagtigste Vil-
 kaar. At Undersaatternes Udsuelse og Mishand-
 ling svarte til disses Binding, ja vel endog overgik
 den, følger vel af sig selv. Imidlertid havde disse
 Mennesker den Frækhed — dog, som man vil sige,
 ikke uden efter høie Vedkommendes udtryffelige og
 eftertryffelige Tilskendelse — nu da deres Forpagt-
 ningsaar vare løbne til Ende, at indgive en aller-
 underdanigst Ansøgning, hvori de paa det ynkelige-
 ste forestilte de store Tab, de i de seener Aarin-
 ger ved deres Forpagtning havde lidt; men dog
 tillige erklærede sig beredvillige, siden de dog havde
 antaget Folk og gjort Indretninger til Afgiftens
 Hævelse, at vedblive Forpagtningen, naar Tyrsten
 uden foregaaende Auction naadigst vilde bevilge
 dem samme med en Trediedeels Afslag i Forpagt-
 ningssummen. Astoph, der just ivrig havde ar-

beidtet paa at skaffe sig en detailleret Kundskab om den heele Sag, og der havde det Forsæt og det Haab at lægge slige Forpagtningers Skadelighed — som han i ***sf*** havde lært tilfulde at kende — paa det allertydeligste for Dagen, blev som himmelfalden over denne Dumdriftighed, og endnu mere, da Chefen med den andægtigste Høitidelighed holdt disse brave Folks Uegennyttighed en Lovtale, og fandt megen Villighed, i at skaffe dem taaleligere Raar, om de derved kunde sættes i Stand til at forvinde det Tab, de hidtil havde lidt. Forgjæves indvendte Astolph, at disse Mennesker, endog efter den allerlaveste Beregning maatte have havt uhyre Fordeele, forgjæves ivrede han mod den Skiændighed, saaledes ligesom i Venevold at drive Snighandel med Statens vigtigste Indtægt; forgjæves paastod han, at man i det allermindste skyldte sig selv at lade det komme til offentlig Auction, paa det denne Indretning, der var saa trykkende for Undersaatterne, dog maatte blive saa fordeelagtig for Statens Kasse, som muligt. Man prøvede paa, at betyde ham, at næsten alle Landets formuende vare Interessentere i den nærværende Forpagtning, og hvis disse bleve

stødte

stødte for Hovedet ved det, man afflog deres An-
 søgning, var det meget at befrygte, at man ved
 Auctionen neppe vilde faae noget antageligt Bud,
 i det mindste ingen tilstrækkelig Sikkerhed for Af-
 gisten. "Saa meget desbedre," udbrod Astolph
 med Varme, "i saa Fald kommer Staten til at
 lade sig den selv tilslaae; og jeg vil staae inde for,
 at den da vilde faae næsten to Gange saameget
 deraf, som den nogensinde har havt i Forpagt-
 ning, og det skulde endda blive Undersaatterne til
 betydelig Lættelse." Man vilde nu gjøre ham be-
 greibeligt, at Forpagtnings Indretningen var saa-
 ledes indflettet i Salarerings Systemet, at den
 ikke kunde hæves, uden at alt for mange Mennes-
 ker vilde tabe i deres Indtægter. "Jeg mærker
 altsaa," gav han bittert til Svar, "hvis her var
 Kvægsyge i Landet, vilde man heller ikke have den
 udryddet, af Frygt for, Ravnene skulde mangle
 Madsler." Chefen, som aldrig var vant til saa
 lange Modsigelser og Debatter, tog nu med me-
 gen Salvelse Ordet: "Jeg seer nok," sagde han
 til Astolph: "at vor nye Collega vel efter Sædvane
 vil undslaae sig for, at underskrive vor allerunder-
 danigste Forestilling; og det er smukt, at en ung
 Mand

Mand handler saa strængt efter Pligt og Samvittighed; men han vil heller ikke fortænke os i, at vi følge vores...." "Min Pligt og Samvittighed, Deres Excellence!" faldt Astolph ind: "lader sig her ikke nãie med det, jeg ikke underskriver. Den befaler mig, at lægge hans Durchlauchtighed alt det skadelige og uretfærdige i dette Forslag for Die." "Ja!" sagde Excellencen med et helligt Suk: "man kan jo derom indgive sin underdanigste Demonstration; skal tillige med Forestillingen alderunderdanigst blive hans Durchlauchtighed forelagt. Min kiære Secretair! han opsætter os Forestillingen strax, at vi kan faae den underskreven, inden vi skilles ad." "Jeg vilde ønske os saa meget Virksomhed i alting;" brød Astolph med Bitterhed ud, "imidlertid glemmer De ikke, Hr. Secretair! at lade mig faae ufortøvet en Copie deraf." "Ja! ja! min kiære Hr. Baron! dersom Forretningerne bare tillade saadant privat Skrivet. Secretairen har mangfoldige Ting at forrette, og...." "O! Deres Excellence har Ret; jeg vil heller ikke sinke ham; men saasnart Collegiet er til Ende, gaae ned, og affrive den af Copiebogen selv; saa bliver min Affrist desmere paalidelig."

lidelig." Excellencen snøs, og taug. Astolph holdt Ord. Næste Morgen gandske tidlig havde Chesen en Afskrift af hans Deduction, og, hvad det værste var, Conseilets Ministre havde hver sin. Disse havde længe lurt paa en Leilighed at styrte denne Chef, som et Offer, hvorpaa de vilde vælte det heele Had, samtlige Ministerium havde paadraget sig; og denne Sag var nu en sand Finding for dem. Da han ved sit Referat af Forstillingen vilde deels forbigaae, deels fordreie Astolphs Deduction, fandt han alle, indtil Fyrsten selv, saa vel underrettede, at han blev bragt i Knibe ved det eene ubesvarlige Spørgsmaal efter det andet; han mærkede da nok, hvad Uveir der drog op over ham, besluttede i Tide at undvige Stormen, begiærte samme Dag sin Afsked, og fik den — sig selv til velfortient Straf, og alle ligesindede til Exempel — med en stor Pension; og da et Par Ord, Astolph havde ladet falde om Indtægternes muelige Forøgelse, klang vel i et forlegent Ministerii, og en trængende Fyrstes Øre, blev ham Forsædet i dette Departement ad interim overdraget, for at bringe den ny Indretning i Stand; og fik han tillige Sæde i Conseilet, med

Stem:

Stemme i de Sager, som hørte under hans Departement. Folket, som inderlig, og efter Fortieneste hadede den afgangne Minister, jublede over hans Fald, og velsignede Astolph, som lettede deres Byrder, og hævnede deres Forurettelser; men de glemte snart denne Belgierning. Forpagterne og deres Klovfugle, store og smaa, tilsvøer ham det uforsonligste Had; og de glemte det ikke.

Astolph arbejdede nu med yderste Utrættelighed, ikke blot paa at organisere den nye Oppebørsel, men og paa at hæve de mangfoldige Misbrug, han havde funden, og daglig mere og mere lærte at kende; at hæmme Udsuelfer, indbringe Orden og Virksomhed i Forretningernes Gang, fremdrage Fortienester og Gliid, og sætte Uduelighed og Læghed ud af Stand til at ståde. De retskafne og indsigtsfulde saae vel hans kiække og ædle Færd med Beundring; men deres Tal var kun lidet; derimod tiltog hans Uvenners daglig. Hver Misbrug, han hævede, havde været en eller anden til Fordeel, og denne Freeg da naturligviis mod den nye Skik, som en Ufrik; Udsuelferne vare for en stor Deel hævede ved Tiden, og de, der havde anseet dem som vedbørlige Sportler, fandt et

Skaar

Skaar i deres Indkomme, som de ikke kunne sy-
 nes om; de, som vare vante til Magelighed og
 Skjodesløshed, fandt sig høilig besværede ved det,
 deres nye Chef vilde af dem fordre samme Arbeids-
 somhed, som han udviste selv; og de fortiente Folk,
 han forfremmede, bleve ham ikke nær saa forbund-
 ne, fordi de stode Ret, som de tilfidesatte Dos-
 mere vare forbittrede, fordi de troede at vedersa-
 res Uret. Da han imidlertid var sig selv sine
 Handlingers og Hensigters Ustraffelighed bevidst,
 gik han sin Vej gandske rolig frem; ved den store
 Konges Hof havde han desuden intet lært at kiende
 til Hofcabaler, siden dette store Fyrstemynster in-
 tet Hof havde. Ja! han var saa langt fra at frygte
 disses Vælde, at han ikke eengang drømte om de-
 res Tilværelse. Imidlertid begyndte de allerede
 at reise sig mod ham, og en nye Seier, han vandt
 ikke længe derefter, bragde dem end ydermere i
 Harnisk.

Det var en gammel Politik der ved Hoffet, at
 nedbygge den gode men svage Fyrste med Moerskab
 og Bellyst, for at kunde tage Statsroret af hans
 Haand, medens han sov. Man blændede den
 daarlige Mængde med Optog og glimrende Hætti-
 der,

der, lod Fyrsten nyde dens Jubelskriig, og kaldte disse det lykkelige og glade Folks Røst. Ved Hofets Exempel fristede man Hovedstaden til ødeleggende Overdaad, og nu anførte man Fyrsten dette, som Beviis paa Landets Velmagt, og den almindelige Velstand. Hans Fødselsdag nærmede sig, og man havde gjort Planer til at forherlige den ved al optænkkelig Pragt, saa meget mere, da man paa samme Tid havde hans Minde fornødent til nye Finance Operationer. Man havde i Sinde til denne Høitid at opbyde alt, hvad Moverres *), Servandonis, og Genoncinis Kunst kunde frembringe, Overslaget var gjort til et Par Tønder Guld, og Overhofmarschallen gjorde den dybsindige Anmærkning, at Hoffets Glands nødvendig udkrævede, man denne Gang maatte gribe sig an, siden en meget ringere og fattigere Nabofyrste nylig havde givet sig selv en Fete, der havde gjort Opsigt over heele Tydskland og Frankrig. Astolph, som heri ikke havde Stemme, taug længe, saa meget det end kostede ham. Men da han saae, alle vare eenige i, at tilraade denne affindige Ødselhed,

*) Europas navnkundigste Balletmester, Decorateur, og Snyrverker.

hed, kunde han ikke længer tvinge sig. "Siden jeg da seer," tog han Ordet, "her er usformodentlig kommet Penge i Kassen, skøndt jeg ikke begriber hvorfra, skulde jeg underdanigst bringe de Forslag i Erindring, der forleden bleve bevilgede, og henlagde til bedre Tider." "De kunde da ingen fl ttere vælge," tog Skatmesteren Ordet: "der er neppe Penge nok til de ordenlige og løbende Udgifter." "Og endda," svarede Astolph: "vil man bortkaste et Par T nder Guld til Unytte!" "Til Unytte!" faldt Overhofmarchallen, der hidtil havde været en vigtig Mand i dette Conseil, Astolph hid- sig i Talen: "kastes da det til Unytte bort, der anvendes til Hoffets Glands, Kunsternes Fremels - ning, Fyrstens Være og Fornøielse, og hans al- lerh ieste Fødselsdags Forherligelse?" "Hoffets Glands!" svarte Astolph med en mere dæmpet Varme, da han her følte sin Overmagt: "Deres Excellence maae forlade mig; jeg har levet for længe ved den store Konges Hof, til at forstaae dette Udtryk. Kunsternes Fremels ning! Der er Kunster, Deres Excellence! der forædle og danne S derne, der er andre, der fordærve, og blød- gøre dem. Det være langt fra mig, at misvur-

dere Mænd af saa almindelig erkjændte Fortienester; men Tydskland, men vort eget Fædreland har mange Mænd, hvis langt gavnligere og vigtigere Kunst og Talent bør fremelskes, langt heller end disse! og vee overalt hver en Kunst, der ikke kan fremelskes uden ved fyrstelig Overdaad! Fyrstens Fornøielse! den største Glæde for en Fyrste maae være den Vished, at hans Folk er glad og lykkeligt, og er det ved ham; hans Være er den Overtydning, at der i hans heele Land ikke sælges een Taare, som sælges for hans Skyld; og da forherliges hans Fødselsdag bedst, naar det er en Glædesdag for hver af hans Undersaatter fra Slottet af, og til den fattigste Hytte. Men kan det være saa, naar vi paa den haane Undersaatternes Armod ved at bortødsle paa Tant, hvad de erhvervede med Noie, hengav med Smerte, eller maaskee berøvedes med Vold? Kan det være Glædes Taare, en udtræillet, udsuet, udpantet Almue sælger paa saadan en Dag? Man taler om en Naboefyrste, som man ikke bør vige. Skulde vor menneskefærlige Regent da virkelig misunde ham, at han ved sin daarlige Hovmod og Overdaad har gjort sig til en Plage for sit Land, og en Spot for de Frem-

Fremmede?" "Vor Sulln," svarede Skatmesteren med et fremtvunget Smil, "taler, som om hans Durchlaughtighed havde et forarmet eller vrangvilligt Folk at regiere; men man behøver kun at see den Andeel, Undersaatterne tage selv i alle disse Høitider, de frivillige Omkostninger, de sætte sig i, for at forherlige dem, og man vil let erfare, at den vindskibelige og agtværdige Deel af Folket hverken mangler Eoner eller Villie." "Vee den Fyrste," faldt Astolph med Fyrighed ind, "der dommer sit Folk efter sin Hovedstad, og især efter den glimrende Deel deraf! Jeg kunde bede Dem at undersøge, om disse formuende Familier ere af Stadens nærende eller dens tærende Lemmer, jeg kunde erindre Dem om, at det stedse er Tegn, at Træet er sygt, naar Snylteplanterne trives for vel; jeg kunde gjøre Fyrsten opmærksom paa, hvor ofte denne foregivne Velstand er glimrende Armod; men jeg vil gjøre hans Durchlaughtighed et andet Forslag, der sætter ham i Stand til at see med hans egne Øine. Naadigste Herre! De kiender ikke Deres Folk. Prøv blot otte Dage forklæd og ukjendt at vandre giennem Deres Land; see Tilstanden i Landmandens Hytte, lær at kiende, hvor mæisomt

den vindskibelige Haandværker fortjener Brødet til sig og til sine; beregn da de Byrder, de Paalæg, der trykke disse, da veed jeg, hver Skiærv af Statens Formue vil blive Dem hellig; med Nædsel vil De bortvende Deres Nie fra hver ødsel Forlystelse, som Armodens Taare flåbe paa; det vil blive Deres kiæreste Fryd, Deres eeneste Ære, at lette dens Kaar, og hver af Deres kommende Fødselsdage vil blive dobbelt kiær og hellig for Deres Undersaatter, som da vil levende gienfalde sig, hvor meget deres Fyrste siden sin sidste Fødselsdag har gjort for deres Lykksalighed."

Sandhedens og Hjertets Sprog er saa ukendt for de fleeste Fyrster, at det blot ved sin Nærværelse maae virke paa dem, naar det engang uventet kommer dem for Ære; Fyrsten blev rørt af den Varme, hvormed Aistolph talte, og som han var aldeles uvant at høre. Han befalte at henlægge det indgivne Forslag, og da man i det Haab, underhaanden at faae ham drøiet, forestilte hans Durchlauchtighed, at det i Dag kun var til Ventilation, og først næste Dag efter den eengang indførte Orden skulde resolveres, svarte han med Varme, at denne Orden kun gieldte Ansøgninger fra hans Under-

dersaatter til ham, men at denne var en Begjæring fra ham til hans Folk, som det stod i hans Magt uden videre at tage tilbage. Neppe var heller Conseilet hævet, førend hans Durchlauchtighed — og det virkelig af høist egen Drift, hvilket han ellers ved mange andre Leiligheder gandske uforstyldt havde havt Ord for — udnævnedes Astolph til virkelig Chef for det Departement, han hidtil kun ad interim havde forestaaet, og gav ham tillige fast Sæde og Stemme i Conseilet. Dette modtog Astolph med Glæde, da han ansaae det, som vissere Leilighed til at gavne sit Fædeland; men da Fyrsten tillige vilde give ham Minister-gage, frabad han sig ikke allene denne, men frasagde sig endog Gesandtsønningen, som han hidtil havde oppebaaret, og udbad sig som en Naade, bestandig at maatte tiene uden Løn i hvad Post, hans Durchlauchtighed naadigst skulde behage at tildeele ham.

Denne Uegennyttighed fordobbslede Fyrstens Agtelse og Yndest for Astolph, og daglig vandt denne alt meer det Herredom, som store Siele saae erhverve sig over de svagere. Med yderste Mis-

gav Fyrsten Smag paa at regiere selv, at han
 vante ham til, at forbre alle vigtiae Ting frem-
 satte for sig med den Tydelighed og Fuldstændighed,
 der udmærkede alt, hvad der kom fra Aistolphs
 Departement. En saa urimelig og Skadelig Mi-
 nister maatte styrtes, jo før jo heller; imidlertid
 torde ingen selv prøve Styrke mod denne Coloss,
 der hver Dag vorte alt meer og mere i Fastsed
 og Magt; man maatte see sig om fremmed Bi-
 stand. En Fyrste, som denne, kunde naturligviis
 ikke leve uden Maitresse; vel havde den nærvæ-
 rende aldrig villet blande sig i Statsfager, og
 endnu mindre misbruge sin Indflydelse til at giøre
 noget Menneske ondt; men da hun var syrig og
 iisfindet, og Aistolph ubøielig og — som de kaldte
 det — stolt, troede man det vilde blive en let Sag,
 at ægge disse to mod hinanden, og da ved hendes
 Hielp at undergrave Aistolph hos Fyrsten. Man
 begyndte sølgelig med at giøre hende opmærksom
 paa, at han var den eeneste, der aldrig havde giort
 hende sin Opvartning, da derimod alle de øvrige,
 fra den høieste til den ringeste, hylde denne Da-
 gens Gudinde; og da Aistolph, hvis Begreb om
 Qvindekønnet, og Afgtelse for det, ikke just var
 over:

overmaade store, ved en Leilighed havde tilladt sig nogle Smaasarcasmer, som saa omtrent kunde hentydes paa hende, forsomte man ikke ved første beqvemme Anledning at meddeele hende disse, efter at man dog først havde havt den Godhed at gaae Trækkene lidt efter, og forstærke dem med et Par Smaatryk, der gav dem lidt mere Kraft, og Betydning. Da hun nu var saaledes forberedt, fattedes man kun en gunstig Leilighed til, at faae hende til at bryde løs mod Astolph, og da hun hændelsevis havde talt med et Par af dem for et ungt Menneske, der nyelig var kommen hjem fra Universitetet **** Idst ** og der var forlovet med en ung Pige, som Elvina — saa ville vi kalde hende, af Mangel paa, at kunne sige hendes rette Navn — for ikke længe siden af Medlidenhed havde taget til sig, da denne ved sin Faders og Moders pludselige Død havde været uden Tilstød, kom de nu triumpherende at fortælle hende, at der i Astolphs Departement var bleven en meget fordeelagtig Oppebørselsbetjening ledig, og glædede sig i det visse Haab, at enten Astolph skulde forløbe sig, hvis Fyrsten uden hans Vidende bortgav den efter hendes Anmodning, eller at hun skulde

blive Astolphs Fiende, hvis det lykkedes ham at gjøre hendes Beskyttelse uvirksom ved denne Leilighed. For at være des vissere paa deres Sag lod de underhaanden ved et Menneske, de havde afrettet til at snige sig ind i Astolphs Yndest, denne underrette, at Elvina havde lovet en af sin Creature denne Tjeneste; dog lykonstede man sig tillige med, at den Tid ikke var mere, da slige skændige Connexioner formaaede alt.

Deres Plan syntes virkelig at vilde lykkes. Astolph modtog denne Esterretning med megen Hæstighed, og forsikrede, han af alle Kræfter skulde sætte sig mod saa uretsfærdig en Forsømmelse. Elvina fortalte sine Raadgivere med megen Misfornøielse, at Fyrsten vel ikke havde afslaaet hendes Begiering, men henviist det unge Menneske til Astolph, som han — var Fyrstens Ord — ikke gierne vilde paatvinge nogen Betient mod hans Villie. Man gav nu Elvina det Raad, personlig at henvende sig til Astolph derom, og omendskøndt man ikke utydelig gav hende at forstaae, at det var ikke umueligt, at hans Trodsighed vilde gjøre sig en Glæde af at kunde byde hende Epidsen ved denne Leilighed, lod man hende tillige føle,

føle, hvor grov denne Fornærmelse vilde være, og hvor fuldkommen det stod i hendes Magt, at hæve sig over ham. Endelig fik man hende bestemt til dette Besøg, og man lovede sig de herligste Følger af en Sammenkomst mellem disse to saaledes forberedede Personer. Næste Morgen, som Alstolph just skulde kjøre til sine Forretninger, blev Elvina mældt hos ham. Han studsede over dette Besøg; men var en Mand af alt for megen Levemaade til, ikke med Artighed at tage imod hende; han vidste ikke, med hvad Sindelag hun kom til ham, han havde hidtil intet havt udstaaende med hende; og han var ikke den Mand, der kunde have noget imod, at hun var, hvad Julie havde forleedt ham til at ansee alle Fruentimmer, for at være, eller vilde være. Læg nu hertil, at hun — uagtet maaskee ingen Skionhed — var i høieste Grad indtagende; og at Alstolph, skøndt han naturligviis havde seet hende meer end eengang paa offentlige Stæder, aldrig før havde seet hende saa gandske i hendes medfødde Ynde. Lessing lader et Fruentimmer gjøre den Anmærkning, at smukke Fruentimmer ere smukkest upyntede, og om Fruentimmer af Elvinas Smukhed er den dobbelt sand.

Hendes Ansigt, som langt fra ikke var regelret smukt, men som havde sin fornemste Ynde fra den Mand og det Bid, som svævede derpaa, fra de to spillende muntre rødbrune Dine, fra den store Livlighed og Træk i hendes Smil og Miner, og fra den skionne, friske Ungdoms Farve og Hud, som gav det heele sin Høining, tog sig allerbedst ud, som i Dag, under en simpel engelsk Hat, fastet oven paa det løselig opløstede Haar, og var ikke nær saa skabt til at figurere under en bierghøi Frisur, hvorpaa et babylonisk Hovedtøi optaarnede sig; hendes raske ranke, men trinde og syldige Bext var for skion fra Naturens Haand til, ikke at tabe ved at indpines i Snørliv; og et stivt Giskebeensffigret kontrasterede alt for fiændelig mod det flygtige og levende i hendes Bæsen og Udseende. Med saa Ord, Naturen havde meget for meget forklædet denne sin Datter til, hun enten nogensinde skulde komme synderlig i Naade hos Kunsten, eller gjøre sig megen Umage for det. Den, paa hvem — jeg vil ikke sige, Skionhed, men — Ynde gjør Virkning, maae være et overnaturligt eller unaturligt Bæsen, en Mand er han ikke. Uagtet altsaa Elvina, som havde et Horn i Siden paa

Astolph,

Astolph, ikke kunde bære sig for, strax ved hendes første Indtrædelse at give ham et lidet Stød, og sige: Alt, saa inderlig hun end havde ønsket sig at lære at Kiende en Mand af hans Forstand og Fortienester, havde hun dog ikke dristet sig, at paabyrde ham et uangenemt Bekiendtskab, hvis hun ikke havde havt noget nødvendigt at tale med ham om; havde Astolph dog Politesse nok til, medens han ledte hende til Sæde, at svare hende med en Compliment, som han virkelig meente. Hun syntes noget at studse derved, men gik nu over til sit egentlige Verende, og bad ham at forestille hendes Client paa det bedste. "Det er min Skyldighed, Madame! ved enhver, der søger et Embede, hvortil jeg skal forestille; men De maae tillade mig, at sige Dem, at jeg meget formoder, han vil faae adskillige Competenter, hvis Grunde og Adkomster uden Tvivl vil langt overgaae hans." "Derfor vilde jeg tillige bede Dem — sagde Elvine, som man havde forberedet derpaa — at forestille ham jo før jo heller, inden disses Ansøgninger komme ind." "Det maae De forlade mig, Madam!" svarte Astolph: "det staaer ikke i min Magt. Det

er min Skyldighed, som Minister, at bidrage efter Vane til, at den dueligste og værdigste bliver forfremmet, og hvis det er en aabenbare Uretfærdighed at undertrykke eller disrecommandere dennes Ansøgning, da er det en endnu skændigere og lumpnere Despotisme at forebygge den, og at stiale Embedet fra Staten, inden værdige Hænder kunne naae det." "Det er at sige," afbrød Elvina, som det alt begyndte at faaage hos: "De vil ikke hjælpe det Menneske!" "De maae forlade mig, Madam!" svarte Astolph: "jeg har her ingen Villie." "Ah! det er sandt," kaldt hun ind med en sarcastisk Smil; "det kommer altsammen an paa Fyrsten, jeg veed det. Altsaa — De vil ikke, at Fyrsten maae vilde hjælpe ham her." "Madam!" sagde Astolph, som begyndte at blive varm: "Min Villie bestemmer ikke Fyrstens; men dersom mine Grunde og min Meening have nogen Indflydelse paa ham..." O! hvem tvivler derom!" brød hun af. "Saa vil Deres Client," vedblev Astolph, og tvang sin opblussende Forbitrelse: "neppe komme i nogen Betragtning." "Det har jeg ogsaa formodet mig," tog Elvina nu Ordet med Bitterhed: "hvor skulde De ogsaa give

give Slip paa den første Leilighed, De har havt
 til at byde mig Trods." Nu var Astolphs Taal-
 modighed udtømt. "Da indseer jeg ved Gud dog
 ikke, Madam!" gav han med Fasthed til Svar:
 "hvad vi to kunne have udstaaende sammen. Jeg
 troer ikke, De attraaer min Post, og De seer selv,
 jeg ikke kan være tient med Deres. Men uagtet
 jeg, som De i Begyndelsen af Deres Visite beha-
 gede at lade mig høre, ikke har attraaet Deres
 Bekjendtskab, det er at sige, ikke har kundet for-
 nedre mig til at synes at tilbete mig Deres Pro-
 tection, og altsaa ligesaa lidt frygter Deres Uven-
 skab...." "O nei!" brød hun ham haanligen
 af: "hvad skulde ogsaa en Mand, som De, kunde
 frygte?" "Nei, Madam! jeg frygter intet, uden
 at vanære eller fornedre mig. Men desuagtet
 troer jeg dog at skulde Dem Regnskab for de Grun-
 de, jeg handler efter." Elvina reiste sig, og
 gjorde Mine til at gaae. "Jeg udbeder mig, som
 en Gudhed," blev han ved, "at De hører mig.
 Fuldmægtigen hos den afdøde er en Mand paa
 nogle og halvtredsindstyve, han har i mere end
 tredire Aar med udmærket Flid og Duelighed be-
 klædt denne Post, har først paa de allersidste Aar
 havt

havt henimod fem hundrede Daler om Aaret, og
 har dermed fød en Kone og tretten Børn. Skal
 nu den Mand have Løn for saa mange Aars troe
 Tieneste, skal han have taalelige Dage paa sin
 gamle Alder, skal han engang kunde lukke sine
 Dine, uden at gysse for sine efterladtes Skiæbne,
 da seer De selv, det er den høie Tid, at man tæn-
 ker paa ham, og at det vilde være høist uretsfer-
 digt at sætte ham tilbage for et ungt Menneske,
 der lige fra Universitetet skulde springe ind i saa-
 dan en Post. Jeg skal give Dem Mandens Ad-
 dresse; De kan selv tage derhen, og undersøge,
 om alting er, som jeg siger; og har De da Hierte
 til det, kan De anvende Deres Indflydelse hos
 hans Durchlaughtighed paa, at faae denne Mand
 sat tilbage; men jeg maae erklære Dem, at jeg
 finder mig forpligtet, at gjøre for ham alt, hvad
 jeg kan." Under denne Astolphs Forklaring hæf-
 tedes Elvinas Blik alt stadigere paa ham; hun
 taug et Dieblis, rakte ham derpaa Haanden, og
 sagde: "De er ikke den Mand, man havde bekre-
 ven Dem for mig. Jeg tager mit Forord tilbage
 hos Fyrsten; i Morgen skal det unge Menneske
 komme til Dem, og jeg troer, De vil finde, han
 er

er værd, De ved en anden Leilighed skal tage Dem af ham. Jeg vilde bede Dem om Deres Bønne, hvis jeg ikke var — hvad jeg er." Ved disse sidste Ord trykte hun med Varme hans Haand, drog derpaa pludselig sin fra den studsende Aftolph, var som et Lyn ude af Døren, nede af Trappen, og i sin Vogn, uden at han kunde hente hende ind, eller følge hende ud; trak sig tilbage i Krogen af Vognen, og syntes gandske fordybet i den ydmygende Følelse, der fremlyste i hendes sidste Ord.

At Elvina efter denne Dag talte med yderste Høiagtelse om Aftolph, at altsaa ingen Regning var mere at gjøre paa hendes Bistand imod ham, er meget naturligt. Ogsaa steg han Dag fra Dag i Fyrstens Naade, i de retskafnes og Skønnendes Agtelse, og i de forrige Herskeres Had. Saa betydeligt det endog var, der blev vundet ved den nye Oppebørsels Indretning, han havde faaet indført, var det dog langt fra ikke tilstrækkeligt til at standse den Underbalance, der fandtes i Kassen. Man havde hidtil bestandig søgt at bøde derpaa ved Financesoperationer, der, som sande Palliativer, kun dulgte, og forøgede det Onde. Aftolph holdt
for,

for, at ingen virkelig gavnlig Financeoperation kunde tænkes, som ikke enten bestod i at formeere Indtægterne, eller formindste Udgifterne; at gjøre det første umiddelbar og usfortøvet saae han ingen Leilighed til, thi at bebyrde det allerede noksom betyngede Folk med flere Paalæg, havde været grusomt, og mere ødelæggende for det, end fordeeltigt for Cassen; og et smukt Forslag om en Tontine og et Tallotterie, som skulde have listet sig bag efter Forslaget om Geburtsdags Høitiden, satte Aftolph sig med yderste Afsky imod, som Fordærvelser, der ikke allene ødelagde den nærværende Slægt, men endog udbredte Laster og Ladhed over kommende Generationer. Det eeneste Lægemiddel han da vidste for de syge Financer var Sparksomhed; Hofholdningens Overdaad indskrænkedes; overflødige og høitlønnede Embeder, der ikkun vare rige Hvilestæder for høibaaren Udygtighed eller Ladhed, bleve Tiid efter anden inddragne; man holdt det ikke mere nødvendigt, at besætte de øvrige med Grever og Baroner, der maatte aflægges saaledes, at de kunde leve af Embedet efter deres Stand og endda lønne en borgerlig for at forrette det; men de Adelsmænd, der vilde forfremmes,

mes, maatte tiene sig op, som andre, og bleve lønnede, som andre; man skabte ikke mere Embeder for Personers Skyld, men søgte tvertimod at simplificere Statens Machine, saa meget som muligt, man hævede Udsuelse, straffede Underslæt, og paasaae Orden og Regnskab med yderste Omhu. Vist nok vandtes paa denne Maade store Summer, som bødede svarlig paa Statens Balance, formindskede dens Gæld, og satte Astolph i Stand til at anvende betydelige Capitaler paa at fremelske Vindskibelighed, og Cultur; da han hos den store Konge havde lært, at det bedste Middel til at forøge Fyrstens Indtægter, er at fremme Statens Velstand, og at ingen Summer forrente sig rigeligere, end de, der med Klogskab anvendes derpaa. Men de utallige der havde høstet, eller sanket Ar, hvor Hoffets Overdaad saaede; de, der tabte ved Pensionernes, og de arbeidsfrie Betjeningers Ophævelse; de, som fandt deres Udsigter fordærvede ved det, Fortienester ene gav Afgang til Befordring; de som havde levet i Overflod af Sportler, som ikke vare fuldkommen lovlige, eller sat inde, og aagret med betydelige Capitaler af Statens Penge; disse, og deres Frænder, og Venner,

og Tilhængere, og Tilhængeres Tilhængere sammenvoer sig mod Aftolph; men forgiæves. I et Anstød af aristocratisk Particaand nedlagde de fleste af de gamle Ministre deres Poster; og da disse for det meeste vare hidtil bleven forvaltede af deres Underbetiente, og blot beklødde af hine, bleve de nu ikke besatte. En stor Deel af deres Forretninger dyngede Fyrsten paa Aftolph, til hvem hans Fortroelighed bestandig tiltog, og lidt efter lidt blev denne i Gierningen, hvad han siden ogsaa blev af Titel, første Minister. Dog vi ville lidet forlade hans offentlige Forvaltning, for at kaste et Blik til hans huuslige Forfatning, og denne ville vi lade ham selv afbilde os.

”Midt i den Fryd, fortalte da Aftolph, som jeg virkelig følte ved at see mine Anlæg lykkes, Folkets Byrder lettes, Fyrstens Hengivenhed til mig, og Virksomhed for det almindelige at tiltage, var der dog bestandig en Tomhed i min Siæl, som gjorde mig min Stilling ubehagelig. Naar jeg havde opoffret Dagen til mine Forretninger, var det mig saa tungt at være fordømt til, enten at tilbringe mine Hviletimer i Tensomhed, eller at bortkaste dem i leedsomme Forlystelser og stive ceremon-

ceremonielle Samkvem. Jeg havde ikke her, som i **rl**, nogen Ven, jeg kunde nyde mine Afstener med; jeg havde ikke, som der, en Cirkel af store og oplyste Mænd, der interesserede mit Hoved, om mit Hjerte endog blev ligegyldigt. Jeg var eene, og sølte, jeg var det. Min Onkel havde i min Barndom indpræget mig meget høie Begreb om huuslig Lyksalighed, som havde gjort saa meget stærkere Indtryk paa mig, siden alle hans Skilbringer deraf havde Længselens, og det uopfyldte Ønskes brændende Colorit. Disse vaagnede hos mig igien. Jeg sukkede efter at blive Mand og Fader. Elske med Videnskab kunde jeg imidlertid ikke mere; saadan, som jeg elskede Julie, kan man kun elske een gang i sine Dage. Jeg ønskede altsaa at finde en Mage, som ung og uersfaren ikke var i Stand til at savne det Hjerte, jeg ikke kunde give hende; der kunde nøies med min Omhed og Agtelse indtil den lykkelige Time, da fælles Børn kunde give vor indbyrdes Kiærlighed mere Liv, og da vi ved at elske disse kom til at elske hinanden. Jeg behøvede ikke længe at see mig om efter saadan en Vige. Der var nyelig død en gammel Generalinde, og hendes Familie arbej-

dede for at faae hendes Pension tillagt hendes eeneste Datter, som hun havde efterladt sig i yderst maadelige Omstændigheder, og som aldeles ingen anden Udsigt havde. Aloysia var den Gang nystraaad ind i sit sextende Aar; hun forlod Klosteret, hvor hun hidtil havde været i Kost, og kom til Hovedstaden, for at formaae en gammel Onkel, hun havde, at understøtte hendes Ansøgning. Han bød mig til Bords, og forestilte hende for mig. Hun interesserede mig ved det allerførste Diekast. Hendes Forlegenhed, da hun næsten som Supplicantinde blev forestilt mig, forøgede endnu hendes naturlige Blyesfærdighed, som Klosteropdragelsen havde vedligeholdt. Hendes Kinder blussede, hun slog sine tvende deilige blaae Øine ned til Jorden, og var ikke i Stand til at sige eet Ord. Den liden Delicatesse, hendes Onkel havde forestilt hende med, gjorde mig hende endnu mere interessant; jeg følte en Drivt og en Slags Forpligtelse til at holde hende skadesløs derfor. Jeg begyndte da at sige hende meget forbindeligt i Anledning af hendes afdøde Fader, som virkelig havde været en meget værdig Mand, og som var død fra hende saa tidlig, at hans Minde ikke kunde være hende smerteligt;

teligt; jeg talte om den Pension, hun søgte, ikke som en Almisse, Staten skulde give hende, men som en Erkiændelighed, den skyldte en fortient Mands uforsorgede Datter, og forsikrede hende, jeg ansaae det for min Pligt, at tage mig af denne Sag, saa meget det stod i min Magt. Denne Behandling af en fremmed var alt for forskiellig fra den, hendes Paarsørende havde viist hende, til, den ikke skulde give hende en Art af Fortroelighed til ham. Jeg dreiede nu Samtalen paa Ting, som vare mindre ydmygende for hende, og jeg fandt med Fornøielse, at hendes Forstand, skøndt den manglede Politur, og Kundskab til Verden, dog ikke var undyrket; og efterhaanden, som hendes Undseelse noget tabte sig, undslap der hende adskillige Naiviteter, som behagede mig saa meget mere, da de saa gandske afveeg fra den Tone, jeg var vant til at høre af de Damer, jeg var fordømt til at leve iblandt. Hendes Hjerte var aabent, sødt og uskyldigt. Med eet Ord, jeg troede i hende at finde den, jeg søgte, og trængte til, ikke en tilbødet Herskerinde, men en Møge, af hvem jeg kunde danne mig en troefast Veninde og Selskabsfoster paa Livets Bane. Hertil kom den Synderlighed,

at, uagtet hun var virkelig smuk, maaskee ligesaa smuk, som Julie, var hun hende dog fuldkommen ulig, ja næsten gandske modsat af Skønhed; saa der altsaa var ikke eet Træk, der gienkaldte mig denne. Aloysia var overmaade blond; hendes store milde skøndt mørkeblaae Øine havde intet af den Glød, der tindrede i Julies sorte; de syntes ikke at kende det mindste til deres egen Skønhed, og endskøndt Hjertets Høielser tydelig malte sig i dem, havde de ikke mindste Fordring paa Veltalenhed, Bliidhed, Fromhed, og Sindsfred stod malet i hendes Ansigt, der i øvrigt, uagtet det havde tabt den barnagtige Rundhed og Ubetydelighed, endnu ingen udmærket characteristiske Træk havde faaet af Lidenkabernes Haand. Hendes meget veldannede Pande og Næse havde intet af det majestætiske, der udmærkede Julies; og hendes Figur, den allerfineste og mindste, men tillige den nydeligst skabte, jeg nogen Tiid saae, var den sande Contrast til Julies kongelige Vægt. Med eet Ord, Julie syntes skabt til, at hendes Elsker skulde leve for hende; Aloysia derimod til at leve gandske for sin. Overtydet om, at hendes Hjerte var ufordærvet og frit, gjorde jeg mig Umage for at vinde det; og hendes

Familie, som snart fik Mistanke om, hvad jeg
 slet ikke attraaede at skule, talte uden Tvivl min
 Sag uanmodet med særdeles Styrke, og fore-
 stilte Aloysia dette Partie, som en forunderlig og
 ubeskrivelig Lykke. Hun tog da — som det syn-
 tes — med megen Glæde mod min Haand; endog
 de mindste Beviis paa Omhed og Opmærksomhed,
 jeg gav hende, bleve modtagne med yderste Er-
 kiændtlighed; den uvante Overflødighed, hun le-
 vede i, hæstede hende mere og mere til den, hun
 havde at takke derfor; og om hun end ikke elskede
 mig, som en Mage, havde hun mig dog kjær som
 en Søster; og kunde jeg vel vente eller fordre
 mere! Min Elskov havde jo Julie taget bort
 med sig.

Min Egtestands første Dage vare saare lyk-
 kelige. Daglig saae jeg min Aloysia blive mig
 mere hengiven, daglig saae jeg hendes Fuldkom-
 menheder mere udvikle sig; hendes Skønhed
 modnes, hendes Forstand poleres, hendes kloster-
 lige Undseelse nedstemmes til elskværdig Beskeden-
 hed, og hendes Naivete faae dobbelt Interesse ved
 hendes Forstands Cultur. Fyrsten, hvis Bevaa-
 genhed og Fortrolighed tiltog bestandig, gav det

heele Hof Exemplet at udmærke min Kone. Flittig var hun hans Dame ved Baller, Taffel, og Lystpartier; jeg, som kændte min Kones Ufkyldighed, og Fyrstens Hengivenhed for mig, saae det med Glæde; det smiggede mig, at høre det heele Hof beundre hende, og misunde mig; og jeg folte, Hoffet havde Ret. Imidlertid vorte mine Forretninger dagligen tillige med Fyrstens Fortroelighed. Mine erklærede Avindsmand havde nedlagt deres Embeder, og de af mine Modstandere, der vare blevene tilbage, forandrede aldeles deres Sprog, talte ved alle Leiligheder med største Berømmelse om min Duelighed og Rietskaffenhed, sandt, at ethvert vigtigt Anliggende var ingensteds saa vel som i mine Hænder, opmuntrede, og understøttede mig til at lægge Haand endog paa mine vidtløftigste og vanskeligste Planer, og lokkede mig paa denne Maade endnu dybere ud i det Svælg af Forretninger, hvori jeg alt var færdig at drukne. Naturligviis reve disse Forretninger mig meget fra min unge Kone; men da det eeneste, jeg troede at have deraf at befrygte, var, at Tiden skulde falde hende feedsom, og jeg saae det heele Hof — Fyrsten selv ikke undtagen — omhyggelig for at more hende,

hende, vante jeg mig til at undværes; ach! jeg vidste ikke, hvor ivrig man stræbte for, jeg ikke skulde savnes.

Saaledes gleeed Vinteren i Forretninger for mig, og Forlystelser for min Kone. Mod Enden af den behagede Fyrsten at udnævne mig til Geheimecabinetsminister. Jeg frabad mig i Begyndelsen med megen Iver denne Ophøielse. Men da Fyrsten blev ubøielig, og da jeg betænkte, at jeg i Grunden ingen Binding havde deraf, siden jeg ingen Gage nød, og min Indflydelse derved aldeles ikke forøgedes, ansaae jeg det kun, som en Tilvært i Arbeid, og dette troede jeg ikke at kunne afflaae, saa længe det ikke blev mine Skuldre for tungt. Virksomhed, og Iver for det Gode er ikke altid omhyggelig nok, at undgaane Ubeskedenheds Skin. Foraaaret nærmede sig. Den Mængde Mennesker, min nye Post forbandt mig til at modtage, gjorde det nødvendigt, man maatte tænke paa rummeligere Værelser, end dem, der hidtil havde været mig indrettede paa ***mph***, hvor Hofsets Commerophold var; ogsaa vilde denne Sværm paa Slottet været til Uleilighed. Man besluttede derfor, at indrette mig et Huus, der laae ved

Siden af Slottet, og hvis Hauge stødte til Slots-
 haugen, saa at jeg til alle Tider useet kunde
 lukke mig igiennem til Fyrsten, som jeg idelig arbej-
 dede med, skøndt hans Arbeidsomhed paa de see-
 nere Tider syntes at tabe sig i en grændseløs Til-
 stid til mig. Overhofmarschallen, som i Begyndel-
 sen havde været blandt mine affagte Kiender, men
 som for nærværende Tid var min varmeste og hen-
 givneste Ven, var uudtømmelig og utrættelig i
 at sørge for min Bequemmelighed og mit Behag
 i denne Sommerboelig. Han, og heele Hoffet
 vidste, at det bestandig havde været mit Ønske,
 at see Fyrsten givt, og at jeg af den Årsag an-
 saae hans Maitresse for et væsentligt Onde, skøndt
 jeg ikke kunde nægte den nærværende — som jeg
 imidlertid kun kiendte fra det eene Møde — min
 personlige Medynk og Agtelse. Som han derfor
 engang var hos mig i Anledning af et Arrange-
 ment i mine Bærelser, lod han, ligesom hændelse-
 viis, Tølen falde paa hende; anmærkede, at Fyr-
 sten paa nogen Tid ikke mere syntes hende saa hen-
 given, at alle gode Undersaatterne sukkede over en
 Forbindelse, som betog dem den Lyksalighed, at
 eie en Landsmoder, og en Thronarving; at han
 derfor

derfor var falden paa den Idee, at man skulde see til at lade hende blive tilbage i Hovedstaden, under det Paaskud, at hendes sædvanlige Bærelser var ikke i fuldkommen beboelig Stand; og at jeg da skulde nytte denne Skilsmisse til, at uddrive Fyrsten aldeles af hendes Vaand. Uagtet jeg ikke elskede det uædle Konstgreb, vi her skulde gribe til, forekom dog Sagen selv mig af saa megen Vigtighed, og Fyrstens Adskillelse fra hende saa nødvendig, at jeg samtykkede deri. Men da han tillige meente, at man i saa Fald kunde ligesvem lade hende forvise, og sørge selv for sin videre Skiebne, kunde jeg ikke dølge min Uvillie, og sagde ham reent ud, at jeg ansaae det for Fyrstens Pligt, at forsørge hende anstændig. "Men cher ami!" sagde han, der tilfulde havde gjort sig Mester af det patriotiske Sprog, som han troede at maatte føre med mig: "hvad Gavn har hun gjort Staten? hvad Fordring har hun paa dens Kasse?" "Olet ingen!" sagde jeg, "men desmere paa Fyrstens, og det er af den, hun skal forsvorges." "Fyrstens!" sagde han med et tvetydigt Smil: "har Fyrsten nogen anden Kasse end Statens?" "Lad os ikke spænde Strængen for stærkt!

stærkt!" gav jeg til Svar: "jeg troer, De veed, at Statens Formue er mig saa hellig, som nogen; men ilde var Fyrsten lønnet for sit mæisomme Arbeid og tunge Ansvar, hvis han ikke til sit eget private Brug havde saa meget, at han ikke behøvede at lade en Person, han havde staaet i den Forbindelse med, blive udsat for Trang eller Skændsel." Overhofmarschallen gav efter, og iværksatte sin øvrige Plan. Jeg gjorde da og, hvad mig var overdraget, og endskiøndt det var mig ikke iventet, at Fyrsten var lunken mod hende, især da han alt havde havt hende en tre fiire Aar, maae jeg dog tilstaae, at jeg studsede ved den saa overmaade liden Modstand, jeg fandt. Hun blev da affkeediget med en anstændig Pension, og flyttede fra Residenzen til et lidet Lyststed paa de *** Grændser. Mit Forslag om at faae Fyrsten bortgiftet, vilde derimod ikke gaae nær saa lykkelig; dertil havde han slet ingen Øren. Imidlertid troede jeg dog, ved ufortrøden Vedholdenhed at bestemme ham omsider til dette for Folkets Lykke saa vigtige Skridt.

Sommeren løb nu omtrent som Vinteren. Med eet begyndte en Underhandling, med en Na-

boesyr-

høfyrste om nogle Grændsestridigheder, der hidtil
 var gaaet meget lykkelig, at komme i Vilderede.
 Den derværende Charge d'Affaires, som jeg kiendte
 for en meget duelig Mand, og som havde været
 Legationssecrétair under mig i ****rl****, klagede een-
 gang efter den anden over de ubegribelige Vanske-
 ligheder, der mødte ham. Fyrsten blev utaalmo-
 dig, og drev bestandig paa, der maatte gaae en
 anden derhen. Saa overtydet jeg end var om den
 nuværendes Duelighed og Retsfæffenhed, maatte
 jeg tilsidst give efter; men af alle dem, jeg bragde
 hans Durchlaughtighed i Forslag, var ham ingen
 til Naade. Nu blev jeg ogsaa utaalmodig, og,
 da Sagerne vare af større Vigtighed og Vanske-
 lighed, end Vidtløftighed, og desuden den Bye,
 hvor de afgjordes, kun laae nogle Timers Reise
 fra ****mph**** gjorde jeg omsider Fyrsten det Tilbud,
 at jeg vilde gjøre selv en Reise derhen. Han mod-
 tog dette med en Glæde, som rigtig nok forekom
 mig større, end Tingen var værd, gav mig fuld-
 kommen Carte blanche, og da jeg endnu tog bort
 samme Aften, benaadede han mig om Eftermiddag-
 en med en Visite, for, som han sagde, at unde-
 skylde sig hos min Kone, fordi han berøvede hende
 mig,

mig, og overvældede mig ved denne Leilighed med Lovtaler, som jeg rødmede ved at høre af min Fyrste, og væmmedes ved at høre gientagne af Overhofmarschallen, der var hans sande Echo, kun at han mod Echoers sædvanlige Natur forstærkede alt, hvad han gientog.

Alt dette burde vist nok have givet mig Mistro; men den lykkelige er aldrig mistænkelig. Jeg vidste, hvor ubesmittet min Aloysias Hierte var, da hun gav mig sin Haand; og jeg sporede ingen Forandring hos hende; eller hvis jeg mærkede noget, som ikke var gandske efter mit Sind, tog jeg det for et Foster af min Indbildning, og af en Brandenhed, som de trættende evige Forretninger undertiden kunde friste mig til. Den største Deel af mine gamle Venner, smiggrede jeg mig med, vare blevene forsonede ved at see min fuldkomne Uegennyttighed, og min Iver for det almindelige Vel; jeg troede, at Fyrsten og Folket elskede mig; thi jeg følte, jeg havde giort alt for at elskes af dem. Hvad kunde jeg frygte? Jeg iilede til min nye Forretning, utaalmelig efter at tilendebringe den, og da finde min Løn i min Fyrstes Tilfredshed, og min Lykke i Aloysias Arme.

Jeg

Jeg mødte i Begyndelsen en Deel Vanskelig-
heder, hvis Udspring bestandig blev mig forborgen;
men min Iver, og min uindskrænkede Fuldmagt
overvandt dem snarligen alle. Jeg fik Stridig-
hederne afgjorte, og da denne korte Adskillelse
havde lært mig, hvor høit det daglige Samlev-
net, og hendes virkelige Fortrin, havde bragt mig
til at elske min Kone, fik jeg det Indfald at over-
raske hende uventet, og nyde hendes Glæde, ved
uformodenlig at see mig igien.

Jeg satte mig da paa min Hest, og reed ud paa
Eftermiddagen fra *** for at komme til **mph***
henimod Midnat. Men uden selv at vide der-
af, havde jeg i min Længsel redet saa stærk, at
jeg længe for Solens Nedgang var paa den sidste
Station, to Mile fra **mph***; for nu ikke
at blive seet, og forraadt undervejs, maatte jeg da
opholde mig her, til omtrent Solen begyndte at
dale. Jeg gav mig nu paa Veien, det var en
fløn Aften, Solen gik deilig ned, og Aftenrø-
dens hulde Skær forskønnede alle Gienstande,
som nu alt bleve mig mere og mere interessante, jo
nærmere jeg kom til mit Hiem; jeg reed langsomt,
og overlod mig til dette blide Indtryk, nød i Fo-
restil-

restillingen alle de Glæder, der ventede mig; det var, som om jeg vidste forud, jeg ikke skulde være lykkelig længe, og nu vilde være det, saa længe jeg kunde. O kiære Melnek! smil, om De vil; men i dette Dieblis føler jeg samme Banskethed ved at forlade disse søde Erindringer, og gaar over til de skrækkelige, der afløse dem.

Lidt efter Midnat kom jeg til ***mph***; for ikke at blive seet eller mærket, reed jeg til en Slots-haugelaage, som gik ud til Marken; bandt min Hest ved Stakitter, og lukkede mig giennem Havgangen ind i min. Som jeg traadde derind, syntes mig nok, jeg hørte min Kones Kammerpige i en underlig Samtale med nogen henne i et Lysthuus; men uden at give mig Tiid at agte derpaa, gik jeg ind i Huset. Der var gandske stille; i Haugestuen brændte Lys, men der var intet Menneske; jeg tager eet af Lysene, lister mig ind i min Kones Cabinet, som var ved Siden deraf, og seer — min Alloysia sovende i hans Durchlauchtigheds Arme. Min første Bevægelse var at opoffre dem begge til min Hævn. Men i det samme svævede Julies Erindring for mig. "Der er Afregning i!" sagde jeg med en græffelig Kulde, og gik igien gandske
sagte

sagte udaf Værelset med den Beslutning at ride bort uden at sees af noget Menneske, og at skjule i en ubekjendt Egn min Forbittrelse, min Fortvivlelse, og min Skam. Som jeg kom ud i den anden Stue, blev jeg et Bureau vaer, hvor jeg havde mine vigtigste Papirer. Det randt mig nu i Tanke, at mange, som i ærlig Tillid havde givet mig vigtige Underretninger, vilde falde i mægtige Fienders Vold, hvis disse Brevskaber kom i ildefindedes Hænder. I det Førfat, at borttage de betydeligste, gik jeg med Lyset i Haanden mod Pulten, og aabnede den. Ved et Vindpust svævede Flammen hen imod nogle Papirer, der laae paa Klappen. I saadant et Dieblis er alting Orakel. "Ogsaa det!" sagde jeg med samme skræffelige Ligegyldighed; tændte disse Papirer, og de nærmeste Skuffer; holdt derpaa Lyset til Gardinerne, og hvad andet i Værelset let kunde fænge; gik derpaa med samme Kulde ind i Kabinettet, hvor min Kone og Fyrsten sov, stødte paa dem, og fik dem vaagne: "Vil De behage at staae op!" sagde jeg: Huset brænder over Dem," nød nu eet Dieblis den forstenede Fyrstes Forbauselse, min Kones Skræk, og Skam, hvormed hun søgte at

skule sit Ansigt i Fyrstens Arme, gik derpaa gandske langsomt ud af Værelset igien, satte Lyset, og vilde bort. I det jeg vilde træde ud i Haugen, kom Kammerpigen og hendes Chapeau farende til; Bluffet af Luen havde kyyst dem op fra deres Tete atete, og da de nu saae et Menneske komme ud fra det brændende Værelse, gjorde de i Begyndelsen Mine til at vilde holde ham an; men gienkændte mig i det samme, foer forfærdede hver til sin Side, og lod mig ubehindret gaae bort. Jeg gik da gandske roelig ud midt imellem dem, fortsatte i al Magelighed min Vej giennem begge Hauger, stod paa min Hest, og lod den gaae med mig, hvor, og som den vilde.

De store Sinds og Legems Saar bløde ikke strax, siger Rousseau i den Fortælling, jeg læste i Dag, og det var een af de Sandheder, som slog mig saa stærkelig, da den saa levende gienkaldte mig hine gyselige Dieblif. Jeg var, som lynslagen, uden Tanke, uden Følelse, uden Bevidsthed. Det første jeg kan erindre mig, er, at jeg paa en høi Bakke, hvorfra jeg kunde oversee Slottet og Egnen, holdt nogen Tid stille, hørte paa Brandtummelen, saae paa Flammen af mit Huus,

og nød det Brændoffer, jeg selv havde bragt mig. Omfider brød jeg ud i en affindig Latter, der ligesom vakte mig af min Dvale. Sands og Følelse kom igien, og jeg følte al min Elendighed, min heele Fornærmelse. I denne Sindstemning stødte jeg begge Sporerne med Voldsomhed ind i Hestens Stder, som for det, den skulde bringe mig bort fra min Marter. Det voldsomme Ridt var mig i denne Forfatning en Lise; det reev mig hen i en Ruus, som i det mindste ikke tillod mig, at tænke mig nogen Ting tydelig. Natterne i mit skionne Fædeland ere korte. Morgenrøden brød frem; ved dens Lys gienkiendte jeg de Steder, hvor jeg forrige Aften havde overladt mig til hine henrykkende Drømme; dens rødlig Skær, som udbredde sig over Gienstanderne, forøgede Liigheden, og forstærkede Idceassociationen fra forrige Aften. Uvilkaarlig lod jeg Hesten gaae sagtere. Jeg overlod mig til disse Indtryk. Her havde jeg for faa Timer siden drømt mig min Fyrstes Ven, min Hustrues Elskede, mit Fædrelands yndede og værdige Søn; nu saae jeg mig fornærmet og mislønnet af Fyrsten, forraad af min Hustru, udstødt af mit Fædeland, eene og fremmed paa Jorden.

Men længe kunde jeg ikke dvæle ved en saa mar-
trende Betragtning; atter forsøgte jeg paa at flye
den; min Hest var ikke i Stand til at flyve stærkt
nok afsted for min Narsenhed; men jeg reed stærkt,
blot for at ride stærkt; thi jeg er mig fuldkommen
bevidst, at Tanken om at sætte mig i Sikkerhed ikke
eet Dieblif opkom i min Siæl. Ogsaa lykkedes
det mig atter, at beruse mig ved denne hastige Fart,
og uden Tvivl maae jeg, uden at vide af mig, være
fløiet en temmelig Tid afsted med denne voldsomme
Jil, da min Hest, som allerede Dagen til-
forn var temmelig medtaget, og som nu saa mange
Timer i Råd hverken havde faaet Hvile eller Fod-
der, styrtede under mig; dette bragde mig igien
til mig selv; min forrige fortvivlede Kulde kom
tilbage: du ogsaa! sagde jeg: for mig gierne,
jeg kan undvære dig! og fortsatte min Vei til
Fods; da jeg var gaaet et lidet Stykke, blev jeg
en Skovvei vaer; uden at vide, eller bekymre
mig om, hvor den bar hen, valgte jeg den; nok,
Skoven, hvorigiennem den gik, var meget tyk og
mørk, og denne Skumring var yderst tillokkende
for mig. Jeg fordybede mig nu i mine mørke
Forestillinger, og gik saaledes en Tid lang, til
jeg

jeg fandt mig ved Bredden af en Aae. Dennes blide speilklare Bande smiilte mig saa venlig imøde, dens Nislen indbød mig saa venstkabelig at søge et Friested i dens fredelige Skid, at jeg blev tvivlsraadig staaende, betragtede Vandet, overveiede, om jeg ikke skulde følge dets Kald, da i det samme en Gruentimmerstemme nævnte mig forundret ved Navn. I min Sindsforsatning havde jeg naturligviis ikke Lyst at have med noget Menneſke, og mindst med et Gruentimmer at ſkaffe, jeg vilde altsaa fortsætte min Vandring, da Stemmen gientog: Aſtolph! min Gud! tør De være her! jeg ſtandsede, dette Spørgsmaal forbittrede mig. "Jeg tænker, jeg tør være, hvor jeg vil," gav jeg opbragt til Svar. Ved diſſe Ord vendte jeg mig, og gienkiendte Elvina. Jeg vilde gaae; men hun ſlyngede ſig om mig: Aſtolph! ſagde hun: gode ulykkelige Mand! hør mig; De veed ikke.... Jeg veed alt for meget, ſagde jeg, og hvis De veed det ſamme, ſom jeg, ſeer De, det er ikke mig, der behøver at gaae af Veien for nogen; men at der var de, der ſhulde gaae af Veien for mig. Garvel! I det ſamme ſaldt mine Øine hen paa hende;

hende; Taarene strømmede ned af hendes Kinder; ufrivillig blev jeg staaende; O Astolph! sagde hun: De Kiender endnu ikke det Hof, De... Jeg skulde troe, det har lært mig at Kiende sig! gav jeg til Svar, men hvor stor blev min Forundring, da hun nu rakte mig et Brev, som hun samme Morgen tidlig med en Expres havde faaet fra een af sine forrige Tilhængere, og hvor man gav hende en fuldstændig Efterretning om den heele Tildragelse, men tillige berettede hende, at man søgte mig allevegne, for at sætte mig fast. Denne Efterretning opvakte min heele Næsenhed paa nu: Det skal de ikke have nødig, sagde jeg, jeg vil selv komme tilbage, selv give mig i deres Hænder, og see, hvad de vil gjøre mig. Men Elvina besvoer mig med Taare, og med en Jnderlighed, som jeg ikke kunde modstaae, i det mindste at oppebie Eftermiddagen, da der var, som jeg selv havde seet, lovet hende et nyt og udsørligt Brev i denne Anledning. O Melnek! der er intet, der har saa forunderlig balsamisk en Kraft i Hjertets Saar, som et ædelt deeltagende Fruentimmers Taare. Elvinas qvægede, og lettede mit martrede Hjerte; jeg fulgte hende
hiem

hiem til hendes landlige Boelig, der just laae i den Skov, hvor Hændelsen havde sørt mig — dog her maae jeg vel sige med Deres Læssing! intet under Solen er Hændelse, mindst det, hvoraf Hensigten ligger saa klarlig for Dinene. Uden min Hests Fald, uden Elvinas Møde, hvo veed, hvad min Skiæbne da kunde bleven? maaskee havde jeg fulgt Fortvivlelsens Rald, og lagt Haand paa mig selv, var død som Selvmorder, død med de græffeligste Tvivl om Menneskegodhed, om Dyd, om Forsynet selv. Melnek, naar jeg tænker paa disse tilsyneladende Smaatilfælde, hvorved Forsynet styrer os paa de Veie, der bære til vort Vel, og som vi ellers ikke havde funden, eller ikke valgt; naar jeg gienkalder mig de roelige blide Dage, jeg nyder i denne Tensomhed, den Trøst, den Lægedom for mit syge Hierte, jeg fandt i Elvinas Venskab, og begynder at finde i Deres; da føler jeg saa levende, hvor hellig, hvor glædelig en Sandhed det er, at end ikke en Spurv falder til Jorden, uden vor Fader i Himlen har sin vise velgjørende Hensigt dermed.

Da jeg var kommen hjem til Elvina, følte jeg først, hvor udmattet jeg var, hvilket jeg i min

Nasenhed ikke havde fornummet. Hun overtalte mig til at nyde nogle Timers Hvile, og da jeg atter vaagnede, viiste hun mig det nye Brev, hun havde faaet fra ****mph****. Jeg havde troet, min Forbittrelse ikke kunde tiltage; men forestil Dem, at hendes Client i dette Brev berettede hende, at man havde benyttet sig af Fyrstens Forvirring og Forlegenhed, til at aflukke ham en Befaling, at bemestre sig min Person, hvor den fandtes, død eller levende; da man maatte have mig af Veien, paa det denne Histories sande Sammenhæng ikke skulde komme for Lyset; at det var besluttet, hvis man kunde fange mig, da at hensættede mig ufortøvet for Livstiid paa Fæstningen *******, uden at det enten skulde blive mig tilladt at see, eller tale med nogen. At man for at besmykke dette despotiske Skridt havde udspreedt: at jeg under det Gesandtskabs Vaarsked var bleven bortsendt til ******, da man var paa Spor af adskillige Bedragerier og Forræderier af mig, hvilke man i min Nærværelse ikke ret kunde komme til at undersøge; men at jeg ved eet af mine Creature havde faaet Nys derom, og var uden Tilladelse kommet hemmelig hjem for at tilintetgjøre alt, hvad der kunde tiene til Døvlis

imod mig ; at jeg nu var kommen i Angest for at blive overrumplet i dette Arbejde, og for da at faae alting des hastigere og sikkrere af Veien, havde stukket Ild paa mit Huus. Ydermere erfoer jeg, at min Kone om Morgenens gandske tidlig var reist til det Kloster, hvor hun havde været i Kost ; at Fyrsten vel af særdeles høisyrstelig Naade havde tilstaaet hende Nydelsen af min Formue for Livstid, men strengelig forbudet alle og enhver, indtil videre at faae hende i Tale. Dog alt dette kunde jeg endda forestille mig ; men at Folket, for hvis Vel jeg havde opoffret alt, og som jeg nu selv blev et Offer for, at dette frydedes, jublede over mit Fald, som over en Seier ; at den **nch**ske Nobél i sin Huus — dog som man forsikkrede ikke uden forklædte og fornemme Formænd — ydede sin Harmé paa Vinduerne i mit stakkels Hotel, og forslog et uskyldigt Menneske, der lod sig see i mit Liberie ; det var meer, end jeg var bereed paa, eller kunde bære ; det slog mig til Jorden, og betog mig al den Trods, der besvælede mig, saa længe jeg kun troede, at have med Fyrsten og hans lumpne Forsørere at gjøre. Melnek ! det er en skrækkelig Ting at blive saaledes miskiændt. Men ogsaa her har jeg siden ved

findigere Overlæg maattet erkiænde en høiere
 Haands veldædige Styrelse. Havde denne Ti-
 dende ramt mig, inden jeg havde funden Elvina,
 da maatte jeg sunken under dens Magt; men hendes
 Deeltagelse, hendes Medsynt, hendes Venfæb
 lettede mig Byrden; naar jeg fristedes til Men-
 neskehad ved at finde Uretfærdighed og Forsølgelse
 der, hvor jeg troede at have grundet Fordring
 paa Kiærlighed og Erkiændtlighed; da formil-
 des jeg igien ved at møde Omhed og Godhed,
 hvor jeg kun kunde ventet mig Fiendskab og Hævnen."

Astolph fortalte end videre, med hvor søsterlig
 Deeltagelse denne ædle Veninde omgikkes ham;
 hvorledes han snart lærte at kiænde hendes store
 Hierte, og at angre, at han nogenstinde havde
 dømt hende efter den Fornedrelse, hun ved en Række
 af Omstændigheder syntes nedstyrtet i, da han første
 Gang fandt hende. Fader- og moderløs, ung, og uer-
 faren var hun falden den vellystige Første i Vine;
 han var den Tid i sin favreste Ungdom; han syn-
 tes at elske hende; hans snedige Haandslangere,
 hvoriblandt ovenomtalte Overhofmarschall, havde
 snart udsundet, fra hvad Side, hun maatte tages;
 de smiggrede hende altsaa med Drømme om en

For-

Forbindelse, der ikke skulde være mindre ubrødelig og hellig, fordi Omstændighederne ikke tillod den at stadfæstes med Ceremonier; de forestilte hende, at det var grusomt, om en Fyrste derfor skulde berøves en elskværdig Mage, som elskede ham, og som han elskede, fordi udvortes Bedtægter ikke tillod ham at give hende Navn af Fyrstinde; og at dette Navn var alt, hvad hun skulde fattes. Hun elskede Fyrsten, troede at elskes; var troeskyltig og svag, og blev et Offer for Velslyst, i det hun troede at lønne Kierlighed. Noget Tid varede denne søde Drøm; men efterhaanden begyndte hun at føle Forforskjellen, og hendes Forbindelse at blive hende en skændig Lænke, men som hun manglede Mod til at bryde; hun stræbte da mellem Hoffets Forlystelser og Smiggrernes Virak at beruse sig, for at glemme, hvad hun ikke troede, at kunde ændre. Men nu indtraf hiin Samtale med Astolph; den var et Lynglimt, som oplyste hende; hun hørte af hans Mund, med hvilke Dine de retskafne ansaae hende; hun følte nu alt det ydmygende i sin Forsatning tilfulde, og hun besluttede at rive sig ud derfra, jo før jo heller. Det var hende altsaa en sand Velgierning, da man ikke længe derefter udvirkede hendes

hendes Afſkeed, og langt fra at hade Afſtolph, ſom Hovedhiuſet dertil, anſaae hun det for en ſand Beſgierning, hun havde havt ham at takke. Hun var da ſaa langt fra at vilde ind igien, at tværtimod hendes eenſte Idræt og Tanke var at udfinde en Maade, hvorpaa hun kunde erhverve ſit Udſomme, og fraſige ſig den Penſion, der ydmygede hende, ſom en Almindelſe af hendes forrige fornedrede Tilſtand, og Løn for hendes Skam. Uagtet hun nu aldeles ingen Hemmelighed gjorde af denne Tænkemaade, anſaae hendes gamle Tilhængere den dog for *bonne mine a mauvais jeu*: og troede, hun nok vilde tale af en anden Tone, ſaaſnart Kortet kom til at ſidde anderledes. Der er viſſe Dyder, man ikke troer paa til Hove, fordi man ſældn eller aldrig ſeer Prøve paa dem, og deriblandt var denne Art af ſtolt Delicateſſe. Hendes gamle Clienter, der dømte hende efter dem ſelv, vare altsaa fuldkommen overtydede om, at hun intet heller ønskede, end igien at komme i ſin forrige Herlighed, og de troede ſølgelig at gjøre hende en ſtor Tieneste, ved at give hende en nøiagtig Underretning om alt, hvad der forefaldt, og der paa nogen Maade kunde befordre hendes Igienkomſt;

komst; ligesom de ogsaa ved Brev paa Brev skyndte paa hende, at nytte Alstolphs og Alloysias Catastrophe, og komme ufortøvet til ****mph****, at tage Herredømmet igien over den forvirrede og ubeherskede Fyrste. Men de erfarede snarlig, hvor langt Elvine var fra at nære saadanne Hensigter. Imidlertid satte denne deres Tienstvillighed hende i Stand til, at underrette Alstolph om den heele skrækelige Rolle af diævelske Cabaler, der havde været spillet imod ham for at berøve ham Fyrstens Hengivenhed, Folkets Hviagtelse, og hans Hustrues Kiærlighed, og som nu paa saa affædelig en Maade vare lykket. Ogsaa denne Fortælling hører hen mellem dem, vi ikke kunne give med Alstolphs egne Ord, da Melnek maatte samle den fuldstændige Udvikling deraf fra flere og forskiellige Samtaler, og selv siden ordne, og forbinde, hvad han stykkeviis havde erfaret.

Aldrig saasnart havde man ved det ****neh****ste Hof mærket, at den vellystige Fyrste sandt Alloysias smuk, førend man strax fattede det Haab, og tillige den Beslutning, at det skulde blive Alstolphs Fordsættelse. Man kiendte Fyrstens Skrøbelighed fra denne Side; man kiendte Alstolphs strænge Begreb

om

om Ere, og hans Hengivenhed til sin Hustru, og man gjorde Regning paa, at hendes uerfarne Ungdoms Forsængelighed vilde gjøre dem Seiren let. Skulde dette imidlertid end ikke lykkes, var herved dog endnu intet tabt, thi i dette Tilfælde behøvede man kun at underrette Astolph om Fyrstens Hensigter og Anlæg, og da var man vis paa, at han ufortøvet vilde forlade Hoffet, ja vel rimeligvis forlade det paa en Maade, der vilde forårsage et uforvindeligt Brud mellem ham og Fyrsten, der desuden maatte være glad ved at blive skilt ved en Mand, han saaledes havde fornærmet. Bedre var det dog stedse, hvis det vilde lykkes at gjøre Aloysia utroe; thi baade var Astolphs Forhold, naar han blev underrettet om sligt, ikke allermindste Tvivl underkaster, og tillige blev man ham ikke blot qvit paa denne Maade, men fik tillige den grusomste Hævn over ham. Til at fremme dette diævelske Anlæg sammentraadde nu en skrækkelig Coalition. Marschaller og Modehandlersker, Hofdamer, og Skriftesædre, affkeedigede Ministre og Kammerpiger foreenede her deres Vaaben. At oppuste Fyrstens Velbehag til Lidenstrib var ikke vanskeligt; baade

havde

havde virkelig Mloysia meer end Yndigheder nok til
 at optænde et saa let sængende Hjerte; ogsaa gjorde
 hendes ukunstlede, usorvandskede Naivitet dobbelt
 Indtryk paa ham, da det var ham noget fuld-
 kommen nyt; og man havde da intet videre nø-
 digt, end blot at give ham flittig Leilighed til at
 see hende, og tale med hende, og at smigre hans
 Lidenkab ved idelig at ophøje hendes Fortrin.
 Da der ingen fyrstelig Familie var, kunde man uden
 mindste Udseende af noget hemmeligt Anlæg lettelig
 mage det saa, at den første Ministers Gemahlinde
 ved Taffel, Lands- og andre Lystpartier næsten idelig
 blev hans Durchlauchtigheds Dame; og selv ved
 slige Leiligheder, hvor Lodkastning skulde bestemme
 Partierne, vare jo Lodderne i den ovenomtalte
 Overhofmarschals Haand, der i nødvendigt Til-
 fælde meget godt forstod, at rette Lykken, som
 Lessing kalder det, og lænke den under sine Fin-
 gre. Neppe havde man faaet Fyrstens Onske, ef-
 ter at vinde Mloysia, ret hæftigt, og brændende,
 førend man var betænkt paa at skaffe ham det op-
 fyldt. De smaa Betænkeligheder, han i Begyndel-
 sen selv havde herved, og som reiste sig af hans
 Venskab og Vresfrygt for Astolph, fik man hastig
 ryddede

ryddede af Veien. Fyrsten var saa gammel vant til at ansee alt sligt for et Galanterie; havde saa ofte blandt sine Hofmand funden Mænd, der førte Fontaines

Qvand on le fait, c'est peu de chose,

Qvand on ne le sait pas, ce n'est rien.

i Munden; ja hvor vel endog Glæden tindrede i det eene Die, medens de lod, som de lukkede det andet; at han ikke var i Stand til at forestille sig, at Astolph virkelig fornærmedes derved. Men med Aloysia havde det større Vanskeligheder. Vel elskede hun Astolph næsten mere som en Datter, end som en Hustru; hun ansaae ham meere, som sin Belgiorer, end som sin Mage; men hendes uskylde Hjerter havde endnu sin heele medfødde Afstøje for en Forbrydelse, som Uerkændtlighed endnu gjorde sortere. Man begyndte midlertid med at drage hende og Astolph ud fra hinanden, ved at indvikle ham i Forretninger, og henrive hende i en Sværm af uafbrudte Forlystelser. Umærkelig havde dette Levnet Virkning paa hendes Tænkemaade. Den, der idelig vandrer blandt Vellystens Roser, beruses lidt efter lidt af den stærke Duft, de udsaaende. Hun var ung, og smuk; hun saae, hun beha-

behagede; det smiggrede hende; Glæden over at behage mange, bliver let til Ønsket at behage alle; og for at opnaae dette Ønske tilfødesætter man let den væsentligere Pligt, at behage sig selv, ved at handle efter sine Grundsætninger. Vel tillod hun sig nu mange ubetydelige Ting, som før havde mishaget hende hos andre, men som hun troede ikke at kunde undlade, uden at udmærke sig ved Særhed; vel tvang hun sig til, at smile over det, der egentlig jog Blodet op i hendes Kinder, men hvorover hun saa hele Verden at smile; imidlertid var hendes Hjerte endnu ubesmattet, og denne Følelse gjorde hende tryg. Nu begyndte hendes saakaldte Veninder ligesom i Spøg, at give hende Vink om, hun i Fyrsten havde gjort en betydelig Erobring. Alloysia, hvis Hjerte var for reent til at tænke sig, hvad der laae under dette Ord, fandt sin Forsængelighed smiggret ved at behage en Fyrste, lagde Mærke til hans Forhold, og opdagede snart, at hendes Veninde havde Ret. Nu var det første Skridt gjort; men det vigtigste var endnu tilbage. Hun vidste, at Fyrsten elskede hende; men man maatte bringe hende til at høre det af

Tyrstens egen Mund; thi fik man hende først til
 at høre ham, var der temmelig sikkert Haab om,
 hun vilde bønhere ham med Tiden. Saasnart
 man altsaa først havde vant hende til den Tanke,
 at hun var elsket af Tyrsten, kaldte man hendes
 Skriftefader til Hielp. Denne var en Jesuit, og
 hadede Aftolp af sit gandske Hjerte, ikke blot, fordi
 denne, der havde opholdt sig saa længe i ***ri***,
 var mistænkt for at have indsuet der Atheisteriets,
 eller den endnu farligere Lutherdoms Gift, men
 men især, fordi han ved mange Leiligheder havde
 indskrænket Munkeregimentet; ja endog prøvet paa,
 aldeles at kuldkaſte det, ved at vilde indføre Trykke-
 og Tænkesfrihed; hvilket vel Munkene lykkelig fik
 afværget, men maatte dog see Censuren, der hid-
 til havde været i deres Hænder, overdraget til en
 Mand, hvis Rettroenhed var næsten ligesaa be-
 tænkelig, som Aftolps. I Følge dette uforson-
 lige Had, var da denne ærværdige Fader med me-
 gen Beredvillighed indtraad i Sammenrottelsen;
 og, da han i en høi Grad besad Aloynias Fortroe-
 lighed, og hun dog ikke gandske kunde holde sig
 frie for nogle smaa Skrupler over den Behag,
 hun

hun fandt i, at Fyrsten elskede hende, varede det ikke længe, før hun udgiød sit Hjerte for ham; men han, der i Casuisterie gjorde sin Orden Vre, i Steden for at bebreide hende, takkede Himlen, hvis naadige Styrelse det var, at Fyrstens Hjerte omsider var falden til en Person, der vilde anvende denne hans Lidenskab til Himlens Vre, og Menneskenes Gavn, og udrive ham af de farlige og syndige Hænder, hvori han saa længe havde været. Han formanede hende til, omhyggeligen at vedligeholde, og stadfæste den Magt, hun herved fik over Fyrsten, og at nytte denre hans reene og himmelsendte Kierlighed til at hellige hans Hjerte, og hans Bandel; thi at Fyrstens heele Elskovshandel med saa dydig en Dame vilde blive reen og uden Synd, det var han fuldkommen overbevist om. Til Slutning advarede han hende, ikke at betroe sin Mand noget herom, paa det han ikke af jordiske og daarlige Fordomme skulde modsætte sig Himlens Styrelse. Den forblindede Aloysia efterkom alt for nøie dette farlige Raad, der i hendes Forsængelighed fandt saa megen Medhold. I den faste Overbeviisning, og

det stadige Forsæt, ingen Utroeskab at begaae mod Aftolph, saae, og nærede hun nu Fyrstens Eideneskab; han blev dette vaer, og yttrede den alt tydeligere, og tydeligere; og nu var det, hun, efter Jesuitens Tilskyndelse fordrede Elvinas Afstæed, som man siden fik Aftolph til at drive paa, og som han undrede sig over, saa lettelig at udvirke. Dette Fyrstens Offer berettigede ham naturligtvis til at fordre mere Overbærelse af hende; og hvorvel hun endnu bestandig indbildte sig, i sit Hjerte at være Aftolph troe, vandt Fyrsten det daglig mere og mere. Hertil kom, at Aftolphs mange og moisomme Forretninger gjorde ham mindre stikket til at omgaaes og more en ung Kone i de saa Frietimer, han havde at skænke hende, og hvor Forslystelser ikke kaldte hende fra ham; og dobbelt sølte hun dette, hvis hun endnu oven i Riøbet, som undertiden indtraf, havde maattet opofre Forslystelser, for dog engang imellem at unde ham sit Selskab. Men det, som endnu allermeeft drog hende fra ham, var, at hun, trods al Munkens Casuisterie, sølte, hun handlede Uret i at fortie ham Fyrstens Kierlighed, ja vel endog i at taale den;

den; og vi ere saa villige til at undvige den, vi handle uret imod. Tingene vare nu, som man seer, i fortreffelig Gang. Man begyndte nu at angribe hendes Erkiendtlighed mod Astolph; man gav hende ikke utydelig at forstaae, at hun, hvis hun havde været frie, kunde gjort sig temmelig rimeligt Haab om Fyrstens Haand; man skildrede hende denne Udsigt saa tillokkende, og tillige saa sandsynlig, at hun ikke kunde undlade at sukke over, hun selv havde tillukt den for sig. Alt, hvad Astolph havde gjort for hende, alt det, hun hidtil havde været saa taknemmelig for, var kun Smaating mod det, hun derved var berøvet. Og saa begyndte man nu Tid efter anden at anstille Sammenligninger mellem Fyrstens brændende Lidsenskab, og Astolphs lunke Omhed; og Aloysia, der — uden at vide det selv — ønskede at finde, Astolph seilede mod hende, siden hun heimelig søgte, hvor meget hun seilede mod ham, laante alt for villig Dret til dem, der beskyldte hendes Mand for uskionksom Kulde. Og saa erfarede Aloysia daglig, at den, der først har tilladt en Elsker det allermindste, har siden yderste Vanskelighed

ved at sætte ham Grændser. Hun havde begyndt med at see igiennem Fingre med ufrievillige Udbrud af Fyrstens Kierlighed; snart dulgde han den aldeles ikke for hende; og nu varte det ikke længe, førend han erklærede hende den; paa den mundtlige Erklæring fulgte skriftlige. En underkøbt Kammerpige førte snart Fyrsten ind til hende. Vel var der endnu intet strafværdigt, hverken i hans Breve eller hans Besøg; han var stedse saa ærbødig, saa vaersom; og hvis det end i Lidenkabens Hæftighed undslap ham eet enkelt Dieblæk af forglemme sig, udsøndte han strax sin Brøde ved saa ufrømtet Anger; men disse Sammenkomster, disse Breve, der holdtes hemmelige for Astolph, forøgede bestandig Frastanden mellem Miosia, og ham; de paanødde desuden Miosia Fortroelighed mellem hendes Folk, og disse benyttede dem af den Indflydelse, de herved havde faaet, til at fremme Fyrstens Tarv paa alle muelige Maader. Bestormet fra saa mange forskellige Kanter, beruset af Forsængelighed og Forlystelser, udrevet fra sin Mand, daaret af Fyrstens hæftige Lidenkab, begyndte Miosia allerede at vakkle; men Altså for

Lasten

Fasten holdt hende endnu fra det sidste Skridt. Hendes Hierte var Fyrstens; men desuagtet troede hun ikke at være utroe, og giss for den Tanke at blive det. Man begyndte nu, under hans Bælværdigheds kraftigste Medvirkning, at bestorme denne sidste Forskandsning; til al Lykke erindrede man sig Astolphs Historie med Julie, der ikke havde været nær saa ubekendt, som han troede; man gav den nogle Forbedringer efter Tiberes Leilighed; men for dog aldeles at vinde Seier, maatte man have Astolph af Veien. Man sendte da en paalidelig Mand til ***, med Guldmagt at handle lige tvertimod den derværende Gesandt, og forvikle Grændsestridighederne saa meget mueligt; herved lykkedes det da, som man har seet, at lokke Astolph derhen; nu fik Fyrsten og den heele Cabale frit Raaderum; Mloysia faldt.

Det var Cabalens venstkabelige Forehavende, ved første givne Leilighed at underrette Astolph om det foresaldne; dette deres ædle Forsæt tilintetgjorde Hændelsen, da den paa en saa uventet og skræffelig Maade skaffede ham Kundskab derom. Da de midlertid ikke vilde, at han, naar han for-

lod Hoffet, skulde tage den almindelige Agtelse med sig, og de maaskee engang ved den offentlige Stemme nædes til at kalde ham tilbage, havde de ikke blot fra Begyndelsen af haaret Omfjorg for, at gjøre Folket opmærksomt paa Fyrstens Lidenstaa for Alonsia; hvilket ogsaa var een af de Aarsager, hvorfor de ved alle offentlige Lustpartier saa omhyggelig sørgede for, hun skulde blive hans Dame; men de havde tillige den Godhed at udsprede, at det var en Ting, Astolph meget vel vidste, og høilighen billigede, da de tænker, hvori han havde Fyrsten og sølgelig Folket, blev naturligviis saameget desubrødeligere, naar Kiærligheds Demantskiæder foreenedes dermed; og for at give denne Bagvaskelse endnu mere Vægt, og Folket desmere Lyst til at troe den, var det, de havde overtalt Fyrsten at udnævne ham til Geheimsecabinets-Minister. Alle Astolphs Venner og Avindsmænd understøttede naturligviis dette Rygte, enten de nu troede det, eller ikke; de politiske Sladderhanke bestyrkede det ved fordreiede eller opdigtede Anekdoter, de efter Sædvane med en vigtig Mine fortalte; og den lettroende Mængde hørte det fra saa mange

mange Kanter, og med saa mange Omstændigheder, at den villig greb denne Leilighed til at troe sig frietagen fra den Hsiagtelse, og Erkiændtlighed, den ellers sølte at skyldte denne sande store Mand; og heraf kan man da forklare den Jubel, hvort Folket udbrød over Aftolphs Fald, og den Forbitrelse, det viiste mod en Mand, der havde gjort, og liidt saa meget for dets Vel, og hvis Savn det snart saa bitterlig skulde føle. Uagtet hiin Sammenrottelse ikke havde den Glæde umiddelbar at frembringe Catastrophen, havde den dog, som man seer, fuldkommen forberedet den, og var i Stand til at styre den til sin endelige Slutning; uagtet Tilfældet skyndte den frem, før de vare gandske belavede derpaa.

Ofte tilstod Aftolph, han aldrig kunde baaret denne Række af Ulykkeligheder, naar ikke Elvins Deeltagelse havde formildet dem; men han sølte ved denne Leilighed, at der er intet saa trøstende for en ulykkelig, intet saa balsamisk for Siælens Saar, som ædelt qvindeligt Venstreb. Havde han kunnet blive hos hende, hun havde holdt hans Hierte fædesløst for alt det, Julie og Alloysia havde kostet

det; hans Retskaffenhed og hans Ulykker gjorde Elvina ham dyrebar; og hendes ædle Deeltagelse vandt igien fuldkommen hans Hjerte. Men ogsaa denne Trøst maatte berøves ham; det var aldeles umueligt, at han længer kunde opholde sig inden for ^{***}ns Grændser; vel havde hans styrkede Hest bragt hans Forfølgere paa et urigtigt Spor, ved det den var sundet uden for Grændsen, og de mindst kunde indbilde sig, at han skulde være gaaet tilbage i deres Hænder igien; imidlertid havde den dog bestyrket dem i den Formodning, at han ikke kunde være synderlig langt borte; og endsskiøndt det just ikke at vente, at han skulde taget sin Tilflugt til den, hvis Uvenskab han i deres Tænkning havde forskyldt, og maatte besidde, er dog Had og ond Samvittighed alt for mistænkelige til ikke og at undersøge det usandsynlige. Elvina maatte altsaa gjøre ham det Forslag, at han, for umistænkt at slippe sine Fiender af Hænderne, skulde forklædt som Kudsk føre hende til næste Nigststad, der laae nogle Meile derfra. Gierne havde hun tilbuddt sig end videre at ledsage hans Flugt, og deele hans Skiebne, men baade vilde dette for-

dob-

dobblet hans Fare, ogsaa vovede hun ikke, at tilstaae sig selv, han var bleven hende saa kjær, og endnu mindre at haabe, at hun skulde være ham kjær nok til, han skulde samtykke deri. Hendes Forslag blev antaget, og udført; de slap lykkelig ud af det **y**ste; vel stod der ved Grændseboimen en Speider i Vinduet; men da han gienkendte Elvins Livree, og saae Bøllemanden, der havde været Tiener hos hende, bukke dybt med Huen i Haanden, tog han ikke videre vare paa Rudsken. Da de nu vare i Sikkerhed, og komne et godt Stykke ind i en Skov, bad Elvina Astolph at holde, ombytte Livreesurtouten, han var i, med en borgerlig Overkjole, hun havde medbragt, og sætte sig i Chaisen hos hende, at kjøre. "Det er de sidste Dieblis, jeg har Dem, sagde hun: dem maae jeg holde tilraade med, saa godt jeg kan." De naaede nu Rigsstaden **, og saasnart de vare stegne af i Bærtshuset, flyede hun ham en Pakke med en borgelig Klædning, som hun ligeledes havde medbragt, bad ham lade sig give et Kammer, at klæde sig om i, og derpaa komme ned at spise med hende. Da han modtog Pakken af hen-

des Haand, vilde han takke hende for denne uaf-
 labelige Omhue og Godhed med et Haandkys; men
 hun forekom ham, ved at bise sig over imod ham,
 og række ham Munden. Han kyste hende med
 megen Varme; hendes Kys var tørt, brændende,
 høitideligt, et sandt Afsteedskys. Du gik han op
 paa Bærelset, følte dybt, at han nu snart skulde
 skilles fra det eeneste Menneske, der var tilbage i
 Verden for ham, og skyndte sig at klæde sig om,
 for desfor at komme ned til hende igien. Som
 han var næsten færdig med Omklædningen, hørte
 han et Stød i et Posthorn, og i det samme rul-
 lede en Chaise ud af Gaarden. Gandske mecha-
 nist gik han til Vinduet, saae ud efter denne Chaise,
 syntes nok, den særdeles lignede den, han var kom-
 men i; men gjorde sig endnu ingen Tanke. Vin-
 duet, han havde luft op, for at see ud af, var
 overmaade trangt, han havde maattet bruge begge
 Hænder for at faae det op, og derover havde han
 kastet Vesten fra sig, som han just stod med i
 Haanden, for at tage paa; den var falden paa
 Gulvet; som han tog den op, syntes han nok, den
 forekom ham saa underlig tung; næsten ufrievillig
 lod

lod han sin Haand glide ned ad den, og traf i den
 underste Linning paa noget rundt og haardt, der
 syntes indsyet deri. Halv begyndte han nu at
 giætte Sammenhængen, rev hastig Linningen op;
 og nu faldt ham en Række Louisdorer i Haanden
 tillige med følgende Sæddel: "Modtag herved
 mit Farvel; naar De finder dette, have vi seet hin-
 anden for sidste Gang. De undveeg mig saa om-
 hyggelig i Gaar, hver Gang jeg vilde underrette
 mig om Deres Kasses Tilstand, som, jeg imidler-
 tid let kan forestille mig, ikke er forsynet til en saa-
 dan stedsevarende Reise; jeg følte deraf, at jeg
 maatte betiene mig af slige Midler som dette, hvis
 jeg vilde betale Dem noget af paa min Gield; og
 hvor meget denne Gield trykker mig, kan De see
 deraf, at jeg for at komme til at afdrage paa
 den, har opofret de sidste Dieblif, jeg kunde have
 nydt i Deres Selskab. Bærøv mig da ikke en
 Glæde, jeg koster saa dyrt. Jeg vil ikke erindre
 Dem om, hvad De sagde mig i Gaar, da jeg
 spurgde, om jeg ikke kunde haabe Efterretning fra
 Dem: at Deres Haand var for kiende til, ikke at
 blive anholdt paa Posthusene, og forraade os beg-
 ge;

ge; jeg vil ikke forestille Dem, at De altsaa vilde udsætte os for samme Fare, ved at sende mig hofslagde tilbage; jeg vil blot sige Dem, at De ikke kan forskyde det, uden paa den haardeste Maade at lade mig føle, at jeg ikke er den, af hvis Haand en Mand af Være kan modtage noget, at intet i Verden er i Stand til, at udslette den Banære, jeg engang har paadraget mig, og at jeg aldrig kan blive ædles Benfækt og Agtelse værdig. Jeg sagde Dem eengang, jeg vilde bede om Deres, naar jeg ikke var, hvad jeg da var. Jeg er det ikke mere. Tak skee Dem! De gav mig mig selv igien, og frelst mig fra den grusomme Nødvendighed, at ombytte Skiædsel med Skiædsel. Enkelte Dieblis har jeg vovet at haabe, at jeg maa skee nu torde attraae, hvad jeg den Gang med Grund følte mig uværdig til. Men er dette Haab end for stolt, o da knuus mig dog ikke ved at betage mig det paa en saa ydmygende Maade; hav Medynk med den, der har saa megen med Dem; og tænk paa, at om den arme Elvina end ikke er værd at være Deres Veninde, har De dog ingen Ven paa Jorden, der ærer, og elsker Dem høiere end hun.

P. S. Her i Posthuset er bestilt en Chaise med fire Heste til Dem, benyt Dem deraf, og reis lykkelig; mine Ønsker, Taksigelser og Belsignelser følge Dem; lev evig, evig vel, og tænk undertiden med Godhed paa den stakkels

Elvina.

Dette Brev, Elvinas sømme Hengivenhed, den Edelsmodighed, hvormed hun havde opofret ham de ni Tiendedeele af sit nyelig havede Qvartal, afsvang Astolph de første Taare, han havde fældet i sin Ulykke; men de vare veldædige lindrende Taare. "Ja! der er Dyd og Godhed i Verden! raabte han: Gud være lovet! Dyden er ingen Drøm!" I det samme kom man op, for at bringe ham et Kort, hvor Elvina paa fransk havde skrevet ham endnu et Farvel, og for at sige ham, Chaisen var færdig. Han satte sig i den, og uden at have nogen bestemt Reiseplan, blev han ved at tage Nord paa. Da han kom til **nn**** og steg af i Bertshuset, kom Berten ham med megen Snakksomhed i Møde; og da denne af Astolphs borgerlige Klædedragt dømte, det maatte være en

Mid-

Middelstands Mand, der maatte boe i Nærheden, siden han slet ingen Bagage førte med; og just den Dag de offentlige Bomme skulde bortforpagtes, faldt han paa den Slutning, at det var i den Anledning, han maatte være kommen; dreiede altsaa strax Samtalen hen paa denne Materie, og glædede sig over, at han i saa Fald kunde have den Ære at følge Herren derhen, siden han just selv havde i Sinde at gaae derhen og forsøge sin Lykke. Astolph var underveis kommen forbi det Bomhuus, der siden blev hans; dets høist eensomme Beliggenhed havde behaget ham; i sin nærværende ubestemte Forsatning ansaae han denne Hændelse, som et høiere Bink, fulgte med Bersten, forpagtede Bommen, og betalte den strax af Elvinas Penge. Dagen derpaa flyttede han did, og levede der mange Aar, som en fuldkommen Ceneboer; kun en kort Tid havde han antaget en Dreng til at passe Bommen, medens han arbejdede paa at forbedre og forskønne sin Boelig, ved at anlægge med egne Hænder en liden Hauge, og rundt om Hytten fremelske sig nogle Træer til Skygge. Disse landlige Syssler og denne stille Censom-

somhed vare Lægedom for hans saarede Hjerte, og skiondt dets Saar aldrig gandske helbrededes — som vel sige Saar neppe nogen Tid giøre — holdt de dog op at bløde, og smerte. Det eneste, han stundom havde ønsket sig, var en Ven, der engang kunde lukke hans bristende Die, og denne bragde nu Skiæbnen ham i Melnek, der adskillige Aar efter modtog hans sidste Suk, begrov ham under fire Birker, han selv havde plantet, tilkøbte sig Huset, fik Bommen forlagt detsfra, fandt her et Friested, indviet ved hans ædle Vens Minde og Grav, og stræber, som Astolph, at forvinde der, hvad han leed. Dog dette ville vi giemme til hans egen Historie, hvoraf det første Stykke følger i denne selvsamme Samling.

Det staaer nu blot tilbage at give en kort Beretning om de øvrige Personer, hvis Tildragelser have været sammensflettede med Astolphs; og mellem disse er Elvina uden Tvivl den, hvis Skiæbne man meest interesserer sig for. Den Beslutning, hun saa længe var gaaet frugtsommelig med, at rive sig ud fra alt, hvad der mindede hende om

hendes forrige fornedrede Tilstand, fik nye Styrke i de Dage, hun tilbragte med Astolph. Pludselig tilbagesendte hun Fyrsten de saa Foræringer, hun endnu havde fra hans Haand; frasagde sig sin Pension, og forsvandt. Folk fra ***nch*** have siden troet at kiende hende igjen i Mad. ***w***, der omtrent paa samme Tid kom til det *****rm***ste Theater, uden at nogen vidste, hvorfra; var Skuepladsens Ziir ved Skionhed, Talenter, og Genie, og dens Hæder ved sin Vandel.

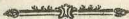
I hiin skrækkelige Nat forsvandt med eet Taagen for Aloysias Dine, hun saae, hvilken Mand hun havde opoffret, og for hvem! Saa Dage efter, hun var kommet som Kostgiængerke i Klosteret, tog hun Nonnesløret der, og opoffrede sin heele øvrige Levetid til, ved den bitterste Anger og strængeste Bod at udsone sin Ungdoms Forbrydelse.

Fyrsten fik nye Maitresse, nye Yndlinge, og nyt Ministerium. Paa det, han ikke skulde falde paa at kalde Astolph tilbage, eller angre sit Forhold mod denne, styrkede man ham i de tøiseløseste Udsvævelser. Folket lærte snart at føle, hvor
 uskion-

ustionsomt det havde været mod Aftoloph, og jo mildere det under ham havde været bestyret, jo haardere følte det nu de gamle Udsuelfer og Undertrykkelser, der med fordoblet Vægt begyndte paa nye. Adskillige Gange har i de senere Tider Frankrigs Exempel fristet dette høist forurettede og mishandlede Land; dog har det endnu ikke været at gjøre noget Valg mellem Despotiets og Anarchiets Rædsler.

Endnu staaer os tilbage, at sige et Par Ord om Julies senere Skæbne. Da hun kom hjem, fandt hun det Haab, hun havde gjort sig om sit forrige Herredom over Prindsen, gandske at glippe. De ni mellemstøbne Aar havde gjort en mærkelig Forandring baade i hans Sind, og hendes Skønhed. Han saae hende igien med den fuldkomneste Ligegyldighed; og de Mægtige mærkede ikke saasnart denne Forandring, førend de paa det eftertryffeligeste tog Hevn for den Tid, da hun og hendes Gemahl foretrak Love. Dette krænkede Julies stolte Siel paa det føleligste; hun overtalte sin Mand til at forlade Hoffet, og tage ud paa sine

sine Godser. Men Landlevnets eensomme Stilhed var ikke for et Hjerter som Julies; dets Saar æddredes her, hvor Keedsomhed og uafbrudt Græmmelse uafsladelig giød deres Gift deri. Klingen fortærede Skeeden; og i hendes tre og tredivte Aar lagde en Tøring hende i Graven.

Carl Melnefs

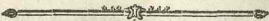
Barndom og første Ungdom.

En Fortælling.

Charles M. L. 2

Warden of the Prison

Enrollment

Carl Melnæs

Barndom og første Ungdom.

Morgenröthe des Lebens, Jugendeindruck, frühe Freunde,
Situationen von Jugendhas, und Jugendliebe —
Sie machen meistens den Anklang unsrer Bestimmung.
Sie weben das Grundgewebe, in welches spätere Schicksale,
und reifere Vernunft uns den Einschlag geben.

Denckmal Ulrichs von Hutten.

”Faa Biographier — anmærker den smagsfulde
Forfatter af Addison's Levnetsbeskrivelse — gjøre
os opmærksomme paa Manden selv, hvis Biogra-
phie, de skrive, faa lære os at blive bekendte
med hans Siæl, hans Tænkemaade, og de Om-
stændigheder, der dannede ham til det, han var;
og imidlertid er dette den eneste Wei, at gjøre
et saadant Skrift vigtigt og lærerigt for Tænke-
ren.”

ren." Ustridig er denne Anmærkning fuldkommen rigtig; ustridig vilde saa Bærker bidrage saa meget til sand og gavnlig Menneſſekundſkab, ſom ſaadanne Biographier, hvor man fremſtilte troelig Mandens heele Vandring fra Buggen til Graven; hvor man gjorde Reede for hvert Skridt, han havde gjort til Dyd eller Laſt, de Anledninger, der lokkede, de Exempler, der friftede, de Grunde, der beſtemte ham dertil; og dobbelt lærerig vilde en ſaadan Biographie blive, hvis det var en mærkvardig Mand, hvis Levnet den fremſtilte os. Men hvo ſkal meddeele os denne? Manden ſelv! Moritz og Johan Jacob Rouſſeau have meddeelt os meget intereſſante, meget lærerige egne Levnetsbeſkrivelſer; men aldeles ſandrue! jeg tvivler meget. Vel er jeg overbevist om, de ikke have villet lyve for os, men ſikkerlig have de mere end een gang bedraget ſig ſelv; Phantafie og Hukommelſe have viſt undertiden løſt hinanden af i deres Fortællinger; og om man end vilde antage, at de intet havde fortalt, ſom var uſandt, hvormeget maae de da ikke nødvendig have glemt af det ſande? og maae ikke diſſe Glemſler have ſat dem i den Nødvendighed, at forbinde Følgerne af det, de glemte

glemte, med andre Aarsager, som de ikke tilhørte. Eller skulde Mandens nære Venner levere os en saadan Biographie? virkelig, jeg beklager ham, dersom den da blev fuldkommen sandfærdig; vare hans Venner ikke partiiske for hans Minde, da have de ikke elsket ham sunderlig. At man af hans Uvenner, og af dem, der ikke kiendte, eller ikke skattede ham nok til enten at være hans Venner eller Uvenner, endnu mindre kan vente paalidelig Biographie, følger vel af sig selv.

Imidlertid gives der dog visse Mennesker, hvis Biographie er lettere at skrive, end andres; de Kilder, hvorfra deres Dyder og Laster, deres Daad, og Tankegang have sit Udspring, ligge tydeligere for Øinene, skøndt vel mangt et forborgent Væld, der ogsaa bidrog til at forøge Strømmen, mangen umærkelig Bugtning, der sagtnede dens Løb, mangen fast usynlig Skraaning, der fremskyndte det, blive os forborgne; mellem disse Mennesker synes mig Carl Melnek at høre, og derfor meddeles her hans Barndoms, og første Ungdoms Historie.

Af foregaaende Fortælling lærte Læserne alt, at Melneks Fader var en formuende Landmand i

det ***rste. Det var en meget retskaffen Mand, der besad store Indsigter i Landvæsenet, og ved sin Stræbsomhed havde erhvervet sig en temmelig betydelig Formue; men som vidste med sig selv, at Landvæsen var det eeneste, han forstod, og derfor heller ikke befattede sig med det mindste andet. Lykkelig havde Carl været, om hans Fader havde opdraget, og anført ham til samme Bestemmelse; men baade vil den faderlige Kierlighed, eller rettere sagt, en meget tilgivelig faderlig Forsængelighed, gierne bane Sønnenne Veie til en høiere og mere glimrende Lykke, end den, Fædrene selv have opnaaet; ogsaa syntes Carl virkelig af Naturen ligesom bestemt til Studeringer, da han allerede i sin tidlige Barndom gav Prøver paa et meget opvakt og levende Hoved. Paa det nu dette ikke skulde ligge udyrket, holdt gamle Melnek det for sin Pligt, meget tidlig at antage Carl en due- lig Lærer, og intet at spare paa hans Opdragelse. Carl var endnu ikke fem Aar gammel, da Gueheim blev tagen i Huset for at underviise ham. Hvis Kundskaber, Gliid, en ubrødelig Retskaffenhed og ubesmittede Sæder vare de eeneste væsentlige Egen- skaber hos en Lærer, kunde der neppe tænkes no-
gen

gen fuldkommere end Gutheim; men han var en temmelig gammel Karl, der meget ofte havde seet Lykken forsvinde i det Dieblig, han troede at have den i sine Hænder; dette havde formærket hans naturlige Sindsbliidhed, og efterladt sig et vist sort Luune hos ham, hvilket i enkelte hæftige Dieblig udbrød i sarcastiske, næsten menneskefiendelige Lysglimt; men i Almindelighed yttrede sig mere som Ligegyldighed, ja næsten som Foragt for Mennesker, og for alting i Verden, undtagen hans Pligter. Da han nu desuden var af den gamle Skole, der troede, en Lærers fornemste, ja hans eeneste Pligt var at fuldproppe Lærlingens Hoved, holdt han Carl til næsten uafsladeligt Arbeid, undte ham ingen andre Frietimer, end medens han spiste, og sov; og brugte Strænghed til at vække den Lyst, der ved dette uophørlige Slid hos et Barn meget snart maatte quæles. At Barnets Hændighed og Raskhed, ja endog dets Hælbred og Sind vilde lide under denne evige Stillesiddende, faldt Gutheim ingentiid ind; og langt fra at troe det nødvendigt, undertiden at bringe Carl mellem hans jævnkaarige, holdt han det for en nødvendig Forsigtighed, at holde denne fra alt saadant Selskab, paa det der

ikke

ikke skulde sættes ham Vildskab i Hovedet. Det var naturligt, at Carl med sit aabne og lyse Hoved under saadan en Ansørsel maatte gjøre en for sin Alder høist ualmindelig Fremgang; men det var lige saa naturligt, at denne selvsamme Optugtelse maatte have en mærkelig og ikke gandske fordeelsagtig Indflydelse paa hans Udvortes, hans Adfærd, og selv paa hans Character. Efterhaanden, som Carl blev noget ældre, forenede endnu en anden Omstændighed sig med denne. Det, Gutheim efter de Tidens Maade omhyggeligst drev paa, at lære Carl, var de døde, eller saakaldte lærde Sprog, hvilke jo og efter de rette Lærdes Meening ere den eeneste grundige Kundskab. Efter den Maade, hvorpaa Sprogene den Tid lærtes, vare de virkelig og det, der bedst kunne bibringes Børn, da de ikkun sysselsatte Hukommelsen, der hos den Alder er stærkest og virksomst, da derimod andre Kundskaber udfordre en Anspænding af Dømmekraften, som den i denne Alder neppe har Styrke til. Carl gjorde og en meget hurtig Fremgang heri. Uheldigviis stod Gutheim endnu i den gamle Fordom, at det var ligemeget, hvad Indholden var af de Bøger, der gaves Børnene at tyde, naar

kun

kun Sproget i dem var reent, og Stilen ikke for-
 tung; og da han selv sin heele Levetiid havde væ-
 ret en Bold for høibaaren Overmod, og idelig seet
 sig tilfidesat, snart for velbyrdig Dumhed, snart
 for krybende Dientierie, og altsaa naturligt
 havde særdeles Godhed for de Skrifter, hvor Men-
 neskelighedens hellige Rettigheder hævdedes, Hov-
 mod og Uretsfærdighed nedtordnedes, Dyds og For-
 tienesters Fortrin for Stand og Byrd fremstillet
 med Græker- og Romeraand, gav han sin Lærling
 disse i Hænde, uden at betænke, hvor aldeles in-
 gen Interesse de have for Børn i Almindelighed;
 og hvor uundgiængelig de saa, hvis Hoved er over
 deres Alder — og blandt disse var virkelig Carl —
 her maae inddrikke Begreber, der i deres følgende
 Levnet meget ofte maae støde an mod den borgerlige
 Forsatning, hvori det bliver deres Bestemmelse at
 leve. Vel syntes hine republikanske Ideer i Be-
 gyndelsen aldeles intet Indtryk at gjøre paa Carl,
 han læste Sallustius, og Cicero, og Plutarch,
 ligesom Eutropius, og Cebetis Tavle; eller hvis
 endelig noget rildrog sig hans Deeltagelse, var det
 ikke hine stolte Helte- og Borger-Dyder, men de
 mildere menneskelige Følelser, der blomstrede i de-
 res

res Lye. Hvordan Graccherne tordnede mod de riges og høibaarnes Despotie, hvordan Cato i den almindelige Trældom eente var frie, læste han gandske ligegyldig, men hans Døi oplivedes, hans Tone hævedes, eller kvaltes af Taare, naar han læste om den Riikhed og Troeskab, hvormed Gracchi Venner hengav sig i Døden for ham, hvormed Eleomens tappre Venner opoffrede sig med deres Konge. Og da han nu til en Afverling fik Xenophons Cyropædie at læse, og her traf Abradats og Pantheas saa rørende Episode; denne troede han aldrig at kunde faae aflæst, indtil Gutheim, der besad de levende Sprog ligesaa fuldkommen som de døde, holdt det for Tiid at lade ham begynde paa det franske, og nu gav ham Mad. Gomez Børnemagazin i Hænde; her aabnedes ham en nye Kilde af Fornøielse. Eventyret Zemire og Azor havde ikke blot Interesse for hans Hjerte, det havde ogsaa Næring for hans Phantasie; det overnaturlige, det utroelige, det forunderlige er overalt Børnenes Verden. Og hvilket lykkeligt Bytte meente han nu ikke at gjøre, da han fik Lov til at lægge sine Historiker og Talere bort, og i Stæden for dem at læse Ovids Forvandlinger? Af denne

denne Bog troede han aldrig at kunne blive færd; den læste han ved Bordet, den læste han i de saa Frietimer, Hændelsen kunde skænke ham (thi afværet Læsning var i disse af Nødvendighed bleven hans eeneste Moerskab) ja i Læsetimerne selv, naar han enten havde noget at lave udenad, eller en anden Tutor, eller grædsk, havde han sin liden Ovid stedse skult under de andre Bøger, skial sig til at læse i den, saasnart Gutheim vendte ham ryggen, og tildrog sig derved mangen eftertrykkelig Røvelse. Men om end hiin republikanske Sæd syntes qvalt af disse Blomster, der i Børndommens Vaar skødde saa frodigen op, vil man dog see, den var det ikke, men spirede frem mellem disse, og i Manddommens Sommer reiste sit dristige Hoved.

Carl gik nu i sit fiortende Aar, og havde bragt det saavidt, at han læste Latin med særdeles Færdighed, og kunde mere grædsk, end mangen, der tager Betaling for at underviise andre deri. Den gamle Melnek, som uagtet sin Mangel paa saa kaldet Cultur var en Mand af overmaade megen sund Forstand og rigtige Begreber, ansaae det for Tiid at lade sin Søn komme ud i Verden, og see

Menne:

Menneſker. Allerede nogen Tid havde han tænkt
 derpaa, men han var forlegen med Gutheim; vel
 følte han, at han ſkyldte ſin Sønſ duelige og nid-
 fiære Lærer, at beholde denne paa ſamme Fod i
 ſit Huuſ, uagtet Carl ikke behøvede ham mere;
 men han kiendte ogſaa Gutheims kildne Vrefiær-
 hed, ſom paa ingen Maade vilde tillade ham, at
 modtage, hvad han vilde anſee for Maadſensbrød.
 Lykkeligviis lod Gutheim, ſom følte ſine Legems
 og Sindſkræfter at ſvækkes, en Dag et Ord falde
 om, at han vel kunde have Lyſt til en aandſke for-
 deelagtig og magelig Tieneste, ſom en Mand der i
 Naboeſauget vilde afſtaaе. Saasnart de kom fra
 Bordet, lod gamle Melnek uden at ſige eet Ord
 om ſit Forehavende, ſin Hest ſadle, reed hen til
 Manden, bragde den Sag i Rigtighed — uden at
 Gutheim nogenſinde ſiden har kundet erfare, hvad
 det havde koſtet ham — lod ved ſin Hjemkomſt
 Carl kalde ind, ſendte ham op med Afſtaaеlſen til
 Gutheim, og lod denne tillige ſige, de taltes nok
 ved i Morgen. Saa meget gamle Melnek var
 for at giøre Folk Tienester, ſaa lidt ſkiøttede han
 om, at lade ſig takke for dem; ſaasnart altsaa
 Gutheim kom ned anden Dagen, begyndte gamle
 Melnek

Melnek strax at tale om, hvad de nu skulde giøre ved Carl; og da Gutheim derpaa tilstod, han længe havde seet sig om et Menneske, han med god Samvittighed kunde betroee Carl til, men at han for nærværende Tiid ingen kiendte, gjorde Melnek det Forslag at sætte ham i *****n*****rs Skole, hvilket Gutheim, da Rectoren var hans gamle Universitets Ven, fuldkommen billigede.

Carl var gandske fornøiet med denne Forandring; vel faldt hans Levnet hiemme ham ikke saa modbydeligt, som det vel maae forekomme mange af Læserne; thi Carl kiendte intet bedre; imidlertid var det dog langt fra ikke saa behageligt, at han skulde staae færd at tage meget ved at bytte. Vel elskede han baade sin Fader, og sin Lærer; men sin Fader saae han sielden, og omgikkes aldeles ikke; desuden var der fra hans spædste Barn-dom kommen en vis Trældoms Frygt i ham for denne, der engang havde revset ham haardelig, og som Barnet syntes, med Uret; og Gutheims bestandige Alvorlighed, og idelige Strængheid og Revselsler vare heller ikke fligede til at vinde ham et Barns Hierte. Først efterhaanden, som han kom til Forstand, udvikledes hans Kierlighed for

dem begge, da han saae hvad han skylte dem, og hvor høit de elskede ham.

Carl længtes nu daglig efter at komme i offentlig Skole, der fremstillede sig som en ny Verden for hans Indbildningskraft; især svævede det ham meget levende for Sjælen, at han skulde i øverste Klasse, og at øverste Klasse, som een deraf, der var med Præsten i Besøg hos hans Fader, havde fortalt, ikke fik Hug.

Da imidlertid Gutheim, som bragde Carl selv til ****nn****, og overgav ham til sin gamle Ven Rectoren, ved Afskæden med Taare omfavnede ham, takkede ham for al den Glæde, han hidtil havde gjort sin Lærer, og med en Jnderlighed og Høitidelighed, som Carl aldrig kunde glemme, besvoer ham at blive saaledes ved, at nytte den havte Underviisning saaledes, at de eengang kunde mødes baade her og hifset med Glæde; da han med næsten faderlig Varme lyste Velsignelse over ham paa den nye Bane, han havde at vandre; da følte Carl, hvad han endnu ikke begreb, hvilken Lærer han havde havt i denne ædle Mand, da lovede han med Stromme af Taare alt, hvad Gutheim begjærte, da var han gierne vendt tilbage,
gierne

gierne bleven hos Gutheim; at modtage Kiærtegn af denne, var Carl saa nyt, og saa frydsuldt, at han ofte har tilstaaet, det glædeste Dieblis i hans Liv var det, han nød i Gutheims Arme.

Saa rørende og om denne Adskillelse endog fra begge Sider havde været, forvandt dog Carl den meger hastig. Ikke blot ere Barndommens Aar de, hvori ethvert Indtryk hastigst forsvinder, men her kom desuden saa mange ny og behagelige, som maatte udlette det smertelige. Omgangen med saa mange Jævnaarige, disses Moerskaber, deres forskellige Tidsfordriv i de hyppige Friestimer, droge gandske hans Siel til sig; han henlevede de første Uger ligesom i en Drøm. Med den hungriges Graadighed tog han Deel i alle Lege, i alle Spadseretoure, i alle Forlystelser; og hans Bøger, endog hans kiære Ovid, leed kiendelig derunder. Men just denne Graadighed voldte, at han snart blev mæt; desuden vare disse Forlystelser ofte forbundne med Legemsøvelser, og dertil havde hans siddende Opdragelse gjort ham fuldkommen uskikket. Hver Gang han vilde prøve derpaa, blev han naturligvis udleet, og at være en blot Tilskuer, kunde han heller ikke finde sig i;

snart blev ham altsaa Læsning atter fornøden til at forslaae hans Frietimer. Men da man sielden vender med Lyst tilbage til en affkødiget Yndling, havde hans Ovid ikke mere det tillokkende, den havde havt for ham tilforn. Hændelsen skaffede hans Læselyst ny og mere v. lkommen Næring. Hos en af sine Meddisciple fandt han Gesners Idyller, og disse vare saa gandske skikkede til at fortrylle et Hjerte, der endnu havde Barndommens heele Uafhængighed, men der ved sin øvrige Dannelse var for meget modnet til længer at hænge ved det overnaturlige og forunderlige, der i spædere Aar havde været dets Lyst. Gesner indtog da gandske Ovids Plads, og banede Veien for sine øvrige Jævnnaarige, fra den tydske Litteraturs Guldalder, for Gleim, Hagedorn, Lessing og Kleist. Disse tvende sidste vare især de, der deelte Melneks Yndest med Gesner, og udgjorde i hans Hjerte et Triumvirat, der varede til hans Manddoms modnere og bitterere Dage, da Lessing fortrængte begge de andre. Da Melnek først fik Smag paa Lessings Skrifter, var Philotas egentlig den, der fornemmelig indtog ham. Med denne sneeg han sig ofte ud i den liden Lund ved Vandsalder, der ogsaa havde

havde saa meget tillokkende for Anton Reiser *), og fordybede sig undertiden saa gandske i denne Læsning, at han derover forsømte det ham foresatte Pensum, og var færdig at forsømme Skoletimerne med. Ogsaa havde han sine tydske Indslinger, ligesom fordum Ovid, liggende under sine andre Bøger paa Skolen, for, selv i Læsetimerne, at kunde stæle sig til, i det mindste at lige deri. Herved kunde han nu lettelig have forglemt, hvad Gutheim med saa megen Flid og Møie havde lært ham, havde ikke hans naturlige Velvillighed — som en lønlig Forsængelighed nærede — skaffet ham en Anledning til at vedligeholde, ja endog at forsøge disse Kundskaber. Naagtet han nemlig i Betragtning af sin store Ungdom kun var kommen nederst i overste Klasse, var han dog især i Sprogkundskab langt over den største Deel af hans Forældre. Adskillige af disse fandt altsaa snart deres Regning ved, at lade deres foresatte Pensa gaae igiennem af Melnek; hvortil han stedse var villig. Herved kom han Tid efter anden til at giennemlæse den gyldne Alders fleeste Auctorer og Digtere

K 3

(de

*) See denne fortreffelige psychologiske Roman udgivet af Moritz, 3 Deel S. 75.

(de saa, som ikke læstes i Skolen, gjorde fort derefter en anden Anledning ham bekendt med) og intet var sædvanligere end at høre ham irettesattes af Læreren for Lædighed, fordi han ved at giennemgaae de øvriges Pensaa, havde forsonet at giøre sig bekendt med sit eget; imidlertid er det naturligt, at han ved denne Tienstagtighed lærte særdeles meget, især da han naturligviis giennemgik andres med en Næisagtighed og Flid, som man i de Aar ikke altid anvender paa sit eget.

At disse Kundskaber og denne Tienstvillighed gjorde Melnek meget agtet og elsket af hans Meddisciple er meget let at begribe. Men nu kom den første bedste Frugt af de republikanske Grundsætninger, der saa tidlig vare indpodede i Melnek, og der siden qualte ham alle Livets Glæder. Man vil sige, det var Barnestræger; men i disse erkender man ofte bedst Mandens sande Character. Øverste Klasse havde meget længe øvet et utaaleligt Herredom over de andre, og denne Sædvane havde ved manaa Aars Hævd næsten faaet Lovs Kraft. Vel var Melnek selv af øverste Klasse, og kunde altsaa selv have Deel i dette Herredom; men han fandt det saa ubilligt og utaaleligt, at han beslattede at
opagge

opægge de nedre Klasser til at bryde det. Han beregnede, at disse ved deres Mængde lettelig maatte opveie, hvad hver enkelt fattedes i Styrke, naar de ellers vilde være eenige og kiække; og udkastede en fuldstændig Sammenrottelses og Angrebs Plan, hvori Kræfter og Modstand vare paa det nøiste afveiede mod hinanden, sammenkaldte nu dem især af næstøverste Klasse, som han troede meest at kunde stole paa, forholdte dem deres idelige Fornærmelser og Mishandlinger, og opstøvede dem at foreene sig med ham for at afkaste Raget. Vel gjorde denne hans Tordentale ikke den Virkning, han havde formodet, dog troede han, at Følelsen af fælles Mishandling og fælles Fare vilde ved forefaldende Leilighed give dem Mod at stride for fælles Sag, saasnart de kun saae een at sætte sig i Spidsen; det var ham med hans Tænkemaade aldeles ubegribeligt, at de skulde kunde forlade, og forraade denne. Han ventede altsaa med Utaalmodighed paa, at nogen af hans Klasse skulde forgribe sig paa een af de mindre, og det varede ikke længe, før end denne Leilighed blev ham givet. Strax sprang han den angrebne til Hielp, men i Stæden for den almindelige Vifstand, han ved

denne Leilighed havde lovet sig, saae han endog den, han var ilst til Undsætning, at lade ham aldeles i Stikken. Dog var eet Forsøg ikke nok til at gjøre ham flog; to eller tre Gange prøvede han endnu at sætte sit Anlæg i Værk, og blev ikke allene stedse selv Offeret for sin Nidkærhed, men saae endog nogle af sine Medsammensvorne være uskisnsomme nok til at forraade hans Klasse heele hans Anlæg, og saaledes sætte ham blot for dens Had. Til hans Lykke syntes nogle af de ældste og meest anseete i Klassen godt om det raske, der var i hans Anlæg, saa urimeligt det endog forekom dem; og de fleeste øvrige loe kun deraf; saa at dette Uveir uden Tvivl havde adspredet sig uden at skade, hvis ikke hans varme velmeenende Hjerte havde forleedt ham til en ny Ubefindighed, der drog Uveiret sammen paa ny, og ledede det hen over hans Iffe.

At Carl, der i sin Barndom med saa megen Deeltagelse havde læst om Oldtidens Venner, og deres Troeskab, ikke saasnart kom mellem Jævnlige, førend han der drømte om at kunde knytte lige Venstabs Baand, og udkaare sig Venner, der vilde være ham ligesaa uadskillelig hengivne,

og som han med samme Inderlighed kunde hæfte sig til, var meget naturligt. Venskab var hans Hjertes første Trang, og den troede han her lettelig at faae tilfredsstillt. Den, han især ved allerførste Møde blev indtaget af, var en ung Udsending ved Navn Kleinhof; et Menneske, hvis aabne og lyffelige Physiognomie indtog langt erfarne Menneskekiendere, end Melnek nogen Tid blev, end sige, i den Alder kunde være; og som ikke stelden en lang Tid vedligeholdte denne sin første Yndest, ved det han aldeles ingen Character havde, og altsaa deslettere kunde lempe sig efter den, han var hos. For denne Kleinhof satte Melnek en Godhed, der gik næsten til Videnskab; og da denne, som ingen Understøttelse, og ingen Paarørende havde, og som ikke desmindre vilde gjøre med, alt hvad de meest formuende gjorde, fort efter Melneks Ankomst for sine flette Omstændigheders Skyld var nærved hemmelig at maatte forlade Skolen, hvilede Melnek ikke, før han fik Tilsættelse af sin Fader, at deele Word og Kammer med ham; og anvendte arlig hver Lommestilling, han kunde faae, eller erhverve (thi fra dette Dieblif af lod han sig betale for den Hielp,

Han før havde givet sine Meddisciple for intet) til at stille Kleinhofs Manere tilfreds. Man skulde formode, at dette maatte hæftet Kleinhof særdeles til Melnek; men tvertimod; hvo der saae dem sammen, skulde troet, det var denne, der var Kleinhof forbunden; jo flere Tjenester han beviste sin Qndling, jo mere blev han denne hengiven, jo lunfnere syntes denne at blive; Kleinhof kiendte sit fulde Herredom over Melnek, og udøvede det ofte med alt det Overmod, alle de Luuner, den fastest fængslede Elsker nogensinde har maattet prøve af den herskesygeste Hersterinde.

Den gamle Melnek havde sin Søn i Huset hos en Riibmand, han handlede med, og som han holdt for en brav Mand, siden han i deres Mellemværende stedse havde funden ham vederhæftig og nøiagtig. Denne Riibmand var ugift, men havde en saakaldet Huusjomfrue, over hvem han var særdeles skinsyg; og det var vel ikke gandske uden Grund han befrygtede, at hun torde synes bedre om de unge raske Primarer, hvoraf der laae adskillige der i Huset og Naboelaug, end om saadan en gammel vranten sygelig Knark, der var over de 60. Neppe var især Kleinhof kommen der

i Hu-

i Huset, førend han strax gjorde Lykke hos hende; men da den Gamle for det meeste gik Skildvagt heele Dagen, i det mindste de Timer, Primærerne vare af Skolen, maatte dette elskende Par have deres Sammenkomster om Natten, medens deres Argus sov, og Kleinhof kom da sielden derfra, for et Par Timers Tid efter Midnat. Midlertid maatte Melnek, der engang for alle var vant at staae paa Vinde ved hvert et Vink af sin Hersker, sidde oppe, til denne kom fra sit Elskovs-stævne; og for at faae Ende paa disse Timer, der faldt ham en Deel længere, end de formodentlig vare for Kleinhof, maatte han atter tage Tilflugt til Læsning. Gierne var han blevet ved den tydske Litteratur, men ullykkeligviis havde han begyndt med de bedste, og ovenpaa Lessing, Gesner, og Kleist, vilde Gottsched, og Schenauich, og Grimm ikke synderlig smage. Han maatte altsaa vende tilbage til sine Romere og Græker igien; og nu giennemlæste han da de classiske Skribenter, der endnu vare ham nye, og blandt disse den Tacitus, der i seener Tid blev saa gandske hans Vndling og Mynster. Kleinhofs og hans Udkaaredes Omgang varede lykkelig og uafbrudt ved fra

Efter:

Efteraarets Begyndelse, og til hen i næste Foraar; og til Vre for Melnefs Sæder være det sagt, at det varede over ti Aar, inden han fattede Mistanke om, af hvad Natur denne Omgang egentlig var. I hine Dage var han bleven en uforsonlig Fiende af den, der havde vovet at ytre mindste Tvivl om Reenheden af deres Elskov; ofte beklagede han, at hans Vens trange Kaar og flette Udsigter befæstede saadant et Dyb mellem dette omme og ædle Par: ofte ønskede han sig i Besiddelse af den Formue, han engang kunde vente, for at kunde foreene disse to med hinanden; og Kleinhof holdt ham omhyggelig i en Vildfarelse, uden hvilken han vel neppe havde været saa beredvillig at gaae deres Elskov til Haande.

Den gamles Skinsyge tiltog imidlertid daglig, og, som vi have hørt, var den intet mindre end ugrundet; men da han af Frygt for sin Donna, der havde det fuldkomneste Herredom over ham, ikke torde udlade sig med sin Mistanke, udpansede han et Huusraad til at sætte sig i Sikkerhed. Han lod nemlig giøre Nøgle og Laas til en Mellemvær, som Primanerne, der boede i Baghuset, maatte igiennem for at komme ind i Forhuset, hvor

hvor Jomfruen og han havde deres Bærelser; og denne Dør lukkede han selv hver Aften omhyggelig i Laas, inden han gik til Sengs, og aabnede den atter om Morgenens, saasnart han stod op. Denne Indretning var vel i Begyndelsen Kleinhof og hans Donna til nogen Uleilighed; men Melnek udfandt snart, at man kunde gaae ud af Vinduet paa deres Brændekammer (der var ligeover deres Bærelse, og hvortil de selv havde Nøglen) ind af Loftslugen, der var tæt derved, og derpaa i al Stilhed ned af Loftstrappen til Jomfruens Kammer. Denne Wei førte han da og næste Aften sin Ven, der ikke havde Mod først at prøve den selv; gik nu efter at have ledsaget Kleinhof til sin Amasias Brøme, gandske stælglad eene tilbage paa sit Bærelse, og satte sig til at læse de to Benners Episode i Virgils Eneide.

De øvrige Primaner, som hverken kiendte, eller kunde bruge den nysfundne Fart, fandt sig særdeles besværede af den ny Mellemdør, da den forpligtede dem at være hjemme til borgerlig Tid. De pønsede altsaa paa andre Raad, og et mekanisk Hoved iblandt dem udfandt meget snart, at man saaledes maatte kunde tilfå sine Kammer-
nøgler,

nøgler, at de her kunde gjøre Hovednøgles Tjeneste. Det lykkedes, og nu fik da hver sin, Melneke eene undtagen, som intet havde at bruge den til, og som ligeledes raadede Kleinhof fra at anskaffe sig nogen, da han holdt mere af det usædvanlige og romantiske i den Maade, han selv havde udfunden. Men Kleinhof var en stor Elsker af Magelighed, og en stor Tiener af alle Slags Væbenværker, han forsikrede Melneke, han var færdig af at gaae paa Taget som en Kat, og fik sig, ligesom de andre, sin Hovednøgle. Lønge varte det imidlertid ikke, før han maatte angre, han ikke havde fulgt Melnekes Raad. En Eftermiddag er en anden Primaner hos dem; de vil have ham til at bie; han vil ikke, men løber ud af Værelset; Kleinhof efter ham; den anden smutter ud af Melnekelemborren, og smækker den i efter sig; Kleinhof aabner Døren med sin Nøgle, lader i Hastighed Nøglen sidde i, og troer endnu at kunde hente ham ind; medens han løber efter ud paa Gaden, kommer den gamle, som har hørt Døren slaaes i, vil lukke den op, finder den aabnet, og en Nøgle siddende i den. Han behøvede ikke længe at tvivle om, hvem Nøglen hørte til; han havde seet

Klein-

Kleinhof springe ud af Gadedørren; Kammerets Nummer stod desuden paa Nøglen; inderlig glad over en Fangst, der kunde skaffe ham Hævn over, og Fred for den, der fornemmelig var en Tern i hans Die, skyndte han sig ind at klæde sig paa, for at bringe den tilfalede Nøgle til Skolens forsatte, og forlange Sagen undersøgt. Kleinhof kommer tilbage, seer ham gaae ind med Nøglen i Haanden, læser Hævnens Glæde paa hans Ansigt, styrter aandeløs og bleeg op til Melnek, fortæller ham, hvor ulykkelig han var, og beder denne for alting at redde sig, da han uden Raade som en Skielm blev jaget af Skolen, hvis den gamle gik med Nøglen til Rector.

Her var gode Raad dyre; men der var intet andet for, end Melnek maatte strax ned til den gamle, og see, om han ikke kunde overtale ham til at tie dermed. Men der hjalp hverken Løn eller Bøn. Han fortalte Melnek, at sligt maatte exemplariter straffes, at Kleinhof havde af Lykke at sige, hvis han slap for Rasphuset, og at det var kun saa Nar siden en af Skolen — den G. Anton Reiser fortæller om — skulde været paa Fængslingen sin Livstid for sligt. Frygten for ikke blot at mis-

ste

ste sin Ven, men endog at see ham uslykkelig og
 beskiæmmet, indskød nu Melnek en Tanke, som el-
 lers hans ærlige og retskafne Hjerte vilde baaret Af-
 sive for. Han aabenbarede nemlig den gamle, at
 Kleinhofs Møgle var ikke den eeneste, og tilbød
 ham, hvis han vilde give denne tilbage, at skaffe
 de øvrige i Stæden. Vel havde Manden meest
 Mag til Kleinhof, men dog troede han derfor ikke
 de øvrige bedre; han var derfor glad ved at faae
 dem samtlig i Hælden paa eensgang, og levede paa
 dette Vilkaar ikke at anklage Kleinhof; men gjorde
 sig derhos det hemmelige Haab, at denne dog, naar
 Sagen blev undersøgt, vel vilde blive udlagt af en
 eller anden. Melnek ilede nu op til sin Ven, mældte
 ham det sluttede Fordrag, og fik — næsten første
 Gang i Verden — alvorlig og inderlig Tak af
 denne. Nu raadslog de om Midlerne til at holde
 det givne Løfte, og i Følge denne Raadslutning gik
 nu Melnek ind til de øvrige, fortalte dem, hvor-
 ledes Kleinhofs Møgle var taget, og varede dem
 at vogte deres, da der sikkert vilde ske Undersøgelse
 i denne Anledning. Udskillige foreslog da strax at
 kaste dem samtlig i Vandet; men Opfinderen og
 et Par andre meente, det vilde være nok, at
 giem-

gjemme dem vel, indtil Undersøgelsen var over; da man dog altid siden vilde trænge til dem igien. Denne Meening blev til Melnefs store Trøst antaget, og nu aftalte man, hvor hver vilde gjemme sine. Neppe vare de paa Skolen, førend Melnef randsagede alle Gjemmestæderne, bemægtigede sig Nøglerne, og bragde dem ned til den Gamle; lykkeligviis var der just en Mand inde at tale med denne; Melnef kaldte ham altsaa hen i en Krog, viiste ham Nøglerne, og fordrede Kleinhofs; men neppe havde han faaet denne, før han, som et Lyn, var ude af Døren, kastede samtlige Nøgler i en dyb Brønd nede i Gaarden, og gik derpaa inderlig glad hen paa Skolen. Kleinhof var nu frelst, og de øvrige i ingen Fare; den Gamle snøs; men var nød til at tie; da han ikke havde noget Beviis. Da de øvrige kom hjem af Skolen, og samtlig savnede Nøglerne, bleve de overmaade forkrækkede, og løb ind til Melnef, der naturligviis ingen Trøst kunde give dem; men bad dem blot at holde sig gandske roelige, og see Tiden an, hvilket de paa hans Ord ogsaa gjorde, men undredes meget, de ikke hørte videre til det. Denne Sag syntes nu gandske at være gaaet af uden Fors-

ger; til Ulykke havde just en anden Primaner, som boede i Naboelaugst, været samme Eftermiddag inde at laane en Bog af Melnek, og mødt ham, i det han løb til Brønden med Nøglerne. Melnek, som havde Fortrolighed til denne, fordi han i den store Sammenrottelse havde været den eeneste, der havde vist Mod nok til at forsvare sig selv, skøndt han ikke havde havt den Troelskab, at komme de andre til Hielp, betroede ham den heele Sag. Noget Tid efter kom de i Ord sammen paa Skolen, og i Hidsighed undslap der denne et Vink derom; nogle af de andre lagde Mærke dertil, og nødde ham til at give dem fuldstændigere Oplysning; og nu blev Melnek Gienstanden for alles Had og Foragt. Selv de, der ikke boede der i Huset, og altsaa ikke personlig vare fornærmede af ham, bleve dog af Esprit du corps hans uforsonlige Fiender; de, som havde havt Hielp af ham i deres Læsning, opsigde ham med Afsky hans Tjeneste, og alle vare eenige om, at en Angiver, en Forræder under Venstabs Maske aldeles ikke burde taales iblandt dem. I Begyndelsen ansaae Melnek sig, som Martyr for Venstabs, og bar deres Mishandlinger med sin Characters heele Trods,

Trods, eller rettere opvækkede dem endnu mere ved
 afsmægtig Modstand. Men nu saa han sig forsa-
 get af Kleinhof, hørte denne, hvis Alder og le-
 gemlige Kræfter ellers temmelig havde sat ham i
 Besiddelse af det store Ord der i Skolen, at er-
 klære, at det var tilpas til Melnek, og, som man
 red'de, saa laae man, og nu sank Melnefs Riæ-
 hed med eet. Vel kunde han med eet eeneste Ord
 have draget denne utroe Ven ned i samme Forsøl-
 gelse; men dertil var han for stolt, og for meget
 Kleinhofs Slave. Han maatte nu skye sine Jævn-
 liges Samqvem; thi saasnart han lod sig see mel-
 lem dem, lod ham Navnet Delator fra alle Kan-
 ter imøde. Til hans Lykke begyndte den milde
 Aarstiid; han opholdt sig da næsten bestandig un-
 der aaben Himmel, og endnu for saa Aar viiste
 Disciplene en De der i Aaen, der endnu bar
 Navn efter Kleinhof, fordi den i hans Forsøl-
 gelses Dage havde været hans Friestød. I Be-
 gyndelsen passede han sine Skoletimer meget flit-
 tig; men snart drev man ham ogsaa fra disse.
 Det traf sig f. Ex., at Læreren ved at forklare
 Horatses fjerde Satire, og at sige, hvo Caper og
 Sulcus var, kom til at tale om de romerske An-

givere, og deres skændige Handtering; strax saldt alles Dine med en saa ydmygende Bitterhed paa Melnek, at han maatte gaae ud med Tørklædet for Ansigtet, paa det man ikke skulde see hans Taare. Endnu værre blev det nogle Dage derefter, da Melnek var oppe med Plinii Fortællelse over Trajan, og Læreren af en Hændelse kom til at give ham 34 og 35 Capitel til at oversætte, som just ogsaa handle om Delatorer og deres Straffe. Her blev en saa ond Glæde over alle de andre, at Skam og Forbittrelse overvældede Melnek, og han ikke var i Stand til at fremføre eet Ord for Indelig Graad. Læreren spurgde forgiæves om Aarsagen, hverken Melnek, eller de andre, vilde sige ham den; men da han af alle Omstændigheder sluttede, at denne maatte have gjort sig skyldig i saa særdeles lumpen en Last, kunde han ikke undlade at viise ham fra sig med det haarde Sted i Horatz, der handler om den, der ikke kan tie med, hvad ham er betroet.

Dette sidste bortskræmmede Melnek aldeles; han tilbragde nu næsten heele sin Tid paa sin De, eller sværmede om i ***'s deilige Egne. Lykkeligviis var han endnu saa aldeles usfordarvet,

at

at han i denne sin Forsatning ikke kiendte nogen anden Tilflugt end Læsning; og Ovids Klagebreve, som han aldrig tilforn havde kundet finde Smag i, bleve ved hans nærværende Stemning ham kiære. I eet af de store Træer uden for den nye Port sandtes endnu for faa Aar siden hans Navn, og følgende to ovidiske Linier derunder:

Saa mangen Ven du har, naar du er lykkelig;
Men mærkes Himmelen, enhver forsager dig.

Paa denne Maade hortsvarmede han næsten den heele Sommer, og Høst; og nu nærmede da Vinteren sig, den sidste, han havde at tilbringe paa Skolen, da han næste Vaaske skulde gaae til Universitet i ***ng**. Vel kiislnedes efterhaanden det Had, der havde raset imod ham; da nogle af dem, Sagen egentlig angik, havde ondt af hans Forsatning, og vare de første til at forsone sig med ham, og da desuden en anden Primaner, der havde stukken Kleinhof ud hos Jomfruen, og af hende faaet den rette Sammenhæng at vide, skød offentlig heele Skylden paa Kleinhof. Vel fiksnede Læreren med Jorngielse Melnek heele sin gamle Godhed igien, saasnart han saa ham atter optaget af sine Meddisciple, hvis Stemme denne brave

Mand ikke uden Grund særdeles agtede paa; men disse sex Maaneder, denne Behandling, og især Kleinhofs Utroeskab havde nedlagt i Melneks Bryst en Sød af Menneskehad, eller rettere sagt Mistillid, som hans senere Dage mere end alt for meget fremstjæde, og som han ingensinde gandske fik udryddet. Ogsaa er det naturligt, at hans Lyst og Kierlighed til dette Ophold i hans lange Forsølgelses Tid saa meget havde tabt sig, at, uagtet han i det sidste Halvaar befandt sig taalelig der, forlod han det dog uden Taare.

I sit attende Aar gik han nu til Høiskolen, og for ham, der var vant til ***rs deilige Egne var ***ngs Drøner naturligviis saare ubehagelige. Hertil kom end ydermere, at de faa Venner, Melnek havde i Skolen, bleve der efter ham, og han her altsaa i Begyndelsen var saa godt som fremmed og eene. Til Lykke traf han strax i de første Dage et ungt Menneske fra **ll* ved Navn Liehner, hvis aabne og lyse Phystognomie interesserede ham, og som er det eeneste Phystognomie i Berden, han ikke er bedraget af. De vare Naboer i et Collegium over Antiquiteterne, og dette Naboeskab gav Anledning til nogle imaa

Sam-

Samtaler, der snart knyttede sig til næiere Bekendtskab. Liebner var et af de retskafneste ædelste Mennesker, hos hvem der var dette besynderlige, at hans Forstand var endnu ædlere end hans Hjerte, og at han handlede tiere vel af Grundsatning end af Følelse. For hæftige Lidenskaber var han frie, og han var ikke saare villig til at tilgive andre, hvad han selv aldrig følte sig udsat for. Han fattede Godhed for Melnek, da han saae, hvor meget godt denne Ungling med den Tænkemaade, det Hoved, og den tidlige Cultur kunde blive til; men han kiendte ogsaa Melneks Svagheder, hans Hæng til Sværmerie, hans i mangfoldige Henseender overspændte Begreber, og forsømte ingen Leilighed til at nedstemme, og berigtige disse, eller, hvor dette ikke lod sig gjøre, da i det mindste at give dem en gavnlig Vending. Forneemmelig lykkedes det ham paa ny at oplive Melneks halv hensovede Arbeidsomhed, ikke ved ligesrem at formane ham til Gliid, men ved i deres Samtaler, som af Nødvendighed stedsse vare videnskabelige, snart at gjøre ham opmærksom paa Nytten af een Kundskab, snart paa Fornødenheden af en anden, snart paa Behageligheden af den tredie. Paa

nogen Tid begyndte Melnek at henfalde til Digter- og Romanlæsning; Liebner var ingen Fiende af nogen af Desene, men holdt for det var med dem, som med meget vellugtende Blomster, en maadelig Nydelse deraf er behagelig og gavnlig; men bliver Lugten for stærk, eller opholder man sig for længe deri, staaer man Fare for Hovedpine og Svimmel. Derimod gav han Melnek Smag paa den sande Historie, som var Liebners egen Hovedvidenskab, og som Melnek, førende Mersciers l'histoire n'est que la fable convenue bestandig i Munden, hidindtil havde slaaet Brag paa.

For nu at kunde læse Robertson og Hume i Grundsproget fik Melnek Lyst til at lære engelsk, og lærte dette og det italienske i Selskab med Liebner. Herved fik deres Samtaler nye Venner, og ny Interesse, og maaskee vare disse nok saa lærerige og gavnlige for Melnek, som Bøgerne selv, de talte om. Bøger, siger Rousseau meget energisk og rigtig, lære aldrig Bøgers Brug. Den lærer man kun ved Omgang med et Menneske, som Liebner, der værner os til at ordne, og anvende, hvad vi læse. Ved slige Samtaler blev Tiden dem aldrig lang hos hinanden; ja man har

den Anekdote om dem, at de en smuk Sommer-
aften fulgte hinanden een og tyve Gange hiem, da
Samtalen stedse knyttede sig til igien i det Die-
blik, een af dem var ved sit Hiem, og vilde af-
bryde den.

Denne megen og behagelige Virksomhed var
tillige Melnek en saare gavnlig Modgift mod de
flette Sæder, og den Tungfind, som han ellers
paa dette Sted havde staaet saa megen Fare for.
Sic kaldte han Liebner sin Mentor, og vilde spø-
gende dutte ham paa, at han var Gudinden Mi-
nerva, der anden Gang havde paataget sig men-
neskelig Gestalt for at tiene en uersfaren Yngling
til Veileder. Men denne Glæde varede kun halv-
andet Aar. Liebner, som alt havde været to Aar
paa Universitetet, da Melnek kom der, maatte
nu hiem, og efterlod sin unge Ven bedrøvet og
eene. Denne vilde vende tilbage til sine sædvan-
lige Syssler, men de havde tabt deres Tillokkende
for ham, da de ikke mere bestyredes, og deestres
af Liebner. Neppe begyndte han at læse, før der
faldt ham en eller anden Tanke ind, som han vilde
meddeele Liebner, en Tvivl, som han vilde fore-
lægge ham, en Indvending, som han vilde have

prøvet og besvaret af ham; nu randt det ham i Hu, at Liebner var borte, og mismodig kastede han Bogen, hvori han ikke mere gad læst. Det var Ferier; for at adsprede sig, gjorde han en Tour til **es**, men ogsaa der mødte ham Liebners Erindring; thi ogsaa der havde han været med Liebner; med eet Ord, allevegne fandt han Tungsind, Savn, og Liebners Minde; og var aldeles til Mode som den, der er første Gang re-
vet bort fra sin elskte. Vel havde Liebner og han aftalt en usiagtig Brevverling, men hvad er Breve mod Samtaler? Melnek vendte tilbage til ***
ng**, og søgte dets Mangler mere end nogen-
sinde.

Hændelsevis kom en af Melneks gamle Skole-
venner nu til Universitetet, og indbød Melnek til
et Indtrædelses Gilde, han fandt sig besøgt at
gøre. Melnek kunde ikke vel aflaae det, og
kom; her traf han paa en gammel Academicus,
Daniel Bermer, som han strax efter sit Komme
til ***ng** havde gjort Kiendskab med, men i
lang Tid ikke seet. Denne havde strax ved første
Kiendskab fattet megen Godhed for Melnek, da
han havde erfaret, at uagtet hans fattede og be-

skædede

skeedne Væsen sad Hiertet ham rigtig, hvorpaa
 han ved deres første Møde havde givet Vermer selv
 en Prøve. Det var denne altsaa særdeles kiert
 at træffe Melnek igien, og dette Møde satte ham
 i saa god Luune, at Gildet, hvis Formand han
 var, blev særdeles moersomt. Melnek, som længe
 ikke havde følt andet end Reedsomhed, og som
 dette var noget nyt for, glædedes meget ved den
 Blanding af Høitidelighed og Jovialitet, der herske-
 de, og hæftede sig særdeles til Vermer. Da de gik
 derfra, fulgte Vermer hjem med ham, at ryge en
 Pibe Tobak; og da nu Melnek klagede over, at
 han leedede sig ubeskrivelig, siden han slet ingen
 Omgang havde, foreslog Vermer ham, at gaae
 ind i en Studenterorden, hvor han selv var æld-
 ste Formand. Liebner havde givet Melnek Afstøje
 for disse Forbindelser, hvilke han betragtede som
 Narrestreger, forbundne med megen Tidsspilde,
 Fare, og Bekostning; Melnek havde altsaa ingen
 synderlig Lyst dertil; men handelsleviis kom Ver-
 mer til at sige: Jeg vil ikke følge Dig, at der
 staaer Delegations Straf paa, isald Ordenen bli-
 ver røbet. Ingen Tanke var Melnek modbydeli-
 gere end den, at Frygt skulde afholde ham fra
 nogen

nogen Ting; neppe havde Bermer altsaa yttret dette, førend Melnek strax gav ham Guldmagt at foreslaae sig. Det skeede, og — dog først et Par Ord om denne Melneks nye Ven.

Daniel Bermer, skøndt et gandske forskiaeligt Menneske fra Liebner, var i sit Slags maaskee ikke mindre fortreffelig. Havde end Liebners Hoved betydelige Fordeele baade af Natur og Dannelse, da kunde derimod intet Hierte tænkes ædlere og større end Bermers. Han var meget ung kommen paa Universitetet, og var der bleven anstucken af de den Tiid meget herskende renomistiske Vresbegreb; og skøndt han aldrig havde været Brutalist, skøndt ogsaa Alder og Overlæg nu havde nedstemt dem til en Slags Ridderstabs Mand, var han dem dog ikke aldeles qvit. Over sin Vre var han kildren indtil Skruplerie, og sine Venner gik han i Jlden og Døden for. Da en uhykkelig Kiærligheds Historie havde lagt ham ud med det, man kalder timelig Lykke, blev han ved at føre Studenterlivet, og levede meget tarvelig af en meget ubetydelig Formue. Ofte nægtede han sig Livets Nødvendigheder for at kunde vedligeholde den udvortes Anstændighed, og tage Deel i de For-

nziels

nøielser, der vare hans eeneste Udspredelse; men omhyggelig skulde han sin Forsætning og sin Trang for sine Venner, paa det ikke nogen af de rigere skulde paanøde ham Tjenester, som siden kunde udsætte ham for den Mistanke, at han havde søgt disses Venskab af egennyttige Hensigter. Melnek var den eeneste, som efter mere end et Aars daglige og fortroeligste Omgang, trængde ind i denne hans Hemmelighed, og paa en Tid, da Berner virkelig næsten savnede alt, maatte betiene sig af Venkabs og Broderskabs helligste Rettigheder for at overvinde hans haardnakkede Trekierhed; han betiente sig da af Melneks Kasse, men med yderste Sparsomhed, og var punktelig i at betale til bestemt Dieblif det laante tilbage. Da han besad alle Selskabeligheds Talenter, især sang meget godt, og var uudsømmelig paa Viser, søgte man ved alle Studentergilder at faae ham til Formand, og det saameget heller, da ethvert Gilde under hans Forsæde fik en Høitidelighed og Orden, som gav det dobbelt Interesse. Ogsaa var han almindelig elsket af Studenterne. Professorene hadede ham derimod for det meeste; nogle, fordi de paaastod, han vedligeholdte Duelsaanden og Fidelitetsviren

der

der paa Universitetet; de fleeste, fordi han beskyl-
 tes for, ikke at vilde erkjende det svælgende Dyb,
 der jo skal være besættet mellem Student og Profes-
 sor; og især fordi han holdt mange Studentere
 fra, at løbe Søndag Formiddag om med Chapeau-
 bas og Kaarde, og gjøre Professorerne Opvart-
 ning, hvilket i ***ng** i det mindste regntes
 mellem en Students ufuldkomne Pligter.

Umulig kunde Melnek lære ret at kende saa-
 dant et Menneske, uden at blive hans uadskillelige
 Ven. Med Liebnier var han kun beslagtet fra For-
 vedets Side; men med Vermer fra Hjertets. Hos
 ham fandt han sin heele Enthusiasme, alle sine
 Drømme om Venskab, om Ære, om Frihed,
 endnu forhøjede ved det romantiske Anstrøg, ulyk-
 kelig Kiærlighed stedse efterlader sig i det Hjerte,
 hvor den har hersket. Og da han nu blev opta-
 gen i den ovenomtalte Orden; da dens Love bleve
 ham forelæste, og nu Vermer, som ældst Forstan-
 der kaldte ham op til det forklædte Vord, og over
 de tvende Kaarder og Dødningehovedet fordrede
 hans Haandslag, at han omhyggelig vilde vogte
 og værges sin Ære, være sine Brødre urryggelig hen-
 given og troe, og ansee deres Vel og Ære som
 sin;

fin; da han om Aftenen ved Maaltidet blev sat ved Formandens Side, og denne med sin heele Høitidelighed bragde ham den sværmeriske Skaal:

Taare kan jeg ei udgyde;

Taare er kun Qvindetant;

Men mit Blod for dig skal flyde

Til vor Brodertrosskabs Pant;

da troede han sig henflyttet i Nisi og Euryali, i Thesei og Pirithoi Dage; og da han nu af Bermers og de øvrige Ordensbrødres Fortælling erfoer, hvor tit dette Løfte virkelig var bleven opfyldt, hvor mangen af dem mere end eengang havde ofret sit Blod, og vovet sit Liv for at beskiærme en fraværende eller værgeløs Broders Ære; da han selv ikke længe derefter saae adskillige Beviis paa, at Ordenen virkelig fordrede, og fandt denne indbyrdes Troeskab hos sine Medlemmer, da velsignede han hundrede Gange Bermer, og det Øieblik, der havde gjort ham til et Leed af denne hellige Riæde. Ogsaa blev han snart almindelig elsket; kun Zahlmann, den næstældste i Ordenen, og et Par, der med ham endnu hang aldeles ved de gamle raare renomistiske Begreber, ansaae det for en Ulfik, at man havde optaget et Menneske,

der

der endnu aldrig havde været ude for Haanden, og paa hvis Mod man altsaa ikke havde paalidelig Prøve. Men ikke længe derefter fik Melnek en Anledning til at overtyde disse, at han ikke manglede Mod; og skøndt denne Anekdote var blandt dem, han ikke gierne fortalte, da han regnede den blandt sine ubesindigste Ungdomsstræger, characteriserer den ham dog saa meget, at den ikke bør udelades her.

Borgerne af Middelklassen havde paa denne Tid en Fugleskydning, der endtes med et Bal; vel levede i ***ng**, hvor de fornemme Matadorer gav Tonen an, Studenterne sædvanlig i megen Afstand fra hine; men Zahlman, der havde studeret i Erlangen, og agtede dets friere Tone høiere end ***ng**s stive Levemaade, foreslog Melnek og et Par andre af Ordenen, der just vare hos ham om Eftermiddagen, at gaae derhen, og dandse med Borgernes Koner og Døttre. De gik, og fandt endnu en Ordensbroder der, en Berliner, der hedde Sichelmann; denne var underhaanden forlovet med sin Verts Datter, og hun havde faaet sine Forældre, til at bede ham derhen. Sichelmann blev meget glad over at see
sine

sine Venner, og fortalte dem, at her var en gammel riig Kræmmer, som friede til hans Kiæreste, og som gif, og gloede ad ham, hver Gang han talte til hende, og førte nu Zahlmann hen, at engagere hende til en Dands, for det han skulde see, hvor Kræmmeren gloede. Imidlertid begyndte adskillige af de gamle Borgere, at stifte Hovederne sammen, og opholde sig over, at disse Studenter saaledes ubudne indtrængte sig hos dem. Zahlmann mærkede det ikke, men da han havde dands set med de to tre, han syntes om, gif han med Melnek og dem, han var kommen med, ned i den almindelige Stue at spise. Sichelmann blev oppe, og dandsede. Ved Bordet kom flere Studenter til, og de bleve eenige om, under Zahlmanns Forsæde, at faae en Landesvater *). I det Hattene skulde synges af Kaarden, blev Zahlmann ud kaldt. Da han kom ind igien, kunde man see, der var noget paa Færde. I største Hast sang han

Slut,

*) En bekjendt endst Wiise, hvori enhver stikker sin Haak paa Formandens omgaaende Kaarde, i det han drikker sin Landefaders Skaal; Kaarden med alle Hattene stikkes derpaa under Loftet, og nedtages ikke før til Slutning, da Hattene under Sang tages af.

Slutningsverset, og indbød derpaa de tilstedeværende at see paa, hvorledes deres Broder Sichelmann tugtede en Philister *). Saa snart de andre var gaaet ned, havde den gamle Kræmmer strax begyndt at stifte paa Studenterne, som trængte sig ind allevegne. Sichelmann vilde paa Dieblifket i Færd med ham; hans Pige havde med megen Møie holdt ham derfra. Imidlertid fik de begge ud paa Matten lidt Viin i Hovedet, og da nu Kræmmeren blev ved at vaase om de Studenter, spurgde Sichelmann ham gandske kort, om det var ham meent, og fik til Svar, at den eene var som den anden. Nu var Sichelmann ikke mere at holde; alt, hvad hans Pige kunde formaae over ham, var, at han i Salen ingen Allarm vilde gjøre; han gik da ned, kaldte Zahlmann ud, og fik hans Dreng — der just var kommen med sin Herres Kappe — til at gaae op, og bede Kræmmeren komme ned. Drengen kom tilbage med den Beseed, at han kom ikke. Saa skal han, bandte den opbragte Sichelmann, ogsaa have sine Prygl oppe i Salen. Vie lidt, Broder! sagde Zahl-

*) Et Haandskavn, som betynder det samme paa tydske Unisversiteter, som Spidsborger her.

Zahlmann, du kunde faae os nødig; kom Børn! Philisterne ere over Samson. De fleeste af deres Selskab havde listet sig bort, saasnart de hørte, der kunde blive Allarm, da de var bange for, Prorektor skulde faae at vide, de havde været med i en Landesvater. Kun Melnek og de to andre af Ordenen var tilbage. Zahlmann kastede nu sin Kappe om sig, tog sin dragne Huggert, der fra Landesvateren af laae paa Bordet, stulste den under Kappen, og gik bag efter Sichelmann, efter ham gik Melnek, og efter denne de to andre. Saaledes giennemkrydsede dette Tog den paksfulde Dandsesal, og to andre Værelser, hvor der ikke var en Student uden de; men Krammeren var ikke at finde. Sichelmanns Pige, som befrygtede Uraad, saasnart hun saae Zahlmanns Dreng, havde faaet sin Moder til at overtale ham, at liste sig bort af en Bagtrappe. De gik nu bort, og Sichelmann lovede, han nok skulde finde ham. Da de kom ud paa Gaden, og Melnek blev eene med Zahlmann, sagde denne: "Det var den Karls Lykke, vi ikke fandt ham." "Og kanskee vor med!" svarede Melnek. "Hvordan det!" "Naar vi nu havde truffet ham, havde

Sichelmann slaaet ham paa Dret, alle hans Kammerater og Længebrødre var paa Timen kommen ham til Hielp; Du havde trukket; vi havde holdt sammen; jeg sætter, Mængden ikke havde overvældet os, jeg sætter, vi havde været lykkelige nok til at slaae os ud, og ikke blive knuste paa Trappen, hvad var der saa for os at gjøre, andet, end at tye til den næste den bedste af Byens Porte, og see, at komme ud af den, inden de kom efter os, hvis vi ellers ikke havde i Sinde at sidde i Carcer i Morgen, og maaskee et værre Sted paa Fredag." "Du har Ret," sagde Zahlman: "men naar Du begreb det, hvorfor gif Du da selv med?" "Jo! min Broder!" sagde Melnek: "at raade Dig og Sichelmann fra det, saae jeg nok, vilde ikke hielp, og naar jeg ikke kunde afvende eders Fare, var det min Pligt, som Broder, at deele den." Fra denne Aften af var Zahlmann blandt Melneks varmeste Venner.

Da imidlertid Bermer anden Dagen hørte denne Historie, var han ikke nær saa vel fornøiet enten med Melneks eller de øvriges Forhold; han syntes, det var for lidt, at blive ulykkelig for; at Zahlmann var gaaet væbnet om mellem værgeløse, kunde

kunde han især slet ikke lide; heller ikke vilde han give sit Munde til Sichelmanns Forslag, at man skulde bringe Kræmmeren en Rudemusik *); derimod fik han Zahlmann og Melnek til at gaae hen, og forlange hans Forklaring om det, han i Gaar havde sagt om Studenterne; denne, som havde sin meeste Næring af disse, og som desuden var bange for Zahlmann, hvis Driftighed og Indsigt var bekendt, bekvemmede sig strax til at tilstaae, det var sagt i en Rums, og at gjøre saavel dem som Sichelmann en formelig Ufbigt.

Vi have seet, hvad Slags Renomisterie Bermer ikke yndede, det vil ikke være af Veien, nu at fortælle et Exempel paa hans Ridderideer. Melnek og han gjorde en Reise til nogle af de omliggende Stæder. De tog med en Hrt Diligence, som gik just den Vej. Med dem gik en Kiøbmand og hans Kone, og et ungt Menneske, som bar Uniform, og paaasted at have tient ved de hessiske Tropper i America. Første Dag gik gandske roelig; men som de henimod Aften havde været inde paa en Station, og nu skulde staae i Bognen igjen,

M 3

faldt

*) En Universitets Idiotisme, der betyder at staae Vinsduer ind,

faldt Officieren paa, at smutte ind i Bognen bag
 efter Konen, og tage Riibmandens Plads ved
 Siden af hende paa Bagsædet. Konen, som af
 adskillige smaa Næsviisheder havde sluttet, han
 især i Mørke vilde blive en meget ubehagelig Næ-
 boe, blev gandske ilde derved; og da hun ikke
 kunde saae ham over paa sin rette Plads, bad hun
 Vermer, om han da ikke vilde sætte sig paa Bag-
 sædet hos ham, og overlade hende sin Plads paa
 Forsædet. Det var just i en liden Riibstied. Ver-
 mer, uden at lade, som han hørte, hvad hun bad
 om, blev i sin Krog, slog Ild til sin Pibe, og
 bad Kudskken at føre til. Da de var kommen et
 lidet Stykke ud paa frie Mark, sagde han gandske
 koldt til Officieren: "Den gode Herre veed nok, hvad
 Skik og Brug er i Diligencer, at hver beholder
 sin Plads; han er saa god, at sætte sig herover."
 "Jeg seer ikke, min Herre!" svarte Officieren:
 "hvad det kommer Dem ved." "Det kan vi altid
 snakke om siden:" sagde Vermer: "men De sætter
 Dem her." "Min Herre!" sagde Officieren: "jeg
 seer, De har Raarde, og jeg er Officeer." "Godt!
 Hold et Dieblif, Kudsk! Broder Melnek! (Mel-
 nek sad for den frie Udsigts Skyld paa Buxken hos
 Kud-

Rudſken) vil Du komme ned at ſecundere." Riømanden og Konen begyndte nu at bede Vermer indſtændig, at han ikke for det Lapperies Skyld... "O! det ſkal være gjort paa et Dieblif," ſagde Vermer, ſprang ud af Diligenceen, og om, at lukke Dørren op paa Officerens Side. "Vi reiſer jo ſammen til *****," ſagde denne: det er ikke værdt at opholde Diligenceen for det; vi kan jo altid gjøre det af!" "Som De vil! ſagde Vermer, men De ſætter Dem paa Deres Plads." Officeren, ſom nok mærkede, der var intet Udkomme med det Menneſke, krøb gandske taalmodig over paa Forſædet, Manden ſatte ſig hos ſin Kone, Vermer i ſin Krog, Melnek paa Buxken; alting gik af i ſtørſte Fred og Venſkab, og da de kom til Beiende, takkede Officeren Vermer og Melnek mangfoldig for behageligt Selskab.

Slige Scener hæſtede Melnek alt faſtere og faſtere til Vermer; og ſnart var han Melneks daglige og næſten eeneste Omgang; thi endog i Ordenens Samlinger og Gilder, var Vermer ham alt; ved denne hang han aldeles; ham elſkede han i alle de øvrige, fra ham fik Waandet ſin Hellighed, Ceremonierne deres Hvitidelighed, og Sangen ſin

sin Interesse for Melnek. Men uagtet han nød dette med den inderligste Deeltagelse, drog det ham dog ikke af fra hans Studeringer; tvertimod frydrede, og fortiente han Aftenens Glæder ved vel at anvende sin Dag. Kun hans Brevverling med Liebner leed derunder; thi deels faldt det ham tungt at skrive til denne sin gamle Fortroelige, uden at nævne noget om den Orden, hvoraf hans Siæl var saa fuld — og om denne var det ham strængelig forbudet at tale til uvedkommende; og desuden kiendte han Liebners Sindelag i denne Henseende — deels stemte Liebners sindige Tænkemaade aldeles ikke med den Aand, Melnek her inddrak, og nærede. I mangt et Brev spottede Liebner over den Frihed og Ridderkabs Aand, der herskede i Melneks, og advarede ham for de Kraftmænd, der idelig tørste efter Tyranners Blod, og i Mangel deraf slutte Tørsten med stærkt Øl; i andre bestred han denne Tænkemaade alvorlig, og tilskrev den Melneks daværende Studium, den tydske Middelalders og Reformationens Historie, hvorved en Götz von Berlichingen, Sickingen, Hutten bleve Melneks Helte, og deelte hans Hylsding med en Examinandas, Cato og Brutus. Da

imidlertid

imidlertid Melnek fort derefter begyndte at studere den kantiske den Gang nye Philosophi, og altsaa at skrive sin Ven til om den, fik deres Breve en fuldkommen videnskabelig Bending, og deres Brevverfing kom i sin gamle Gang.

Nu forlod Zahlmann Universitetet, og da anden Forstanders Plads i Ordenen ved hans Bortgang blev ledig, og ingen af de ældre fandtes besværet eller villig dertil, valgdes Melnek paa Bermers Forslag; og skøndt indfødte altid pleiede at afslaae den, i Betragtning af den store Fare, de løb, ifald Ordenen blev opdaget, kunde Melnek dog ikke modstaae dette Beviis paa Bermers og Brødrenes Yndest og Agt. Nu begyndte Bermer at lægge Haand paa en Plan, der længe havde lagt ham paa Hierte, og for hvis Skyld det især havde været ham saa vigtigt at inddrage og forfremme Melnek i Ordenen. Da han nemlig selv paa dette Universitet havde været Ordenens Stifter — thi forresten paastod den, at være meget ældre — og altsaa faderlig elskede den; og ikke desmindre gandske vel indsaae, den hidtil havde foranlediget adskilligt ondt, og ikke stiftet synnerlig godt, undtagen, at den noget næiere havde foreenet adskillige retskafne

retskafne unge Mennesker, som dog Skiebnen omfort Tid næsten samtlig adspalttede; var det hans Hensigt at bortrydde alt, hvad der med Foie kunde siges imod den, og nøde om mueligt Academiets strengeste Foresatte selv til at agte den. I Følge heraf blev han eenig med Melnek, at man ikke allene for Fremtiden vilde alvorligen paasee, at enhver, der forlangte at optages i Ordenen, var i enhver Henseende uden Lyde og Plet; men at de endog vilde betiene sig af deres Embede og Anseelse i Ordenen, for at tilholde Brødrene til Gliid og ustraffeligt Forhold. Melnek understøttede dette Vermers Forehavende af al Magt; ved enhver Leilighed forestilte han Brødrene, hvor vigtigt det var, at man, om de engang kom under Forfølgelse, ingen anden Sag kunde faae med dem; og at de eengang fralagde sig den skændige Beskyldning at forlokke og forføre unge Mennesker. De allerfleeste samtykkede Melneks og Vermers Paa-stand, kun Sichelmann og to eller tre, der vare af Zahlmans Skole, paaastode dette var Midlet til at jage al Fidelitet ud af Ordenen. Ikke længe derefter foreslog een af disse en Student, der for sine selskabelige Talenter, og sin altid aabne og vel-

velforsynede Pung var meget afholdt paa Univer-
 siteter; men der havde besvangret, og forladt en
 skikkelig Pige. Melnek spurgde nu, om dette
 var sandt. "Jeg kan ikke see, svarede Proponen-
 ten, det kommer Ordenen ved." I det samme lød
 et eftertrykkeligt Slag fra Bermer i Høisædet.
 "Vi kan ikke betroe vor Ære i de Hænder, hvor en
 Piges ikke var sikker!" sagde denne med sin heele
 Høitidelighed. "Jeg troer, tog Sichelmann Dr-
 det: det herefter bliver vanskeligere at komme her-
 ind som Medlem, end i Almanakken som Helgen."
 "Det skulde være mig kjær, svarte Bermer: det
 var Tegn til, der saaes meer paa Retskaffenhed
 her end i Rom." Sichelmann taug, og var mut.
 "Mine Brødre! blev Bermer ved: jeg har mær-
 ket, een og anden iblandt os er misfornøiet; skulde
 vi ikke have den Lov, der forpligter den, der vil
 træde ud, til at slaae sig ud af Ordenen *)." Mel-
 nek understøttede Bermers Forslag med den til-
 føiede Forsikkring, at hvis nogen gik ud af Mis-
 fornøielse over ham, var han villig at give ham
 og Ordenen Erstatning; men Sichelmann, som
 mærkede, han havde givet Anledning dertil, satte

sig

*) Gaae ud for Haanden med hvert af Medlemmerne.

sig derimod, fik det udsat, og kom efter Samlingen til Melnek og Berner for at forsikre dem om, at de gjorde ham Uret, hvis de troede han i mindste Maade var misfornøiet med dem eller Ordenen.

Nu gik Berners og Melneks Anlæg uden Bangehelighed for sig; Ridderstabs Aand kom i Stæden for Renomistierie; Høitidelighed og uskyldig Munterhed forjog al Raachhed og Sviir fra deres Gilder; Melnek opmuntrede de yngre til Gliid ved sit Exempel, og understøttede dem ofte ved sin Veiledning; hans Hierte og hans Haand var aabent for hver af hans Brødre, og saa streng var den Bøllelse af Uere, der herskede blandt dem, at ikke een eeneste misbrugte det; Universitetets Lærere tilstod selv, at der i lang Tid ikke havde hersket saa megen Gliid, saa uskyldig Jovialitet, og saa gode Sæder, som i dette Aar. Men det var Melneks sidste; han skulde nu forlade Universitetet, og han saae sin Afskedstime i Næde som Dødens; havde han vidst, hvad der forestod ham, han havde vel havt Marsag dertil. Dagen for hans Bortreise tilsagde Berner en høitidelig Ordenssamling, hvor Melnek nedlagde det Sværd, han som næstkædst havde ført, og takkede Brødrene for

for deres Venfkab og Tillid med en Inderlighed, som fremlokkede Graad enddog paa de haardestes Kinder. Vermer vilde ogsaa have frasagt sig Forsædet, men vedblev paa Melneks indstændige Bøn. Om Aftenen spiste alle Ordensbrødrene hos Melnek tillige med et Par af hans Bysbørn, som just vare komne fra ***p3**. Disse, som samme Dag vare ankomne, og endnu vare trætte af Rejsen, foreslog tidlig, at synge Afskedsviisen. Nei! svarte Vermer: det er sidste Aften, vi sidde sammen med vor Melnek, den vil vi gøre saa lang, vi kan; og oven paa Afskedsviisen smager mig ikke en Draabe." Han trak den ogsaa ud, saa længe han kunde; men endelig maatte den synges. I det de vilde begynde den, tog Melnek Klædet af en tildækket Fallerken, der stod paa Bordet, og bad dem lade den gaae omkring; paa den laae et Afstryk af hans Silhouette til hver af hans Gæster, og en Rødtkridstegning af ham til Vermer; han vilde have talt, men han var ikke i Stand til at sige andet, end: Husk paa mig, og denne Aften. Nu sang de den skønne: Traurig sehen wir uns an. Og maaskee er denne rørende Afskedsfang, siden sin første Indvielses Aften aldrig

bleven ledsaget af flere og hedere Taare. Nu stod man fra Bordet, og vilde tage Afsked; Værn! vi see ham jo alle i Morgen! sagde Bermer, reev Melnek saa godt som ud fra deres Favntag og Haandtryk, og gif nu hiem med ham for at ryge den sidste Pibe Tobak. Men neppe var han paa sit Kammer, før de alle, foregede med en stor Flok, der havde oppebiet dem paa Kaffehuset, kom under Eichelmanns Ansørsel at bringe Melnek det høitideligste Hoch, der i lang Tid var hørt paa Universitetet. Dette nye Berviis paa deres Hengivenhed rørte Melnek ubeskrivelig, da det var ham uventet. Det var strengelig forbuden der paa Universitetet at bringe nogen et Hoch uden Rectors Tilladelse, og denne vidste han, de ikke havde. Imidlertid var dog hans Yndest hos Universitetets Foresatte saa stor, at der aldrig blev ymtet derom. Som han kom ned, og vilde takke sine Venner, vare de alle adspredde, og fra alle Kanter lod ham, i Morgen, i Morgen! imøde. Klokken halv fire gif Bermer endelig fra ham. Jeg siger Dig ikke Farvel, sagde han, vi sees jo i Morgen." "Jo Bermer! sagde Melnek: lad mig sige Dig Farvel nu; saadan

og nu var saa skrækkelig eene paa Jorden, var det ham dog en Trøst, at kunde overtøde sig selv, at hans Hjerte var hverken uskikket eller uverdigt til Benskab.

Hvorledes han næste Dag undgik Fornøelsen af Hline smertelige Afstøder, have mine Læsere i foregaaende Fortælling erfaret. Mine Læserinder sidde derimod uden Tvivl i fuld Forventning, om der ikke skulde være noget andet, der gjorde Melnek det saa tungt at forlade ***ng***, og om Elskov ikke skulde have nogen Deel i de Taare, han fældte. Vist nok maae det forekomme dem underligt, at et Hjerte, der var saa aabent for alle Gølelser, skulde være ugiennemtrængeligt for den meest giennemtrængende af dem alle; men det var heller hverken hans Hjertes, eller Elskovens Skyld; han var virkelig skabt til at elske, og elske med samme Hæstighed, med samme fuldkomne Opoffrelse, der ledsagede ham overalt, men deels er ***ng** ikke synderlig riigt paa elskværdige Skionne, deels havde Melnek levet i særdeles Graastand fra de enkelte saa, der vare. At stryge Gaderne om Søndagen med Kaarde og Chapeaubas for at tiltrygle sig Afgang i de saa Familier, der sandtes, havde Mel-

Melnet i Liebners Tiid ikke Stunder til, og i Berniers en fuldkommen Afstye for; og om end Melnet daglig var kommen i Selskab med alle ***ng**ns Skionne, var det dog sikkerlig neppe falden ham ind at nærme sig til nogen af dem. Det blye Bæsen, han ved sin eensomme Opdragelse havde faaet, havde han vel i Skolen og paa Universitetet temmelig afslagt i Mandfolke-Umgang; men det faldt dobbelt over ham, saasnart han var i Selskab med Fruentimmer. Ogsaa var han sig selv bevidst, at han neppe kunde gjøre Lykke hos dette Køn, hvor Skallen saa tit gjælder meget mere end Kiærnen; thi hvorvel han i ingen Maade havde nogen legemlig Lyde, eller var egentlig isde skabt, tog hans Udvortes sig dog meget maadelig ud ved Siden af de mangfoldige Udonisser, ***ng**vrimler af; især savnede han, uagtet han i de fleste Legemsøvelser havde bragt det til temmelig Færdighed, aldeles den Takke, hans Barndoms siddende Opdragelse havde berøvet ham, og som i Almindelighed endnu behager mere end Skionhed. Men uagtet hans Time at elske i ***ng**ikke var kommen, eller lettelig kunde komme, gjældte
det

det dog ogsaa om Melnek, hvad Jerneys Digter
skrev under Amors Støtte:

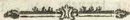
Erkiand, i hvo du est, din Herre her!

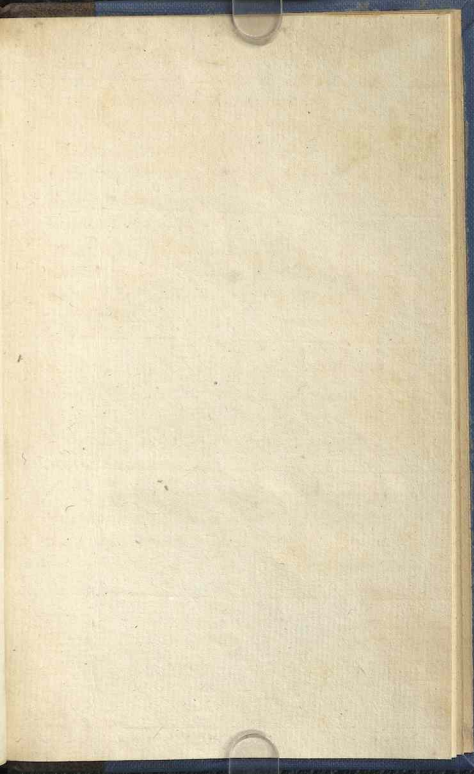
Det har han været, bliver, eller er.

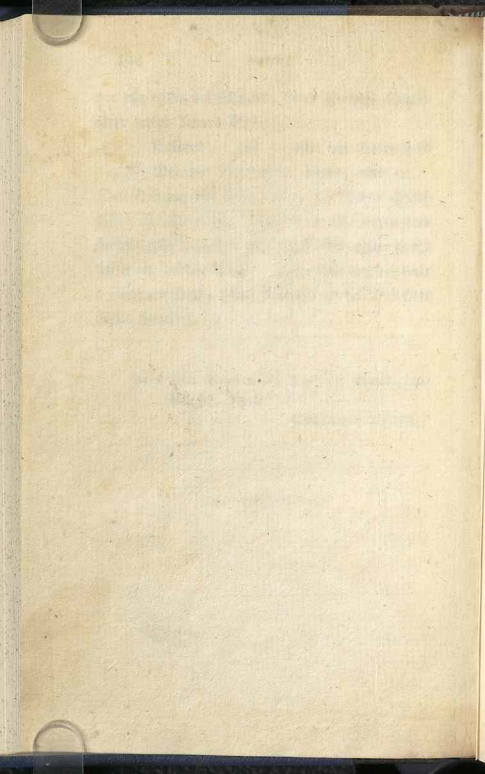
Den Tiid var ikke langt borte, da Melnek skulde
elke; Skiebne's Galdebagger var ikke bleven ham
beedst nok, hvis ikke ulykkelig Elskov ogsaa havde
gydet sin Draabe Malurt deri. Dog om alt dette
i følgende Bind, hvor Melne's øvrige Skiebner
skulle fortælles.

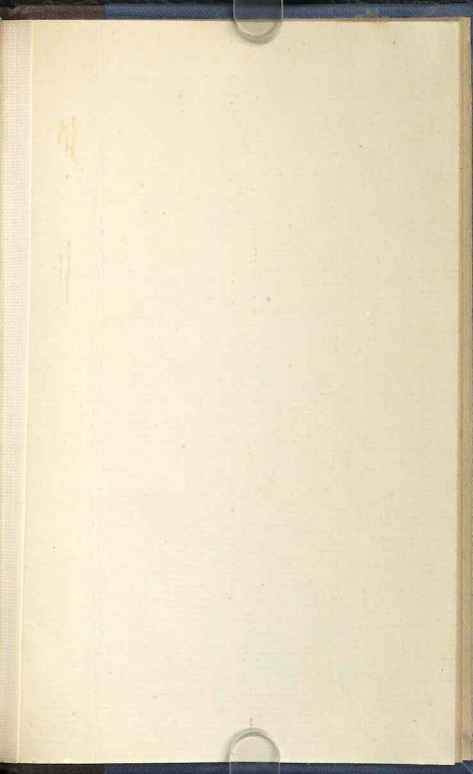
Wenn diese Flammen in's Vaterland schlagen, dann
stehe fest, Doria!

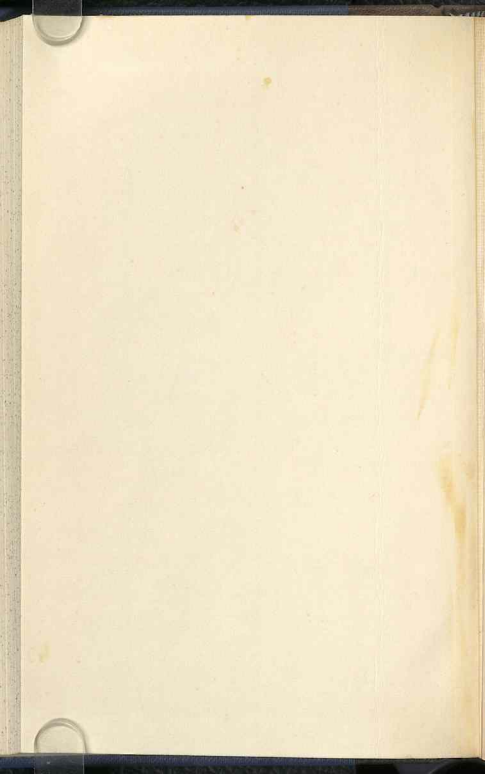
Schillers Giesko.

Ole Olsen

